

LEMPÄÄLÄN KUNTA
Viranomaislautakunta
Kokouspäivä
17.6.2021

MAA-AINES- JA YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖS
Dnro: 2186/11.01.00/2020
Antopäivä
23.6.2021

Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 27.3.2023 nro 349/2023 palauttanut asian lupamääräyksissä 22 ja 23 käsitellyjä asioita koskevilta osin Lempäälän viranomaislautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeus on muutoin hylännyt valitukset sekä täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

Viranomaislautakunta
Kokouspäivä
9.5.2023

Antopäivä
17.5.2023

ASIA

Maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupahakemus kalliokiviaineksen ja moreenin ottamiseen, kallion louhintaan ja murskaukseen sekä ympäristönsuojelulain mukainen lupahakemus pilaantumattomien maa- ja kiviainesten vastaanottamiseen, käsittelyyn ja välivarastointiin (maapankkitoiminta) sekä läjitykseen (maankaatopaikkatoiminta).

HAKIJA

NCC Industry Oy
Mannerheimintie 103a, 00281 Helsinki
Y-tunnus: 1765515-0

Yhteyshenkilö: Marjo Sitkiä, p. 050 340 6542, marjo.sitkia@ncc.fi

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

NCC Industry Oy hakee maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaista lupaa seuraaville toiminnoille:

- Kalliokiviaineksen ottaminen. Ottoalueen pinta-ala on 11,64 hehtaaria. Haettava kokonaisottomäärä on 1 500 000 kiinto-m³ ja vuotuinen laskennallinen kokonaisottomäärä 150 000 kiinto-m³. Otto ulotetaan alueen pohjoisosassa tasoon +105. Alueen eteläosassa ottotaso on +120...+121. Ottosyvyys vaihtelee välillä 5-35 metriä.
- Moreenin ottaminen. Ottoalueen pinta-ala 11,64 hehtaaria. Haettava kokonaisottomäärä 307 500 kiinto-m³. Alueelta kuorittavia pintamaita jalostetaan tarvittaessa sekä myydään hyötykäyttöön, jos kysyntää löytyy.
- Kallion louhinta ja murskaus, louhittua kalliokiviainesta murskataan keskimäärin 260 000 tonnia vuodessa, enintään 400 000 tonnia vuodessa.
- Muualta tuotavaa ylijäämälouheen murskaus, keskimäärin 20 000 tonnia vuodessa, enintään 400 000 tonnia vuodessa.
- Pilaantumattomien maa- ja kiviainesten vastaanottaminen, käsittely ja välivarastointi (maapankkitoiminta) sekä läjitys (maankaatopaikkatoiminta), keskimäärin 30 000 tonnia vuodessa, enintään 40 000 tonnia vuodessa.

Maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaista yhteislupaa haetaan 20 vuodeksi. Lisäksi haetaan lupaa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaa.

Toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta perustellaan sillä, että toiminta ei ole uutta toimintaa, joka kohdistuu neitseelliselle kallioalueelle, vaan kyseessä on käynnissä olevan ottamistoiminnan jatkaminen. Koska alue on jo aikaisemmissa lupaprosesseissa todettu ottamistoimintaan soveltuvaksi, ei aloitusluvan myöntämisestä aiheudu sellaisia palautumattomia vaikutuksia, jotka olisivat maa-aineslain tai ympäristönsuojelulain mukaisten lupien esteenä. Toiminnan jatkaminen lupamääräysten mukaisesti ei siten tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Toiminnasta ei aiheudu maa-aineslain 3§:n pykälän ottamistoiminnan estäviä vaikutuksia. Aloituslupa on tarpeen, jotta ottamistoiminta alueella voi jatkua keskeytyksettä lain edellyttämällä säästeliäällä ja taloudellisella tavalla. Jos käynnissä oleva lupien mukainen

---

ottotoiminta keskeytetään, aiheutuu keskeytyksestä merkittäviä taloudellisia vaikutuksia luvan hakijalle. Hakija esittää aloitusluvan edellyttämäksi vakuudeksi 15 000 €.

20,37 hehtaarin suuruinen suunnittelualue sijaitsee Lempäälän kunnassa, kiinteistöillä Hirvikallio 418-423-2-121 (28,64 hehtaaria). Hirvikallion alue sijaitsee Marjamäessä noin 7,5 kilometriä Lempäälän keskustaaajamasta koilliseen. Alue sijaitsee Rajamäentiestä erkanevan Rajakankaantien varressa osoitteessa Rajakankaantie 93.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Maa-ainesten ottaminen on luvanvaraista maa-ainelain 4 §:n mukaisesti. Toiminta on ympäristölupavelvollinen ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisesti (liitteen 1 taulukon 2 kohtien 7c ja e sekä 13 f perusteella). Maa-ainelain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n perustellaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Yhteiskäsittelyluvan ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen maa-ainelain 7 §:ään ja ympäristönsuojelulain 34–37 §:iin perustuen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee ympäristölupa-asian, kun se koskee ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 1 momentin 6 a ja b kohtien mukaan kivenlouhintaa ja murskaamaa, 2 §:n 1 momentin 12 a kohdan mukaan alle 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle mitoitettua maankaatopaikkaa, 2 §:n 1 momentin 12 b kohdan mukaan pilaantumattoman maa-ainejätteen käsittelyä, kun käsiteltävä määrä on alle 50 000 tonnia vuodessa.

ASIAN VIREILLETULO

Ympäristölupahakemus on tullut vireille Lempäälän kunnassa 4.12.2020. Hakemusta on täydennetty 8.3.2021.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN MAANKÄYTTÖ

Kyseessä on olemassa oleva toiminta, jota koskien haetaan muutosta kalliokiviainesten ottoalueen ottotasoon ja ottomäärään sekä toiminta-aikoihin. Uusina toimintoina alueelle haetaan lupaa moreenin ottamiseen sekä pilaantumattomien maa- ja kiviainesten vastaanottamiseen, käsittelyyn ja välivarastointiin (maapankkitoiminta) sekä läjitykseen (maankaatopaikkatoiminta).

Osalla suunnittelualueesta on voimassa seuraavat luvat:

- Lempäälän kunnan ympäristöjaoston (YMPJAOS 21.10.2009 § 61) myöntämä, 31.8.2021 voimassa oleva maa-ainelupa kalliokiviaineksen ottamiseen.
- Lempäälän kunnan ympäristöjaoston (YMPJAOS 20.10.2010 § 54) myöntämä, 2.6.2024 asti voimassa oleva ympäristölupa kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen

Molemmat edellä mainitut luvat ovat saaneet lainvoiman hallinto-oikeuden edelleen ja korkeimman hallinto-oikeiden päätöksillä. Maa-ainelupapäätös ei muuttunut, mutta ympäristöluvassa oleviin lupamääräyksiin tuli muutoksia hallinto-oikeuden ja edelleen korkeimman hallinto-oikeuden päätösten myötä.

Viranomaislautakunta on päätöksellään (VIRLA 22.1.2020 § 4) antanut maa-ainelain 16 §:n mukaisen suostumuksen poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä sekä aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Ympäristöpäällikkö on tehnyt 10.2.2020 § 3 viranhaltijapäätöksen kiviaineksen louhintaa ja murskausta koskevan ympäristöluvan selventämisestä ja tarkkailumääräysten muuttamisesta.

Kiinteistö Hirvikallio 418-423-2-121 on NCC Industry Oy:n omistuksessa.

Alue sijoittuu voimassa olevassa Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 maaseutualueelle, johon on kaavoitettu teknisen huollon kehittämisen kohdealue, maanvastaanotto ja kierrätys (tkm). Tkm-merkintä sijoittuu viereisen maanottopaikan kohdalle vajaan kilometrin päähän. Pieneltä osin suunnittelualueen koillisosa ulottuu maakuntakaavan MK-merkinnällä olevalle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä. Lisäksi suunnittelualueen länsi- ja pohjoispuolella olemassa olevat korkeapaineiset maakaasun siirtoputket on osoitettu maankuntakaavassa merkinnällä (k). Alueen eteläpuolelle on kaavoitettu teollisuus- ja varastoalue (T), sekä työpaikka- ja palvelujen alueet. Alueen lounaisosa sijaitsee vähäisessä määrin yleispiirteisen kaupunkiseudun läntisellä yritysalueiden kehittämisvyöhykkeellä (ktm). Varsin yleispiirteisen ktm-merkinnän aluevarauksia ei ole suunniteltu tarkemmin. Alueen pohjoispuolella noin 400 m etäisyydellä on arvokas geologinen kallioalue (ge2).

Alueella on voimassa maakuntakaavaa vanhempi Kulju-Marjamäki-Moision-Keskustan osayleiskaava (17.12.2001), jossa alue merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1). Alueen maankäyttöä ohjaavat maakuntakaava ja uudempi strateginen yleiskaava. Alueella ei ole asemakaavaa eikä alueella tai sen lähialueella ei ole kaavojen laadintaa vireillä tai tiedossa.

TOIMINNAN SIJAINNIN Sijaintipaikka ja sen ympäristö

Yleiskuvaus

Suunnittelualueelle (20,37 hehtaaria) sijoittuu varsinainen ottoalue (11,64 hehtaaria), varastokentät, tukitoiminta-alue, laskeutusaltaat sekä pintamaiden varastointialueet, kuten meluvallit. Suunnittelualue on kalliomaata, jonka lännen ja lounaan puoleisella reunalla louhinta on jo aloitettu. Alueen puusto on pääosin poistettu. Aluetta ympäröivät metsäalueet, lukuun ottamatta etelän suuntaa, jossa suunnittelualue rajautuu peltoalueeseen. Alueen länsipuolella noin 30-40 m etäisyydellä kulkee Hämeenlinna-Lempäälä-maakaasulinja ja alueen pohjoispuolella Lempäälä-Kangasala-maakaasulinja. Suunnittelualueen koillisosassa n. 40m päässä kulkee myös 20kV sähkölinja.

Lähimmät häiriintyvät kohteet ja alueen virkistyskäyttö

Alueen lähin asutus on haja-asutusta ja sijoittuu alueen luoteis- ja eteläpuolelle. Lähin asemakaavoitettu Vastamäen asuinalue sijaitsee noin 660 ottoalueen lounaispuolella. Etelän suunnassa lähin vakituksen asumisen rakennus sijaitsee noin 500 m etäisyydellä. Lähimmät vapaa-ajan rakennukset sijaitsevat noin 365 m ja 400 m etäisyydellä ottoalueen lounais- ja eteläpuolilla sekä noin 380 m etäisyydellä ottoalueen luoteispuolella. Etelässä sijaitsee hevostallitoiminta noin 310 m etäisyydellä. Marjamäen asemakaavoitettu yritysalue, jonka kautta myös alueelle kulku tapahtuu, sijaitsee noin 400 m lounaan suunnassa.

Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei ole jokamiehenoikeuksiin perustuvasta ulkoilu- ja marjastus- ja sienestystoiminnasta poikkeavia merkittäviä ulkoilu- ja virkistyskäyttöarvoja. Noin 400 m ottoalueesta pohjoiseen sijaitsee geologisesti arvokas kallioalue ja muinaismuistolain suojaama kiinteä muinaisjäännös, Pirunlinnan linnavuori, joka on myös patikointi- ja retkikohde.

Vesistöt ja pohjavesi

Suunnittelualue sijaitsee Kokemäenjoen päävesistöalueella, Pyhäjärven lähialueen valuma-alueella (35.211). Suunnittelualueen läheisyydessä ole merkittäviä pintavesiä. Kallioalue jakautuu kahteen valuma-alueeseen hulevesien päävalumasuuntien ollessa luoteeseen ja etelään. Alueen pohjoisosasta vedet laskevat ojastojen ja soistumien kautta luoteeseen kohti Paistinkulmaa. Valuma-alueen vedet johtuvat edelleen Linnajokeen, joka sijaitsee linnuntietä noin 880 metriä suunnittelualueesta luoteeseen. Eteläosan vesien virtaussuunta on etelään kohti Kortteenkorven peltoaluetta, josta vedet virtaavat nykyisiä ojia pitkin suuremmalle vesitielle Kylälamminojaan. Kylälamminoja sijaitsee linnuntietä noin 560 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta.

Suunnittelualue ei sijaitse veden hankintaa varten tärkeäksi tai muuhun vedenhankintakäyttöön soveltuvaksi luokitellulla pohjavesialueella. Lähimmät pohjavesialueet Lempäälä-Mäyhäjärvi (A-

---

0441801), Lempäälä-Mäyhäjärvi (C-0441801) ja Leukamaa (0441803) sijaitsevat noin 7,6 km etäisyydellä alueen eteläpuolella.

Luonto

Hirvikallion suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelu- tai Natura 2000 -verkoston alueita. Lähimmät suojellut luontokohteet ovat noin 1,1 kilometrin päässä idässä Kylälammin rannalla sijaitseva Ruokolaisen metsä sekä 1,3 kilometrin päässä etelässä sijaitseva Peltolan metsä. Lähin Natura-alue Salmuksen alue (FI0316007) sijaitsee koillisessa yli 3 km:n etäisyydellä. Pohjoisessa noin 400 metrin etäisyydellä sijaitseva Pirunlinnan alue ja idässä noin 880 metrin etäisyydellä sijaitseva Kylälammin alue sisältyvät Lempäälän arvokkaisiin luontokohteisiin.

Suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä tehtiin luontoselvitykset vuosina 2008 ja 2015. Selvityksissä alueen lajisto ja luonnonarvot arvioitiin tavanomaiseksi ja melko vaatimattomiksi. Todetut soistumat ja louhikkoiset jyrkänteet arvioitiin elinympäristön monimuotoisuutta rikastuttaviksi mutta pienen koon vuoksi kuitenkin vaatimattomiksi. Alueella ei havaittu uhanalaisten lajien, luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien tai uhanalaisten luontotyyppien esiintymiä. Luontoselvitysten teon jälkeen puusto on pääosin poistettu koko kiinteistön Hirvikallio alueelta ja ottotoiminta on käynnistynyt.

Luontoselvitysten teon jälkeen suunnittelualueen läheisyydessä, noin 70 metrin etäisyydellä itään on tehty havainto hiirihaukan pesäpuusta, jossa hiirihaukan on myös todettu pesivän. Hiirihaukka on vaarantunut ja rauhoitettu lintulaji.

Hirvikallion aluetta ei ole luokiteltu luonnon ja maiseman suojelun kannalta arvokkaaksi kalliioalueeksi. Kallioluontona arvioituna Pitkäkallio ja sen lähiympäristö ovat melko vaatimattomia. Suunnittelualueen pohjoispuolelle noin 400 m etäisyydellä sijaitsee Pirunlinnan arvokas kalliioalue.

Maisema

Suunnittelualue tai sen lähiympäristöt eivät kuulu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin eivätkä rakennettujen kulttuuriympäristöjen alueisiin. Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei myöskään sijaitse suojeltavia rakennusperintökohteita. Pirunlinnan linnavuori, joka on valtakunnallisesti arvokas kalliioalue (luokka 4) sekä muinaismuistolain suojaama kiinteä muinaisjäänös (muinaisjäänösrekisteritunnus 418010014) sijaitsee noin 400 metrin etäisyydellä hankealueesta pohjoiseen.

Kalliokiviaines ja arseeni

Alueen maaperä muodostuu kalliomaasta sekä hiekkamoreenista. Kallioperäkartan mukaan alueen kallioperä on kvartsi- ja granodioriittia (90 %) sekä vähäisessä määrin (10 %) kiillegneissiiä, grauvaakkaliusketta ja suonigneissiiä. Granodioriitti on yleinen syväkivilaji Suomessa muistuttaen koostumukseltaan ja ulkonäöltään graniittia. Granodioriitti koostuu plagioklaasista, kalimaasälvästä, kvartsista ja sarvivälkkeestä tai biotiitista.

GTK:n Kiviainesten otto arseenialueilla – opas kiviainesten tuottajille, maarakentajille ja viranomaisille (2014) mukaan Hirvikallion kiviainesalue kuuluu Etelä-Pirkanmaan-Kanta-Hämeen arseeniprovinssiin. Vyöhykkeellä, joka ulottuu Pirkanmaan eteläosista Hämeen alueelle, esiintyy koko maan keskiarvoa suurempia arseenipitoisuuksia maa- ja kallioperässä. Etelä-Pirkanmaan moreenimaille arseenin suurin suositeltu taustapitoisuus (SSTP-arvo) on 26 mg/kg. Kallioperän arseenipitoisuudelle ei Suomessa ole annettu vastaavia ympäristön tai ihmisten terveyden huomioon ottavia ohje- tai raja-arvoja.

Hirvikallion moreenista ja kalliomurskeesta 0/90 on analysoitu metallit 16.3.2020. Analyysiraportin mukaan kalliomurskeesta 0/90 havaittiin 10,6 mg/kg arseenia ja moreenissa 9,70 mg/kg arseenia. Moreeni alittaa suositellun taustapitoisuuden 26 mg/kg selvästi. Hirvikallion kiviaineksestä on tehty myös petrografinen tutkimus, jonka mukaan alueen kivilaji

---

on tonaliittia. Kiviaines soveltuu asfalttikäyttöön, sitomattomiin, betoniin sekä raidesepeliin, eikä siinä esiinny rikkiä sellaisina pitoisuuksina tai sellaisessa muodossa, että se aiheuttaisi rajoitteita kiviaineksen käytölle.

ASROCKS-hankkeen selvitys Pirkanmaan kallioperän arseenipitoisuuksista kalliokiviaineksen tuotantoon kaavailuilla alueilla (2014) mukaan kallioperän keskimääräiset kuningasvesiliukoiset arseenipitoisuudet olivat granodioriitissa mediaanina 3,6 mg/kg, keskiarvona 6,7 mg/kg ja maksimina 34,6 mg/kg. Kiille- ja suonigneissia ei testattu hankkeessa, mutta grauvakan arseenipitoisuuden mediaani oli 2,6 mg/kg, keskiarvo 2,6 mg/kg ja maksimi 2,6 mg/kg. Kalliomurskeen arseenipitoisuus ylittää granodioriitin ja grauvakan mediaanin sekä keskiarvon, mutta se on huomattavasti alhaisempi, kuin provinssialueen maksimipitoisuudet ja jää selvästi alle moreenille asetetun suositellun taustapitoisuuden. Tämän perusteella kalliokiviaineksen voidaan todeta soveltuvan rakentamiseen.

TOIMINNAN KUVAUS

Ottotoiminta

Nykyiselle ottoalueelle (11,64 ha) haetaan lupaa käynnissä olevan ottotoiminnan jatkamiseksi ja loppuun saattamiseksi. Samalla haetaan muutosta ottotasoon ja ottomäärään. Hakemuksen mukainen ottotoiminta kohdistuu kokonaisuudessaan voimassa olevan luvan mukaiselle ottoalueelle. Suunniteltu ottotaso on eteläosassa nykyisen luvan mukainen +120...+121. Pohjoisosassa ottoa haetaan syvennettäväksi tasoon +105. Pohjoisosan syventäminen on tarpeen, koska alueella on huomattavasti enemmän pintamaita kuin alkuperäisessä suunnitelmassa on arvioitu.

Kallion louhinta tapahtuu ottoalueella vaiheittain siten, että vaiheessa I louhitaan ottoalueen luoteislänsipuolinen kapea kaistale tasoon +121... +120 m edeten koilliseen päin. Vaiheessa II ottotoiminta kääntyy idän sekä siitä edelleen etelän suuntaan ja otto ulotetaan tasoon + 105 m. Vaiheessa III otto etenee lounaan sekä etelän suuntaan ja ottotaso on noin + 120... + 121 m. Ottoalueen louhinta suoritetaan siten, että kiinteistörajoihin jätetään 15 metrin suojavyöhyke.

Otettavia kalliokiviaineksia alueella on syvennyksen mukaisen ottotoiminnan myötä yhteensä 1 500 000 k-m³. Moreenia alueelta otetaan noin 307 500 k-m³.

Ottoalueen puusto on jo suurilta osin poistettu. Toiminnan edetessä loppu puustokin poistetaan. Poistettu puusto toimitetaan hyötykäyttöön ja muu hakkuusta syntyvä biomassa energiantuotantoon. Kuorittavat pintamaat läjitetään lupa-alueen reunoille meluvalleiksi sekä etelä- ja pohjoispuolen varastokentille. Meluvallit tulevat pysymään paikallaan koko ottotoiminnan ajan ja ne hyödynnetään ottotoiminnan jälkeen kalliorintausten luiskauksiin ja maapohjan maisemointiin. Ottoalue merkitään maastoon huomionauhalla ja/tai varoituskyltein. Merkintöjä täydennetään tarpeen mukaan. Louhinnan edetessä alueelle muodostuvat jyrkät rintaukset suojataan maavalleilla sekä lohkareilla.

Viimeistelytyöt

Ottotoiminnan jälkeen alue täytetään eteläpäädyssä tasoon +122, keskellä aluetta tasoon +124 ja pohjoispäädyssä tasoon +121. Syvennyksen täyttö tehdään pintamailla sekä pilaantumattomilla ylijäämämailla ja alue luiskataan 1:3. Koko ottoalueen maisemointiin tarvitaan yhteensä noin 850 000 m³ alueelta kuorittuja pintamaita ja vastaanotettuja pilaantumattomia ylijäämämaita. Alueella on kuorittavia pintamaita noin 267 500 m³.

Alue palautuu ottotoiminnan päätyttyä osayleiskaavan mukaiseksi maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Tavoitteena on suunnitella alueelle NCC:n Kielo-konseptiin perustuva maisemointi, joka parantaa alueen biodiversiteettiä. Tulevaisuuden Kielo-suunnitelma esitetään Lempäälän kunnan ympäristönsuojelulle hyväksyttäväksi myöhemmin. Alue on myös mahdollista palauttaa talousmetsäkäyttöön istuttamalla 2 500 taimea per hehtaari. Metsityksessä huomioidaan metsäluonnon biodiversiteetti.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Alueelta poistettu pintamaa on inerttiä epäorgaanista ainesta (moreenia). Alueen maaperä on moreenia, jonka pinnassa on hyvin ohut kumttakerros. Alueella ei siis varsinaisesti ole humuspitoisia pintamaita. Pintamaat, joita syntyy arviolta noin 267 500 m³ käytetään toiminnan aikana meluvallihin sekä työmaateiden ja varastokentän rakentamiseen. Toiminnan loputtua pintamaita käytetään hyödyksi alueen maisemoinnissa. Kantoja ja hakkuutähteitä syntyy vähäisiä määriä ja ne toimitetaan joko hyötykäyttöön tai niitä hyödynnetään alueen maisemanhoidossa.

Toiminnan alkuvaiheessa pintamaista rakennetaan valli tilan Hirvikallio länsireunalle. Ottotoiminnan edetessä valli tehdään myös ottoalueen eteläreunalle sekä mahdollisesti myös tilan Hirvikallio itäreunalle. Lisäksi alueelta kuorittavista kitkamaista, kuten moreenista, tehdään varastokenttää kiinteistön eteläosaan. Eteläpuolisen varastokentän reunaan tehdään valli/korotus ehkäisemään ympäristöhaittojen leviämistä. Kaivannaisjätteitä sijoitetaan tarvittaessa myös pohjoispuoliselle varastokentälle, joka on ns. varakenttä. Lisäksi pintamaita varastoidaan ottoalueella kulloinkin tarkoituksenmukaisella tavalla, jotta pintamaiden hyödyntäminen maisemoinnissa on tulevaisuudessa mahdollisimman helppoa.

Pintamaavallit ja varastokenttä sijoitetaan nykyisen maanpinnan päälle. Alueen maaperä on moreenia, joka soveltuu vallien ja varastokentän alustaksi hyvin. Pintamaita läjitettäessä huomioidaan, että läjityskasoja ei tehdä liian jyrkin luiskin, jolloin vaarana on luiskan murtuminen. Läjitettyjen pintamaakasojen pysyvyyttä tarkkaillaan silmämääräisesti koko toiminnan ajan.

Pintamaiden aiheuttamat ympäristövaikutukset liittyvät lähinnä maa-aineksesta sateen tai tuulen aiheuttaman eroosion myötä liikkeelle lähtevään hienoainekseen. Hienoaineksesta ei kuitenkaan aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, sillä mahdollisesti irtoava aines on samaa mineraalista ainesta, josta alueen maa- ja kallioperä koostuu ja alueen hulevedet käsitellään laskeutusaltaissa ennen johtamista ympäristöön. Vesistövaikutuksia pinta- ja pohjavesiin tarkkaillaan lupien mukaisesti. Pintamaiden läjitystoiminta vaadi erillistä seurantaohjelmaa.

Louhinta ja murskaus

Arvioitu vuosittainen kiviainestuotantomäärä on keskimäärin 260 000 tonnia vuodessa, enintään 400 000 tonnia vuodessa. Kiviainestuotantoon sisältyvät louhintatyöt (poraus, panostus, räjäytys ja tarvittaessa rikotus), kiviaineksen murskaus sekä kiviainesten kuormaus ja kuljetus.

Kallion puhdistuksen jälkeen alueelle tuodaan poravaunu, joka poraa kallioon reiät panostusta varten. Reiät porataan siten, että ne mahdollistavat suunnitelmien mukaisen rintauksen avautumisen ottoalueelle. Kallionporauksen vastetietoja hyödynnetään panostuksen suunnittelussa. Louhetta räjäytetään kerralla mahdollisuuksien mukaan noin viikon raaka-ainetarpeen verran murskauslaitokselle. Räjäytykset suunnitellaan ja toteutetaan maakaasulinja huomioiden ja omistajan ohjeistusta noudattaen.

Alueelle tuodaan siirrettävä murskauskalusto, kun murskaus on ajankohtaista. Lisääntyneestä kiviaineksen menekin takia alueella on arvioitu tulevaisuudessa olevan mahdollisesti tarve käyttää kahta kivenmurskauslaitosta samanaikaisesti. Murskain sijoitetaan siten, että se jää mahdollisimman matalaan kohtaan alueella meluvallin ja varastokasojen suojaan. Tämä vaimentaa murskaustoiminnasta ympäristöön leviävää melupäästöä sekä vähentää ympäristöön leviävän pölyn määrää. Ennen murskausta suurimpia kivilohkareita joudutaan usein rikottamaan pienemmiksi kaivinkoneeseen kiinnitetyllä iskuvasaralla. Louhittu kiviaines siirretään murskauslaitokseen kaivinkoneella tai pyöräkuormaajalla. Murskaus tapahtuu siirrettävässä murskauslaitoksessa, jossa louhetta käsitellään murskainten ja seulojen avulla haluttuun raekokoon. Murskauslaitoksen kokoonpano määräytyy kiviaineksen ominaisuuksien ja tuotettavan lajitteen mukaan. Murska toimii aggregaatilla, jonka polttoaineena on kevyt polttoöljy.

Alueella otetaan vastaan muualta tuotavaa louhetta, joka joko myydään eteenpäin sellaisenaan tai jatkojalostetaan mursketuotteiksi. Muualta tuotavan kiviaineksen kulutus vaihtelee voimakkaasti tarjonnan mukaan. Muualta tuotavan louheen käsittely sisältyy vuotuisen tuotantomäärään, joka on enimmillään 400 000 t/a. Tämä on myös suurin vuosittainen maksimikulutus muualta tuotavan kiviaineksen osalta. Tämän toteutuminen on kuitenkin erittäin epätodennäköinen eikä se ennalta arvioiden esiinny kuin enintään kerran lupa-ajan (20 vuotta) aikana, jos kertaakaan, sillä arvion mukainen ylijäämälouheen määrä edellyttää mittavaa kalliorakentamishanketta lähialueella, jollaisia ei nykyiset maankäytön suunnitelmat huomioon ottaen ole näköpiirissä. Keskimääräinen muualta tuotavan ylijäämälouheen määrä on 20 000 t/a.

Vuotuinen haettu tuotantoaika on 1.8. – 31.5., mutta louhinnan (poraus ja räjäytys) osalta 1.8. – 30.4. Ottamistoimintaa ei tehdä jatkuvasti, vaan vuoden aikana jaksoittain riippuen kysynnästä. Lisäksi 20 vuoden lupakauden aikana haetaan mahdollisuutta poiketa 6 kertaa vuotuisesta toiminta-ajasta runsaan kysynnän takia. Poikkeukselliset toiminta-ajat olisivat kestoiltaan enintään 1 kuukauden pituisia. Louhinta- ja murskausjaksojen aikana päivittäiset työajat ovat maanantaista perjantaihin porauksen osalta klo 7.00-21.00, räjäytysten osalta klo 13.00-15.00, rikotuksen osalta klo 8.00- 18.00 ja murskauksen osalta klo 7.00-22.00.

Räjäytyksen päivittäiset toiminta-ajat ovat nykyisen luvan mukaiset. Murskauksen tuotantoaika on pidennetty (hakemus klo 7:00 – 22:00, nykyinen lupa klo 7:00 – 20:00). Porauksen päivittäistä toiminta-aikaa on pidennetty (hakemus klo 7:00 – 21:00, nykyinen lupa 8:00 – 16:00). Rikotuksen päivittäistä toiminta-aikaa on supistettu (hakemus klo 8:00 – 18:00, nykyinen lupa ma-to 7:00 – 19:00, pe 7:00 – 18:00) mutta sitä tehdään samanaikaisesti muiden toimintojen kanssa.

Edellä esitetyt toiminta-ajan muutokset ovat perustellut, sillä toimittaessa niiden mukaisesti ei lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ylity melutasojen raja-arvot tehdyn meluselvityksen mukaisesti. Melumittauksen tulokset olivat myös linjassa tehdyn meluselvityksen kanssa. Tehdyssä melumittauksessa olivat yhtä aikaa käynnissä kaikki toiminnot (poraus, rikotus, murskaus ja niihin liittyvät työkoneet sekä kuormaus ja kuljetus).

Poikkeuksellisen runsaalla kysynnällä tarkoitetaan kunnallisia ja valtiollisia merkittäviä hankkeita. Esimerkiksi ELY:n urakoista tarjouspyynnöt voivat tulla tuotantokatkon aikana ja työ alkaa lähes välittömästi. Tämän vuoksi kyseisiin hankkeisiin varautuminen on käytännössä mahdotonta nykyisellä vuotuisella tuotantoajalla. Häiriintyvien kohteiden kannalta 6 kertaa 20 vuoden aikana 1 kk kestoisen lisätuotanto ei aiheuta merkittävää haittaa tai häiriötä, sillä tehdyt selvitykset osoittavat, että tuotannon ollessa täysimääräisesti käynnissä ei toiminnasta aiheudu kohtuutonta haittaa tai häiriötä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Maankaatopaikka- ja maa-ainespankkitoiminta

Louhitulle alueelle ja sen reunaluiskiin otetaan vastaan pilaantumattomia ylijäämämaita, joilla alue maisemoidaan lopullista käyttötarkoitusta varten. Tarvittaessa ylijäämämaita sijoitetaan myös meluvallihin, mutta ensisijaisesti meluvallit rakennetaan alueelta kuorittavista pintamaista. Esitettyjen täyttösyvyyksien takia kyseessä on maankaatopaikkatoiminta. Maankaatopaikkatoiminta eli ylijäämämaiden läjitys keskittyy louhittuun syvennykseen, jonka pinta-ala on noin 4,5 hehtaaria. Syvennyksen osalta maantäytössä ei ole sortumisvaaraa. Muualla täyttää luiskataan pintakerrokseen. Suunnitelman mukainen luiskakaltevuus on 1:3, joten myöskään luiskat eivät aiheuta sortumisvaaraa.

Hakija esittää maankaatopaikkatoiminnan vakuudeksi 67 500 € (1,5 €/maankaatopaikka-m² * 45 000 m²). Esitetty vakuus perustuu Ympäristöhallinnon ohjeeseen 5/2012 ja pysyvän jätteen kaatopaikan pinta-alaperustaiseen vakuuden määrään. Vakuus on riittävä kattamaan toiminnan lopettamiskustannukset ja tarkkailun

Vastaanotettuja ylijäämämaita tullaan myös kierrättämään (maapankkitoiminta), mikäli alueelle tuodaan siihen soveltuvia maa-aineksia ja niille on kysyntää.

Ylijäämämaita vastaanotetaan alueella enintään 40 000 tonnia vuodessa (keskimäärin 30 000 tonnia vuodessa). Koko ottoalueen täyttöjen tekemiseen ja maisemointiin tarvitaan yhteensä noin 850 000 m³ maa-aineksia. Alueella on kuorittavia pintamaita noin 267 500 m³ eli läjitykseen muualta tuotavien maa-ainesten määrä on noin 582 500 m³. Toiminta ylijäämämaiden vastaanoton ja kierrätyksen osalta on ympärivuotista ja toimintaa tehdään maanantaista perjantaihin klo 7.00–22.00.

Ylijäämämaita otetaan vastaan koko lupa-alueelle. Kierrätettävät ylijäämämaat välivarastoidaan erillään ja loppusijoitettavat maa-ainekset sijoitetaan suoraan läjitykseen, jotta koneellinen käsittely ja sen päästöt minimoidaan. Kierrätettävien maa-ainesten varastointia tehdään lupahakemuksessa esitetyillä kaivannaisjätteen sijoitteluun tarkoitetuilla alueilla / varastokentillä. Enimmillään hyödyntämiskäyttöön tarkoitettua ylijäämämaata varastoidaan 40 000 tonnia ja varastointiaika on enimmillään 3 vuotta.

Alueelle vastaanotettava ylijäämämaat (jättekoodi 17 05 04) ovat pilaantumattomia, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat Valtioneuvoston asetuksen (214/2007) liitteen alemmat ohjeavot. Alueelle ei oteta vastaan pilaantuneita maita. Kaikista vastaanotettavista ylijäämämaista tiedetään etukäteen maa-aineksen toimittaja, maa-aineksen alkuperä sekä maa-aineksen määrä ja laatu, ennen kuin ne voidaan ottaa vastaan alueelle. Mikäli maa-aineksen puhtaudesta on epäselvyyttä, vaaditaan toimittajalta analyysit maa-aineksen puhtaudesta. Jos epäillään, että ylijäämämaa sisältää vaarallista tai sinne kuulumatonta jätettä, sitä ei oteta vastaan.

Jätteen käsittelystä vastuussa olevat henkilöt ovat aina kyseisen toimintapaikan aliurakointiyrityksestä nimetty henkilö / nimetyt henkilöt. Vastuussa olevat henkilöt perehdytetään aina NCC Industry Oy:n toimesta ennen toiminnan aloitusta työmaakohteeseen ja heille annetaan tiedot alueen toimintatavoista, lakisääteisistä velvoitteista sekä ympäristöjärjestelmän mukaisesta ympäristöllisesti kestävästä toiminnasta. Kuljetuksen saapuessa kuorma tarkastetaan silmämääräisesti ja merkitään kirjanpitoon. Tämän jälkeen kuljettaja ohjataan purkupaikkaan, johon maa-aines loppusijoitetaan tai välivarastoidaan. Mikäli havaitaan, että alueelle tuotu ylijäämämaa sisältää sinne kuulumatonta jätettä, toimitetaan se asianmukaisen jätteen käsittelyyn ylijäämämaan tuojan kustannuksella.

Maankaatopaikkatoiminnassa sekä meluvalleihin hyödyntämisessä maa-aineksia siirretään ja muotoillaan siihen soveltuvalla kalustolla, kuten esimerkiksi pyöräkuormaajalla, puskuaktorilla tai kaivinkoneella. Kierrätystoiminnan tarkoituksena on käyttää rakentamiseen soveltuvia puhtaita ylijäämämaita eri rakentamisen kohteissa. Kierrätettäviä ylijäämämaita voidaan toimittaa kierrätykseen sellaisenaan välivarastoinnin jälkeen, tai niitä voidaan tarvittaessa jatkojalostaa seulomalla.

Vastaanotettuja määriä tarkkaillaan kirjanpidolla. Maankaatopaikalle tuotavan maa-aineksen määrää tarkkaillaan tuovan auton enimmäiskantavuuden perusteella. Nupin enimmäiskantavuus on 18 t ja kasetin 40 t. Tällä hetkellä käynnissä olevista kohteista saatuun aineistoon perustuen, käytännössä tuodun ylijäämä-maa-aineksen määrä on ollut noin 75 % auton enimmäiskantavuudesta. Tämän perusteella maata tuovien autojen enimmäiskantavuudesta huomioidaan 75 %. Pilaantumattomasta maa-aineksestä ei tarvitse tehdä siirtoasiakirjaa.

Asiaton kulku alueelle on estetty lukittavalla portilla.

Kuormaaminen ja kuljetukset

Kuormausta ja kuljetuksia tehdään kysynnän mukaan ympäri vuoden. Kuormaamisen ja kuljetusten päivittäiset työajat ovat maanantaista perjantaihin 6.00–22.00 ja lauantaisin 7.30–18.00.

Työmaat voivat toimia satunnaisesti myös lauantaisin (mm. Väyläviraston ja yksityisten omakotirakentajien työmaat), joten lauantaikuljetukset ovat tarpeen, jotta tällaisten kohteiden

---

rakentamismateriaalien tarve voidaan turvata. Ottoalueelle liikennöidään teollisuusalueen läpi, joten liikenteen vaikutukset eivät kohdistu lähimpiin häiriintyviin kohteisiin (asutus ja loma-asutus). Tämän vuoksi lauantaikuljetukset on perusteltu sallia.

Alueelle kuljetaan Helsingintietä pitkin, josta liikenneyhteys jatkuu Kalliokummuntietä kääntyen Rajamäentielle ja siitä edelleen Rajakankaantielle. Rajakankaantielta käännetään toiminta-alueelle. Laitokselle johtavista teistä Rajakankaantie on murskepintainen, muut on päällystetty. Ottoalueelle toteutettavat työmaatiet ovat murskepintaisia.

Keskimääräisen viikkaan toimituspäivän mukainen liikennemäärä on 110 kuljetusta/päivä kattaen sekä louhinta- ja murskaustoiminnan, että maanvastaanotto- ja kierrätystoiminnan aiheuttaman liikenteen. Liikennevaikutusten arvio on tehty enimmäismäärien mukaisesti ja liikennemäärää yliarvioimalla. Käytännössä raskaan liikenteen määrien arvioidaan jäävän tätä pienemmäksi, sillä tuotettujen ja vastaanotettujen aineiden kuljetukset tulevat lomittumaan hankkeen elinkaaren aikana, eikä vuotuinen maksimi toteudu kaikkien aineiden osalta joka vuosi. Maanvastaanotto- ja kierrätystoiminnasta aiheutuvat liikennemäärämuutokset eivät ole merkittäviä tien nykyiseen liikennemäärään nähden. Nykyisin suuri osa ottoalueelle materiaalia (joko louhetta tai ylijäämämaata) tuovista ottaa paluukuormaansa mukaan mursketuotteita.

Tuotannossa käytettävät polttoaineet ja kemikaalit

Murskauslaitoksen tarvitsema sähkö tuotetaan murskaimen kiinteällä, kevyellä polttoöljyllä käyväällä aggregaatilla. Kevyttä polttoöljyä kuluu tuotannossa vuodessa keskimäärin 220 tonnia ja enintään 278 tonnia. Öljyt, liuottimet, voiteluaineita kuluu vuodessa noin 1 tonni.

Louhintatyössä käytetään räjähdaineita keskimäärin 123 tonnia ja enintään 155 tonnia vuodessa. Räjätysaineina käytetään emulsiopohjaisia räjähdysaineita, joissa typpi on niukkaliukoisessa muodossa. Työmaalla ei varastoida räjähdaineita vaan ne tuodaan alueelle tarpeen mukaan.

Varastointi ja toiminnassa syntyvät jätteet

Ottotoiminnan tieltä kuorittavat pintamaat varastoidaan ottoalueen reunoille estämään murskauspölyn ja -melun leviämistä ympäristöön. Niitä hyödynnetään myös ottoalueen etelä- ja pohjoispuolen varastokenttien toteutuksessa. Lopuksi pintamaa- aineksia hyödynnetään maisemoinnissa. Tuotettuja murskeita ja muualta tuotavia maa- ja kiviaineksia säilytetään alueella omissa, lajitteiden mukaisissa varastokasoissa.

Mikäli ympäristölle haitallisia kemikaaleja säilytetään alueella vakituisesti, rakennetaan sitä varten erillinen tukitoiminta-alue. Tukitoiminta-alueen sijainti määritellään tällöin yhdessä valvojan viranomaisen kanssa. Tukitoiminta-alue perustetaan VNa 800/2010 määräysten ja Suomen ympäristökeskuksen BAT-oppaan (25/2010) ohjeiden mukaisesti.

Kaikki ympäristölle haitalliset kemikaalit, kuten öljytuotteet, voiteluaineet sekä muut kemikaalit säilytetään tiiviillä alustalla lukituissa säilytyspaikoissa. Polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, joissa on lapon ja ylitäytönesto

Toiminnasta muodostuvat jätteet kerätään jätejakeiden mukaisesti erikseen ja toimitetaan säännöllisesti asianmukaisiin vastaanottopaikkoihin. Toiminnasta syntyy vaarallisia jätteitä arviolta 1050 kg vuodessa. Vaaralliset jätteet, kuten jäteöljyt, öljyiset rätit ja trasselit sekä akut, paristot ja loisteputket lajitellaan ja säilytetään kannellisissa astioissa, joissa on asianmukaiset merkinnät. Jäteöljyt kerätään kaksivaippaiseen säiliöön. Lähinnä sosiaalituloissa syntyvää sekajätettä muodostuu arviolta 400 kg vuodessa. Metallirohua (esim. rikkoutuneita seulaverkkoja) syntyy vuodessa arviolta 8000 kg ja se kerätään lavoille. Vaarallisista jätteistä pidetään kirjaa, josta ilmenee syntyneen vaarallisen jätteen määrä, varastoidun vaarallisen jätteen määrä sekä varastosta edelleen toimitetun vaarallisen jätteen määrä ja toimituspaikka. Edelleen toimitetuista vaarallisista jätteistä laaditaan siirtoasiakirja.

Vedenhankinta ja viemärointi

Toiminnassa käytetään vettä tarvittaessa laitosalueen, varastokasojen ja murskausprosessin kasteluun pölyämisen estämiseksi. Alueella kasteluun tarvittava vesi otetaan louhoksen pohjalta tai alueelle rakennettavista laskeutusaltaista. Kasteluvesi voidaan tarvittaessa tuoda alueelle myös säiliöautolla.

Tuotantohenkilökunnalta muodostuva jätevesi kerätään umpisäiliöön ja toimitetaan jäteveden puhdistamolle.

TOIMINNAN YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA NIIDEN RAJOITTAMINEN

Maa-ainesten ottamisesta, kiviaineksen louhinnasta ja murskauksesta, maanvastaanotosta ja kierrätyksestä muodostuvat ympäristövaikutukset sekä mahdolliset riskit liittyvät toiminnan synnyttämiin melu-, pöly- ja tärinäpäästöihin sekä vesistökuormitukseen.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, yleiseen viihtyisyyteen ja elinkeinotoimintaan

Toiminnalla ei ole haitallisia vaikutuksia yleiseen viihtyisyyteen ja ihmisten terveyteen, sillä alue sijaitsee harvaan asutulla alueella. Lähimmät asuinkäytössä olevat rakennukset sijaitsevat yli 300 m etäisyydellä ottoalueesta. Etelässä sijaitsee hevostalli noin 310 m etäisyydellä ja toinen lounaassa noin 650 m etäisyydellä ottoalueen rajasta. Alueella ei kulje virkistysreittejä tai luontopolkuja.

Melumallinnuksen perusteella toiminnan aiheuttama melun leviäminen häiriintyviin kohteisiin saadaan hallintaan suojaustoimenpiteillä. Toiminnan merkittävin ilmanlaatuun vaikuttava tekijä on murskauksessa syntyvä kivipöly. Pölyn arvioidaan vaikuttavan pääosin hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä. Arvion mukaan 500 metrin etäisyydellä murskauksesta sijaitsevista kohteista murskaustoiminnan pölypäästöt eivät aiheuta merkittäviä haittoja ja asetetut raja-arvot (PM10: 50 µg/m³, VNa 79/2017) alittuvat. Murskain sijoitetaan kalliorintauksen suojaan ja varastokasat sijoitellaan siten, että pölyn leviäminen estetään etenkin häiritsevimpiin suuntiin (asuin- ja lomarakennukset). Myöskään tärinän ei arvioida aiheuttavan haittaa ihmisten terveydelle, mutta räjäytykset voivat tuntua häiritsevilä. Vierekkäisten ottoalueiden louhintatöiden osuessa ajallisesti lähekkäin, lähialueen asukkaiden asumisviihtyvyyttä vähentävät tärinäkokemukset voivat lisääntyä. Suunnitellun toiminnan ei katsota myöskään aiheuttavan alueen rakennuksiin sellaisia haittoja, joita ei voisi estää räjäytystöiden oikealla toteutuksella.

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluarvoihin sekä rakennettuun ympäristöön

Toiminnalla ei ole haitallisia vaikutuksia luontoon, luonnonsuojeluarvoihin taikka rakennettuun ympäristöön, sillä alue on metsätalouskäytössä olevaa tavanomaista metsämaata, joka sijaitsee yli 300 m etäisyydellä rakennetusta ympäristöstä. Muinaisjäännös Pirunlinna sijaitsee yli 500 m etäisyydellä ottoalueen pohjoispuolella. Alueella ja sen läheisyydessä ei esiinny merkittäviä luontokohteita tai ympäristöarvoja.

Kiviainesalueen läheisyydessä naapurikiinteistöllä (70 m etäisyydellä) on havaittu hiirihaukan pesä ja pesivä hiirihaukka pari. Hiirihaukan tila on vaarantunut (VU). Luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kiellettyä on rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla. Rauhoitettua hiirihaukkaa pidetään monien muiden petolintulajien tapaan herkkänä etenkin munavaiheessa tapahtuvalle pesähäirinnälle.

Hakemuksen liitteenä on hiirihaukkaan liittyvä asiantuntijalausunto. Lausunnon on laatinut asiantunteva ulkopuolinen konsultti, joka on myös konsultoinut asiassa Helsingin yliopiston rengastustoimiston intendenttiä.

Intendentin mukaan voidaan yleisesti ottaen pitää epätodennäköisenä, että hautova hiirihaukka karkottuisi 300 metrin päässä tapahtuvan räjäytyksen vuoksi pesältä, mikäli pesältä ei ole näköyhteyttä räjäytysalueelle (ts. välissä olisi puustoinen suojavyöhyke). Intendentin arvioin mukaan pesivän hiirihaukan on myös mahdollista tottua räjäytysten ääniin.

Asiantuntijalausunnossa todetaan, että alueella pesivän hiirihaukkaparin täytynyt tottua räjäytysten ääniin, muihin kiviaineksen ottoon liittyviin toimintoihin sekä ihmisten ja koneiden liikkumisesta aiheutuviin häiriöihin. Haukkaparin pesintä on onnistunut sekä vuonna 2019, jolloin toiminta ei ollut vielä alkanut, sekä vuonna 2020, jolloin louhintaa oli luvan mukaisesti 30.4. saakka. Pesäpaikalta on suora näköyhteys mm. läheisille murskekasoille, jossa päivittäin liikkuvat työkoneet näkyvät pesälle alle kahdensadan metrin etäisyydellä. Jotta luonnonsuojelulaissa tarkoitettua häirintää voitaisiin katsoa tapahtuvan, täytyisi toiminnan aiheuttaa hiirihaukan pakoreaktio munapesältä, pesän hylkääminen ja pesinnän epäonnistuminen.

Asiantuntijalausunnossa toiminnan arvioidaan voivan jatkua keväisin 30.4. saakka hiirihaukan pesintää häiritsemättä. Huhtikuun aikana suositellaan kuitenkin pidättäytymään eniten häiriötä aiheuttavista toimista (mm. massalouhintaräjäytykset) pesän välittömässä läheisyydessä (100-200 m), mikäli hiirihaukka on jo aloittanut haudonnan. Yli 200 metrin etäisyydellä tapahtuvien toimintojen ei arvioida häiritsevän pesintää, sillä myös vuonna 2020 ihmisten ja koneiden liikkuminen oli aktiivista tällä etäisyydellä pesästä. Mikäli pesintä ei ole käynnissä, koko kiviainesalueella voidaan toimia normaalisti koko kevätkauden ajan.

Murskauksen ja rikotuksen jatkuminen 31.5. saakka voi aiheuttaa häiriötä haudonta-aikaan, mikäli toimintaa tapahtuu asutun pesän lähialueella. Murskaus- ja rikotustoimintaa suositellaankin vältettäväksi 100-200 metrin etäisyydellä pesäpuusta, mikäli hiirihaukka on aloittanut haudonnan. Etäämmällä pesäpuusta tapahtuvan murskauksen ja rikotuksen ei arvioida merkittävästi häiritsevän pesintää, sillä pesivä pari on jo tottunut alueella tapahtuvaan toimintaan. Mikäli pesintä ei ole käynnissä, murskausta ja rikotusta voidaan tehdä toukokuun loppuun saakka myös pesän lähialueella. Luvassa haetut 1 kuukauden toiminta-ajan poikkeukset mahdollistavat toiminnan poikkeustapauksissa myös kesä- ja heinäkuulla. Toiminnalla ei arvioida olevan vaikutusta hiirihaukan pesimämenestykseen, kunhan toimintaa ei tapahdu lausunnossa esitetyn pesän "suojavyöhykkeen" (100-200 m) sisäpuolella. Mikäli pesintä ei ole käynnissä, voidaan toimintaa harjoittaa myös lähempänä pesää.

Hiirihaukan pesäpoikaskausi päättyy Suomessa viimeistään heinä-elokuulla, jolloin poikaset saavuttavat lentokyvyn ja siirtyvät pikkuhiljaa kauemmas pesän lähiympäristöstä. Tämän jälkeen kiviainesalueella tapahtuvilla toimintoilla ei ole vaikutusta alueella pesivälle hiirihaukalle. Uudessa luvassa toimintaa haetaan aloitettavaksi kesätaun jälkeen jo 1.8. lähtien. Normaaleina kesinä hiirihaukan poikaset ovat Pirkanmaan alueella tähän ajankohtaan mennessä jo saavuttaneet lentokyvyn, eikä toiminnan aloittamisesta siten aiheudu häiriötä pesinnälle. Myöhäisinä keväinä hiirihaukkojen pesintä voi hieman viivästyä, mutta pesäpoikaset ovat silti elokuun alussa jo suuria. Tällöin vaaraa pesän hylkäämisestä ei arvioida enää olevan. Toiminnan alkaminen jo 1.8. ei todennäköisesti aiheuta luonnonsuojelulaissa tarkoitettua häirintää.

Hakija tuo esille, että haukkahavaintoja on tehty NCC:n henkilöstön toimesta myös keväällä 2021, joten nykyinen ottotoiminta ei häiritse haukan pesintää. Hakija on todennut sitoutuvansa asiantuntijalausunnossa esitettyyn haukan tarkempaan tarkkailuun ja toiminnan mahdolliseen sopeuttamiseen haukan pesinnän vuoksi pesäpuun läheisyydessä. Kun ottotoiminta tulee 200 metrin etäisyydelle tai lähemmäs haukan pesäpuuta, selvitetään pesinnän tilanne erikseen ja mikäli pesinnän havaitaan olevan käynnissä, ei suojavyöhykkeellä (200 m pesäpuusta) tehdä tuotantotoimintaa toukokuussa. Näin menetellään myös hakemuksen mukaisessa poikkeuksellisen kysynnän tilanteessa, mikäli tuotantoa on kesä- tai heinäkuussa.

Vaikutukset maisemaan

Alueelta kuoritusta moreenista tehty varastokenttä on muuttanut maisemaa etelän suuntaan, koska eteläpuolisella metsällä on suoritettu päätehakkuu ja tämän vuoksi varastokentän alue näkyy ympäristöön. Itse ottotoiminta ei aiheuta alueella maisemavaikutuksia. Muutoin alueen maisemalliset vaikutukset rajoittuvat välittömään lähiympäristöön (meluvallit).

Pirunlinnan linnavuoren muinaisjäännöksen alueelta avautuvaan maisemakuvaan tulevat muutokset ovat merkittävältä osin jo toteutuneet. Hakija suhtautuu myönteisesti siihen, että Pirunlinnalta avautuva maisema huomioidaan myöhemmin laadittavassa Kielo-konseptin mukaisessa maisemointisuunnitelmassa.

Melu

Toiminnassa melua syntyy pääosin porauksesta, räjäytyksistä, suurten louhekappaleiden rikutuksesta iskuvasaralla ja murskauksesta. Materiaalin siirtelystä sekä kuormauksista ja kuljetuksista johtuvat päästöt ovat vähäisempiä. Myös maa-ainesten seulonnan aiheuttamat vaikutukset ovat huomattavasti vähäisemmät, kuin kiviaineksen murskauksen ja murskauksen ollessa käynnissä seulonnan vaikutukset ovat merkityksettömät. Pelkän seulonnan ollessa käynnissä, sen vaikutukset eivät aiheuta haittaa lähimpiin häiriintyviin kohteisiin.

Melun vaikutukset muodostuvat vähäisiksi, sillä alue sijaitsee suojassa lähimmiltä häiriintyviltä kohteilta. Lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat yli 300 metrin etäisyydellä luoteen ja etelän suunnissa ottoalueesta. Toiminnasta aiheutuvasta melusta ei muodostu haittaa kyseisille alueille, kun meluntorjunta on toteutettu hakemuksessa esitetyin tavoin.

Melumallinnukset

Hirvikallion alueelle on tehty laskennallinen melun leviämismalli (Promethor 13.11.2020) toiminnan eri vaiheista. Lisääntyneestä kiviaineksen menekien takia alueella on arvioitu tulevaisuudessa olevan mahdollisesti tarve käyttää kahta (2) kivenmurskauslaitosta samanaikaisesti. Lisäksi päivittäistä porausaikaa on tarve pidentää Muraus-asetuksen mukaiseksi (klo 7–21). Seuraavassa on esitetty melulaskennassa toiminnassa huomioidut koneet ja laitteet sekä niiden toiminta-ajat:

- 2 x mobiili kivenmurskauslaitos klo 7–22
- kaivinkonealustainen rikotin klo 8–18
- poravaunu klo 7–21
- 2 x pyöräkuormaaja klo 7–22.

Laskennassa on tarkasteltu tilannetta, jossa poraus, murskaus ja rikutus ovat käynnissä samanaikaisesti. Kuljetusten määrän on arvioitu keskimääräisenä vilkkaana toimintapäivänä olevan noin 110 kuljetusta/päivä. Kuljetukset ajoittuvat klo 6–22 väliselle ajalle. Liikenne suuntautuu toiminta-alueelta Rajakankaantietä pitkin etelään Kalliokummuntielle. Kalliokummuntielle liikenteen on arvioitu jakautuvan tasaisesti kumpaankin suuntaan.

Louhinta- ja murskaustoiminnan aiheuttaman melun voimakkuus alittaa ympäristön asuin- ja lomarakennuksilla valtioneuvoston asetuksen 800/2010 mukaiset melutason raja-arvot. Suunnitelluitten muutosten takia melutaso ympäristössä lisääntyy muutamia desibelejä.

Alueella toiminta on käynnistynyt vaiheen 1 alueella. Melutaso vaiheessa 1 on esitetty aiemmin laaditussa meluselvitysluonnoksessa (Ympäristömeluselvitys PR5170-Y01, Liite 1, melu ottamisen vaiheessa 1, luonnos 27.11.2019). Selvityksen tulosten perusteella toiminnan aiheuttama melutaso alittaa raja-arvot. Alueella tehtiin keväällä 2020 melumittauksia. Mittaustulokset olivat raja-arvoja pienempiä.

Vaiheessa 2 lähimmillä lomarakennuksilla merkittävin melulähde on poraus, koska murskauslaitokset toimivat louhoksen pohjatasolla ja korkeat louhintarintaukset estävät tehokkaasti melun leviämistä ympäristöön. Vaiheessa 3 ympäristön melutaso aiheutuu porauksen ja murskauksen yhteismelusta. Melumittausten yhteydessä 30.4.2020 tehtyjen havaintojen perusteella luoteispuolella eniten toiminnan melulle altistuva lähin lomarakennukseksi rekisteröity rakennus ei ole tällä hetkellä virkistyskäytössä. Kyseinen rakennus on huonokuntoinen eikä sillä ole piha-alueita. Näin ollen kyseessä ei tällä hetkellä ole ns. melulle herkkä kohde. Laskennan perusteella tarkastelutilanteissa melutaso ko. rakennuksella on vaiheen 2 tilanteissa noin 45 dB(A) tai vähäisesti yli ja vaiheen 3 tilanteessa tasan 45 dB(A). Mikäli kyseinen rakennus otetaan myöhemmin virkistyskäyttöön, tulee

---

melutasojen raja-arvon täytyminen kiinteistöllä varmistaa melumittauksilla ja melutasoa tarvittaessa vaimentaa esim. korottamalla luoteisreunan 4 m korkeaa maavallia, käyttämällä meluvaimennettuja poravaunuja tai jollain muulla meluntorjuntatoimenpiteellä. Mikäli vaiheen 3 alussa käytetään kahta murskauslaitosta, tulee melun leviämistä pohjoissuuntaan vaimentaa sijoittamalla murskauslaitokset pohjoisesta katsottuna 5 metrin korkuisten varastokasojen suojaan. Lähimmät melulle herkätkohteet sijaitsevat pohjoissuunnassa noin 1,1 km etäisyydellä vaiheen 3 alueesta ja melutaso lähimmällä lomarakennuksella on noin 45 dB(A) tai vähäisesti yli, jos melun leviämistä pohjoissuuntaan ei torjuta.

Melulaskennassa on huomioitu vaiheen 3 lopussa alueen eteläreunassa 4 m korkea maavalli. Tämä ei ole raja-arvojen saavuttamisen kannalta välttämätön, mutta meluhaitan minimoimiseksi suositeltavaa (voidaan toteuttaa tarvittaessa matalampana). Melulaskennassa varastoalueen lounaisreunassa on huomioitu 4 m korkea yhtenäinen varastokasa. Käytännössä varastokasalla ei ole oleellista vaikutusta melulle herkkiin kohteisiin aiheutuvaan melutasoon, koska se sijaitsee etäällä merkittävimmistä melulähteistä eikä yhtenäistä varastokasaa ole melusuojauksen näkökulmasta katsottuna tarpeen rakentaa.

Alueella on nykyisin voimassa oleva ympäristölupa, jonka määräyksen mukaan alueella ei saa porata ja rikottaa samanaikaisesti. Melulaskennan perusteella rikotus ei ole ympäristön melutasojen kannalta merkittävä melulähde, kun rikotus tehdään louhoksen pohjatasolla rintauksen läheisyydessä. Tämän takia edellä esitettyä määräystä ei melun kannalta ole tarpeen esittää.

Yöajan (klo 6-7) melulaskennassa on arvioitu, että alueelle ajetaan klo 6-7 välisenä aikana yhteensä seitsemän (7) kuljetusta ja pyöräkuormaaja työskentelee 45 min aktiivisesti. Kohteessa ei ole muuta toimintaa yöaikaan klo 22-6. Toiminnan melutaso alittaa 45 dB(A) ympäristön asuinrakennuksilla ja 40 dB(A) lomarakennuksilla. Toiminnasta aiheutuva koko yöajan keskiäänitaso LAeq,22-7 on noin 10 dB esitettyä toimintatunnin aikaista keskiäänitasoa pienempi, koska pääosana yöstä melua ei aiheudu.

Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 on maininta, että jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista edellä mainittuihin ohjearvoihin. Korjaus tehdään, koska iskumainen ja kapeakaistainen melu koetaan yleensä tavanomaista tasaista melua häiritsevämmäksi. Kivenmurskauksesta ja rikotuksesta aiheutuva melu on iskumaista laitteiden läheisyydessä ja iskumaisuus vähenee etäisyyden kasvaessa. Lisäksi ympäristössä havaittava melun iskumaisuus vähenee, kun iskumaista melua aiheuttava työvaihe tehdään louhoksen pohjatasolla louhintarintauksen suojassa tai esimerkiksi varastokasan takana. Näin toteutettuna murskauksen ja rikotuksen melu on harvoin iskumaista yli 300 m etäisyydellä. Tarkastelualueella iskumaista melua aiheuttavat koneet ja laitteet työskentelevät yli 300 m etäisyydellä lähimmistä melulle herkistä kohteista. Lisäksi murskaus ja rikotus tapahtuvat louhoksen pohjatasolla louhintarintauksen suojassa tai varastokasan takana. Näin ollen voidaan arvioida, ettei ympäristön melulle herkkiin kohteisiin aiheudu iskumaista melua. Melukartoissa tuloksiin ei tämän takia ole tehty iskumaisesta melusta johtuvaa korjausta.

Melumittaukset

Toimintaa koskien tehtiin melumittauksia vuonna 2020. Melua mitattiin lähimpien asuinrakennusten piha-alueella tai sen läheisyydessä, lomarakennusten piha-alueella sekä ratsastustallin alueella. Mittauksissa oli vaihtelevasti eri toimintoja (poraus, rikotus ja murskaus) käynnissä, mutta osalla mittauspisteistä mitattiin melua murskauksen, porauksen ja rikotuksen ollessa käynnissä samanaikaisesti. Lisäksi alueella oli käytössä myös pyöräkuormaajat ja kaivinkone. Mittaajien kuulohavaintojen perusteella alueelta ajettiin mittausten aikana runsaasti kuljetuksia. Mittaustulosten perusteella toiminnan aiheuttama melu alitti mittauspäivinä raja-arvot mittauspisteillä. Toiminnan aiheuttama keskiäänitaso oli mittauspisteillä 36...40 dB(A). Mittauspisteissä 1 ja 2 mitattiin ainoastaan murskauksen ja rikotuksen melua, koska poraus kohteessa päättyi ennen sääolosuhteeltaan sopivan mittauspäivän ilmaantumista.

Mittauspisteissä 3–5 mitattiin melutaso erikseen murskauksen ja porauksen, murskauksen ja rikotuksen ja kaikkien melulähteiden ollessa toiminnassa. Toiminnan aiheuttama melutaso mittauspisteissä oli kaikissa tarkastelluissa toimintatilanteissa pieni, enimmillään noin 40 dB(A).

Meluntorjunta

Melun leviämistä estetään sijoittamalla laitteistot ja toiminnot suojaavien elementtien läheisyyteen sekä koteloimalla tarvittaessa murskan meluavimpia kohtia. Rikotus ja murskauslaitos sijoitetaan jokaisessa ottamisvaiheessa louhoksen pohjalle mahdollisimman matalaan korkeusasemaan. Molemmat sijoitetaan myös ottoaukon läheisyyteen, jolloin rintausta estää melun leviämistä tehokkaasti. Porauksen melutasoa rajoitetaan rajaamalla porauksen toiminta-aikaa yhteen vuoroon.

Ottoalueen pintamaat kasataan ottoalueen reunoille meluvalliksi. Luoteisreunalla vallin tulee olla vähintään 4 m korkuinen. Melun leviämisen estämiseksi pintamaita kasataan louhinnan edetessä (vaiheen 3 eteläpuoliskolla toimittaessa) myös ottoalueen eteläosaan meluselvityksen mukaisesti. Lisäksi varastokasat ehkäisevät melun leviämistä ympäristöön ja niitä sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan melu aiheuttavien toimintojen lähimpien häiriintyvien kohteiden väliin.

Tärinä

Räjäytyksistä aiheutuu satunnaisesti joitain kertoja vuodessa lyhytaikaista tärinää. Tärinän vaikutukset muodostuvat vähäisiksi, sillä alue sijaitsee suojassa lähimmiltä häiriintyviltä kohteilta. Lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat yli 300 m etäisyydellä luoteen ja etelän suunnissa ottoalueesta.

Räjäytystöissä noudatetaan alan lainsäädäntöä (Valtioneuvoston asetus räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta, Työturvallisuuslaki) ja ohjeistusta. Räjäytystyö on ankan vastuun alaista toimintaa ja toimenpiteet sen mukaisia. Räjäytyksistä syntyvää tärinää hallitaan räjäytystöiden huolellisella suunnittelulla. Jokaisesta räjäytyksestä tehdään yksityiskohtainen räjäytys suunnitelma. Räjähdysainemäärät mitoitetaan kallioperän ominaisuuksien sekä räjäytettävän kuutiomäärän mukaisesti ja panostus tehdään niin, että tärinän eteneminen maaperässä on mahdollisimman vähäistä. Räjäytystyöt suunnittelee aina räjäytystöihin erikoistunut ammattilainen.

Toiminnanharjoittaja on toimittanut ympäristönsuojeluun aloitettuun toimintaan liittyen louhintatöiden riskianalyysin. Louhittavan alueen läheisyydessä sijaitsee maakaasuputki, joka on louhintatärinöiden kannalta määräävä. Maakaasuputki ja sen tärinärajoitukset asettavat louhinnalle rajoitteita ja mm. sen vuoksi korkeimmat kohdat on louhittava useammassa osassa/tasossa. Räjäytykset suunnitellaan ja toteutetaan maakaasulinja huomioiden ja omistajan ohjeistusta noudattaen.

Ennen räjäytysten alkamista alueella on tehty lähimmistä häiriintyvistä kohteista (8 kpl) rakennuskatselmukset. Louhintatärinää mitataan jokaisella räjäytyskerralla. Mittauksista vastaa ulkopuolinen tärinään erikoistunut konsultti. Tärinää on seurattu lähimmästä häiriintyvistä kohteesta (Keinumäentie 32) sekä kaasuputkelta (Rajakankaantie 87). Mittaustulosten mukaan syksyllä 2020 ja alkuvuodesta 2021 tärinä on ollut suurimmillaan kaasuputkella lähes suurimman sallitun arvon tasolla ja lähimmässä häiriintyvässä kohteessa noin 24 % suurimmasta sallitusta arvosta.

27.11.2020 tehdystä räjäytyksestä, jossa sinkoutui kiviä räjäytys suunnitelmassa määritetyn vaarallisen alueen ulkopuolelle, on tehty selvitys aluehallintovirastolle, jossa on myös esitetty tapahtuman toistumiseksi estävät toimet. Valvova viranomaisen (Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto) on laatinut asiasta tarkastuskertomuksen. Tarkastuskertomuksessa on annettu toimintaohje: Räjäytystyö on tehtävä ammattitaitoisesti, varovaisuutta noudattaen ja suunnitelmien mukaan. Räjäytystyön johtajan on määriteltävä ja osoitettava suojapaikat ja räjäytyskohteen vaarallinen alue. Ennen jokaista sytyttämistä on varmistettava, ettei vaarallisella alueella ole ihmisiä eikä ylimääräisiä räjähteitä.

Päästöt ilmaan

Toiminnasta aiheutuvat ilmapäästöt (CO₂, SO₂, NO_x, PM) vastaavat tavanomaisia murskaustoiminnan päästöjä. Toiminnan ilmaan joutuvat päästöt muodostuvat eri työvaiheissa aiheutuvasta pölyämisestä sekä kaluston pakokaasupäästöistä. Tuotannon määrään suhteutetut päästöt on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1

Hiukkaset	Keskimäärin 0,065 t/a, maksimituotanto 0,083 t/a
Typen oksidit (NO _x)	Keskimäärin 0,669 t/a, maksimituotanto 0,861 t/a
Rikkidioksidi (SO ₂)	Keskimäärin 0,367 t/a, maksimituotanto 0,472 t/a
Hiilidioksidi (CO ₂)	Keskimäärin 706,8 t/a, maksimituotanto 910,04 t/a

Pölypäästöjen muodostumista ja leviämistä estetään laitteistojen sijoittelulla ja teknisin menetelmin. Porausvaunu varustetaan pölynkeräyslaitteella tai käytetään vaihtoehtoisesti muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Murskauslaitokset sijoitetaan mahdollisimman matalaan kohtaan ottorintauksen, meluvallin sekä varastokasojen suojaan. Murskauslaitoksen osittainen kotelointi estää melun ja pölyn leviämistä. Lisäksi pölyn leviämistä estetään tarvittaessa kastelemalla murskausprosessia. Valmiin tuotteen putoamiskorkeus murskauslaitteiston kuljettimelta pidetään mahdollisimman matalana, mikä vähentää muodostuvan pölyn määrää.

Ilmapäästöjä hallitaan sekä pyritään vähentämään myös pitämällä laitteistot moitteettomassa kunnossa sekä välttämällä laitteistojen tyhjäkäyntiä. Tuotteet kuormataan siten, että pölyämistä muodostuisi mahdollisimman vähän pudottamalla tuotteet kuormalavalle matalalta. Pölyämistä estetään myös ajonopeuden alentamisella koko alueella sekä teiden ja valmiiden tuotekasojen kastelulla tarvittaessa.

Maa- ja kallioperä sekä pohjavesi

Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia maaperään tai pohjaveteen. Vaikutukset liittyvät pääasiassa mahdollisiin häiriö- ja poikkeustilanteisiin, joissa haitallisia aineita voi päästä maa- ja kallioperään sekä edelleen pohjaveteen. Toiminnasta voi aiheutua häiriötilanteissa, kuten konerikkojen takia polttoaineiden ja muiden haitallisten kemikaalien vuotoa maaperään joko suoraan laitteista ja koneista tai tukitoiminta-alueella säiliöistä. Mahdollinen ilkivalta, polttoainevarkaudet tai luvattomat jätteiden tuonnit alueelle voivat aiheuttaa omaisuusvahinkoja sekä ympäristöhaittoja. Alueelle vastaanotettavat maat voivat aiheuttaa maaperän pilaantumista, jos ne sisältävät haitallisia aineksia. Räjähdeaineet voivat aiheuttaa ympäristön kuormitusta esimerkiksi poikkeuksellisen suurina tyypipäästöinä. Toiminnassa varaudutaan mahdollisiin häiriö- ja poikkeustilanteisiin.

Ottotoiminnalla ei ole haitallisia vaikutuksia merkittäviin kalliopohjavesiesiintymiin, koska havaintojen sekä karttatarkastelujen perusteella Hirvikallion lupa-alueella ei ole merkittävää kallioperän rikkonaisuutta. Kalliopohjavettä esiintyy merkittävässä määrin kallioperän raoissa ja ruhjeissa eli ruhjevyöhykkeillä. Itse ottoalueella ja sen välittömässä läheisyydessä ei esiinny ruhjevyöhykkeitä. Koska lähimmät ruhjevyöhykkeet sijaitsevat etäällä, ei ole perusteltua olettaa, että ottoalueelta muodostuisi hydraulinen yhteys ruhjejaksoihin. Maastohavaintojen perusteella alueen kallioperä on massamaista ja vähärakoista. Raot ovat tiiviitä, eikä niissä ole täytettä. Nykyisen toiminnan seurauksena louhokseen ei ole virrannut kalliopohjavettä ja on epätodennäköistä, että sitä virtaisi myöskään syvennykseen, sillä tyypillisesti rakoilu kallioperässä vähenee syvemmälle mentäessä. Näiden tietojen perusteella alueen kalliopohjavesipotentiali on vähäinen ja louhinnan vaikutukset ympäröivään kalliopohjaveteen rajoittuvat louhittavan alueen välittömään lähiympäristöön. Mikäli tarkasteluista ja havainnoista poiketen louhoskuoppaan virtaisi kallion raosta vettä, virtaus tultaisiin estämään injektoimalla raot umpeen.

Ottotoiminnalla ei ole merkittävää vaikutusta maaperän pohjavesiesiintymiin. Alueen maaperän pohjaveden muodostuspotentiali on heikko, koska alueesta merkittävä osa (noin puolet) on

---

maaperäkartan mukaan kalliomaata. Lähimmät luokitellut pohjavesialueet sijaitsevat etäällä (yli 7 km).

Ottoalueen ympäristöstä 500 m säteeltä on kartoitettu talousvesikaivot. Kartoituksessa löydettiin rengaskaivoja, joiden pohjavesi on maaperässä esiintyvää pohjavettä. KVVY Oy:n vesien tarkkailuraportin (22.9.2020) raportin mukaan noin 350 m etäisyydellä ottoalueesta luoteeseen sijaitsevan rengaskaivon 4:n vedenpinta on noin +112,1 tasossa ja vastaavasti noin 370 m etäisyydellä ottoalueesta etelään sijaitsevan rengaskaivon 3 vedenpinta on noin +95,4 m tasossa. Kaivoilla ei ole hydraulista yhteyttä louhittavaan alueeseen, joten toiminnasta syvennys huomioon ottaen ei ole odotettavissa haitallisia vaikutuksia talousvesikaivojen veden laatuun tai antoisuuteen. Kaivoja (veden laatu ja pinnankorkeus) tarkkaillaan vuosittain, kun alueella on toimintaa.

Ottoalueen läheisyydessä olevien neljän rengaskaivon veden laatua on tarkkailtu vuonna 2020 ennen ottamistoiminnan alkua, että sen jälkeen. Tuloksissa ei todettu viitteitä ottotoiminnan vaikutuksista, sillä mm. typpipitoisuuksissa tai sähkönjohtavuudessa ei todettu kohoamista tammikuuhun nähden. Kahden kaivon osalta todettu talousveden heikentynyt mikrobiologinen laatu viittaa pintavesien pääsyyn kaivoon. Näiden kaivojen osalta talousvedessä ilmeni myös sameutta, väriä, rautapitoisuutta sekä kohonnuttua orgaanisen aineen määrää.

Pintavedet

Toiminnan vaikutukset vesistöön muodostuvat pääasiassa pintavesien kautta, jolloin ravinteita ja kiintoainesta voi päätyä pintavesiin. Ottoalue ja maankaatopaikka sijaitsevat maastonmuodollisesti siten, että ulkopuoliset vedet eivät pääse merkittävässä määrin virtaamaan louhittavalle alueelle taikka maankaatopaikan alueelle.

Alueella muodostuvat pintavedet johdetaan ennen ympäristön ojiin ohjaamista laskeutusaltaaseen, jossa virtauksen hidastuminen saa kiintoaineksen ja siihen kiinnittyneiden ravinteiden sekä muiden aineiden laskeutumaan altaan pohjalle. Alueen eteläpäädyssä on jo käytössä oleva laskeutusallas ja pohjoispäätyyn rakennetaan toinen laskeutusallas, kun louhintatoiminta on edennyt sinne saakka. Molempiin altaisiin vesi johdetaan pumppaamalla louhintatoiminnan aikana. Maisemoinnin valmistuttua, valumavedet virtaavat laskeutusaltaisiin luontaisesti pintavaluntana.

Laskeutusaltaat on mitoitettu Salaojayhdistys ry:n maan vesi- ja ravinnetalous (2016) laskukaavojen mukaisesti. Mitoituksessa tavoitteena on, että laskeutusaltailla kyetään poistamaan pääosa hiedasta. Hiedan laskeutumisnopeus vaihtelee raekoosta riippuen välillä 0,28 – 3 mm/s. Laskeutusaltaiden mitoituslaskelman perusteella laskeutumisnopeus on molemmissa altaissa selkeästi alle 3 mm/s (vaihdellen 0,1 mm/s-0,85 mm/s) sekä ottotoiminnan aikana että maisemoinnin jälkeen.

Eteläinen laskeutusallas on mitoitettu tilavuudeltaan noin 125 m³ suuruiseksi (5,6 m x 17 m x 1,3 m), poistoputken korkeuden ollessa altaassa 0,8 m. Eteläisen laskeutusaltaan mitoituksessa on otettu huomioon myös läntiseltä naapuritontilta tuleva vesimäärä. Ottamistoiminnan vaiheessa II vesi pumpataan kaivualueelta pohjoispäätyyn rakennettavaan laskeutusaltaaseen, joka on mitoitettu tilavuudeltaan noin 280 m³ suuruiseksi (7 m x 20 m x 2 m). Poistoputkenkorkeus korkeus altaassa on 0,8 m. Kiintoaineen kertymistä tarkkaillaan vuosittain näytteenoton yhteydessä. Kertymistä tarkkaillaan aistinvaraisesti ja allas tyhjennetään viimeistään, kun allas on täyttynyt puoleenväliin asti. Kun allas tyhjennetään kiintoaineesta, kiintoaine sijoitetaan maiden läjitysalueelle.

Toiminnassa huomioidaan myös, että valumavedet pääsevät kulkemaan esteettä nykyisten virtausreittien suuntaan. Lupa-alueen pohjoisosaan tarvittaessa tehtävä varastokenttä toteutetaan siten, että se ei häiritse naapurikiinteistön (418-437-2-14) vesien kulkua/virtausta. Alueelle tehdään putkitusta tarpeen vaatiessa, jotta vesien nykyiset virtausreitit säilyvät tulevilla vesillä (maastokartassa näkyvä oja).

Eteläisen laskeutusaltaan veden laatua tutkittiin vuonna 2020. Altaasta ei ollut näytteenottohetkellä virtaamaa ja näytteet otettiin suoraan altaasta. Vesi oli sameaa ja pH-arvoltaan neutraalia. Kemiallisen hapenkulutuksen perusteella orgaanisen aineen määrä oli pieni. Sähkönjohtavuus ja sulfaattipitoisuus olivat koholla luonnonvesien tasosta. Myös typpipitoisuus oli ojavesien luonnontasoa korkeampi. Vedessä havaittiin lievä kiviaineksen haju. Vedessä ei ollut aistinvaraisesti havaittavissa öljyä, eikä öljynäytteitä sen vuoksi otettu.

Toimintaan liittyvät riskit ja poikkeukselliset tilanteet sekä niihin varautuminen

Toiminnasta voi aiheutua häiriötilanteissa, kuten konerikkojen takia polttoaineiden ja muiden haitallisten kemikaalien vuotoa maaperään joko suoraan laitteista ja koneista tai tukitoiminta-alueella säiliöistä. Toiminnasta syntyvät jätteet voivat olla myös haitallisia ympäristölle väärin säilytettyinä. Alueelle vastaanotettavat maat voivat aiheuttaa maaperän pilaantumista, jos ne sisältävät haitallisia aineksia. Mahdollinen ilkivalta, polttoainevarkaudet tai luvattomat jätteiden tuonnit alueelle voivat aiheuttaa ympäristöhaittoja. Räjähdeaineet voivat aiheuttaa ympäristön kuormitusta esimerkiksi poikkeuksellisen suurina typpipäästöinä vesistöön. Vialliset tai väärin säädetyt koneet ja laitteet voivat aiheuttaa poikkeuksellisia ilma- ja melupäästöjä.

NCC Industry Oy:n toiminnasta aiheutuvien ympäristöön kohdistuvien riskien hallinta perustuu sertifioituun ISO 14001-standardin mukaiseen ympäristöjärjestelmään (ISO 14001:2015, 11.1.2019). Ympäristöjärjestelmä kattaa toiminnan riskikartoituksen sekä toimenpiteet onnettomuuksien estämiseksi. NCC:llä on voimassa oleva ympäristövahinkovastuuvakuutus.

Alueella toimivat aliurakoitsijat perehdytetään ennen toiminnan aloitusta työmaakohteeseen ja heille annetaan tiedot alueen toimintatavoista, lakisäateisistä velvoitteista sekä ympäristöjärjestelmän mukaisesta ympäristöllisesti kestävästä toiminnasta. Jokaiselta alueella toimivalta henkilöltä edellytetään voimassa olevaa työturvallisuuskorttia sekä NCC:n perehdytyksen suorittamista.

Alueella säilytetään aina riittävä määrä öljynimeytykseen soveltuvaa materiaalia mahdollisen öljyvuodon varalta. Alueella on asianmukainen ensisammutuskalusto, joka tarkastetaan asiantuntijan taholta säännöllisesti. Yleinen hätänumero sekä muut työturvallisuuteen liittyvät tarvittavat yhteystiedot pidetään selkeästi esillä.

Alueella tehtävät tankkaus- ja huoltotoimenpiteet tehdään huolellisesti ja valvotusti. Murskauslaitoksen tankkaus tehdään aina valvotusti. Murskauslaitoksessa on ylitäytön esto. Tankkausautossa on aina imeytysmateriaalia (esim. rakeita, mattoa). Alueella ei tehdä merkittäviä huoltoja, vaan pieniä välttämättömiä toimenpiteitä, esim. laakereiden vaihto. Huoltovaunussa on jatkuvasti imeytysainetta saatavilla (esim. rakeita, mattoa).

Öljytuotteita ja muita ympäristölle haitallisia aineita varastoidaan alueella vain käytössä olevan kaluston tarpeen mukaisesti. Öljyvuuotojen estämiseksi alueella käytetään kaksoisvaippaisia öljysäiliöitä. Mikäli alueella säilytetään jatkuvasti polttoaineita, sijoitetaan sen säiliö tukitoiminta-alueelle tiiviille alustalle. Kaikki ympäristölle haitalliset kemikaalit säilytetään alkuperäisissä tuotepakkauksissaan ja käyttöturvatiedotteet ovat saatavilla kaikista alueella käytettävistä kemikaalista. Toiminnasta muodostuvat jätteet kerätään erikseen ja toimitetaan säännöllisesti asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan. Vaaralliset jätteet kerätään erilleen ja varastoidaan kannellisissa säilytysastioissa, joihin merkitään jätteen tiedot.

Alueelle on asennettu lukittava puomi, jolla asiattomien pääsy alueelle voidaan estää.

Alueella toimivat laitteet ja koneet pidetään moitteettomassa kunnossa. Laitteisto tarkastetaan päivittäin ja huollot suoritetaan säännöllisesti sekä aina tarvittaessa. Vikatilanteiden sattuessa koneet sekä laitteet pysäytetään heti ja tilanne selvitetään välittömästi. Toimintaa jatketaan vasta, kun laitteisto on kunnostettua ja tilanne selvitetty.

Mahdollisista onnettomuuksista ja häiriötilanteista raportoidaan lupaviranomaisen edellyttämällä tavalla.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Alueen toimintoja tarkkaillaan päivittäin ja toiminnassa ilmeneviin poikkeustapauksiin puututaan välittömästi. Poikkeustapauksissa prosessi säädetään uudelleen tai keskeytetään kokonaan huoltotoimenpiteiden ajaksi. Toiminta-alueella pidetään käyttöpäiväkirjaa alueen toiminnoista sekä niiden ajoittumisesta ja toimintaolosuhteista. Käyttöpäiväkirjaa säilytetään työmaalla. Käyttöpäiväkirjaan kirjataan työajat, huollot, kalusto, valmistetut tuotteet ja määrät, poikkeukselliset tilanteet ja sääolot. Myös vastaanotetuista maa-aineksista pidetään kirjanpitoa.

Mikäli alueelle tuodaan merkittäviä määriä louhetta muualta (yli 10 kuormaa samasta kohteesta), on tämä tiedossa etukäteen. Tällöin louheen syntypaikka tarkistetaan louheen ympäristövaikutusten varmistamiseksi. Mustaliusketta ei oteta vastaan. Jos kuormia tulee huomattava määrä korkearikkipitoiseksi epäilyltä alueelta (liuskealueet), kivien rikkipitoisuus tutkitaan ennen vastaanottamista. Jos kiviaineksella on merkittävä hapontuottopotentiaali, ei sitä oteta vastaan.

Alueella on tehty ennen toiminnan aloittamista tehty kaivokartoitus 500 m säteellä ottoalueesta. Alueen pohjaveden laatua tarkkaillaan omistajien suostumuksella talousvesikaivoista. Pohjavesiasiantuntijan raportin mukaisesti pohjavedenpinnan korkeutta ja laatua esitetään tarkkailtavaksi talousvesikaivoista K3 (418-406-2-23, Keinumäentie 50) ja K4 (418-439-3-4, Pirunlinnantie 151) joka toinen vuosi. Talousvesikaivoa K3 tarkkaillaan kuitenkin vuosittain (laatu ja pinnankorkeus), mikäli alueella on kyseisenä vuonna toimintaa. Mikäli toiminnassa on yli 2 vuoden tauko, pidetään vastaavasti taukoa myös kaivovesitarkkailusta. Pohjavesinäytteistä analysoidaan: sameus, väri, pH, sähkönjohtavuus, sulfaatti, arseeni, kloridi, rauta, mangaani, nitraatti, nitriitti, ammonium NH₄, koliformiset bakteerit ja KMnO₄-luku.

Alueelta muodostuvien pintavesien laatua tarkkaillaan laskeutusaltaasta otettavilla näytteillä. Laatonäytteet otetaan kerran vuodessa syksyisin laskeutusaltaasta, mikäli alueella on ollut toimintaa. Pintavesinäytteistä analysoidaan: sameus, pH, kokonaistyyppi, CODMn, sähkönjohtokyky, sulfaatti, arseeni ja öljyhilivedyt (aistinvaraisesti). Pohja- ja pintavesitarkkailu on riittävä myös maankaatopaikkatoiminnan sekä ylijäämämaiden kierrätyksen vaikutusten tarkkailemiseksi. Maankaatopaikkatoiminnan sekä ylijäämämaiden kierrätyksen johdosta toimintaa on todennäköisesti joka vuosi, jonka johdosta myös vaikutuksia tullaan tarkkailemaan todennäköisesti vuosittain.

Räjähdyks- ja louhintatöiden aiheuttamaa tärinää seurataan ja mitataan Lempäälä-Kangasala maakaasulinjan läheisyydessä sekä vuosittain ainakin kerran lähimmässä häiriintyvissä kohteessa.

Ottamistoiminnan vaiheessa I on suoritettu melumittaus, jonka mukaan ottotoiminnasta syntyvä melu ei ylitä valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) esitettyjä raja-arvoja mittauspisteissä. Mittauspisteet 1 ja 3 sijaitsivat lähimpien asuinrakennusten piha-alueella tai sen läheisyydessä ja mittauspisteet 2 ja 4 lähimpien lomarakennusten piha-alueella. Mittauspiste 5 oli lähimmän hevostallin alueella. Toiminnan edetessä vaiheeseen II ja III, tehdään melumittaus uudestaan vastaavilla periaatteilla (luvanmukainen toiminta mahdollisimman kattavasti käynnissä, 30 minuutin mittaus per piste, toiminta-alueella melumittari) sekä samoista mittauspisteistä kuin vaiheen I melumittaus. Melumittaukset suoritetaan ympäristöministeriön ohjeen I (Ympäristömelun mittaaminen, 1995) mukaan.

Pölyä kulkeutuu häiriintyviin kohteisiin vähän, koska etäisyydet ovat pitkät (vähintään 300 m). Louhinnassa ja murskauksessa sekä muussa maa-ainesten käsittelyssä syntyvä pöly on karkeajakoista ja se laskeutuu nopeasti. Lisäksi meluvalleja on lähes joka puolella ottoaluetta, ja ne ehkäisevät pölyn leviämistä lähimpiin häiriintyviin kohteisiin. Edellä esitetyt seikkojen takia, lähimmissä häiriintyvissä kohteissa toiminnasta aiheutuvat pölypitoisuudet jäävät niin pieneksi, ettei niitä voida selvästi erottaa mitattavasta taustapitoisuudesta. Koska vallitsevissa olosuhteissa ja etäisyyksillä ei voida luotettavasti mitata toiminnasta aiheutuvaa pölypitoisuutta

(vaikutus ei ole erotettavissa mittaustuloksesta), ei pölymittauksella pystytä tarkkailemaan toiminnan vaikutuksia ympäristöön. Tämän vuoksi mittaus ei ole perusteltu, eikä tarpeen. Pölymittaus voidaan kuitenkin tehdä tarvittaessa, mikäli olosuhteet muuttuvat merkittävästi ja on perustellusti syytä olettaa, että toiminnasta aiheutuu raja-arvot ylittäviä pölypitoisuuksia lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Kategorinen mittausvaatimus ei ole nykytilanteessa perusteltua eikä tarpeen.

Tarkkailuun liittyvät mittausmenetelmät ja -laitteet ovat tarkoitukseensa sopivat ja kalibroitu. Analyysit tehdään akkreditoitussa laboratorioissa standardien mukaisin menetelmin.

RAPORTOINTI

Maa-aineslain (555/1981) 23 a §:n mukainen ilmoitus maa-ainesten ottomäärästä raportoidaan vuosittain lupaviranomaiselle. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 62 §:n tarkoittama toiminnan seuranta ja tarkkailuvelvollisuus toteutetaan vuosittain raportoimalla toiminnasta lupaviranomaiselle lupamääräysten mukaisesti.

PARAS KÄYTTÖKELPOINEN TEKNIikka (BAT) JA YMPÄRISTÖN KANNALTA PARHAAT KÄYTÄNNÖT (BEP)

Alueella sovelletaan kaikissa toiminnoissa parasta saatavilla olevaa käyttökelpoista tekniikkaa, minkä avulla ympäristöön kohdistuvaa kuormitusta voidaan vähentää huomattavasti. Eri toimintojen (Poraus ja räjäytys, murskaus, kuljetus- ja kuormaus, polttoaine- ja jätehuolto, varastointi sekä pintavesien johtaminen) osalta toiminnassa käytettäviä parhaita käyttökelpoisia tekniikoita on kuvattu edellä kertoelmaosassa.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Hakija on täydentänyt (8.3.2021) hakemustaan, mm. toiminnan järjestämistä, maankaatopaikan vakuutta, pohjavesiolosuhteita, pintavesien johtamista, laskeutusaltaiden tarkkailua ja ylläpitoa, ilmapäästöjä, muulta tuotavaa louhetta, kiviaineksen arseeni- ja rikkipitoisuutta, räjäytysten vaikutuksia sekä hallintaa, hiirihaukkaa, poikkeuksellisia toimintajaksoja ja jälkihoitoa koskevilla tiedoilla. Täydennyksien tiedot on esitetty kertoelmaosassa.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu Lempäälän kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla 23.3.-29.4.2021 välisenä aikana. Hakemusasiakirjat ovat olleet yleisesti nähtävillä 23.3.-29.4.2021 välisen ajan sähköisesti Lempäälän kunnan verkkosivuilla: www.lempaala.fi >Asuminen ja ympäristö > Ympäristö ja luonto > Ympäristönsuojelun luvat ja ilmoitukset > Vireillä olevat luvat ja ilmoitukset.

Hakemuksesta on ilmoitettu vaikutusalueella yleisesti leviävässä Lempäälän-Vesilahden Sanomissa 24.3.2021. Niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, on lisäksi tiedotettu erikseen lupahakemuksesta.

Lausuntopyynnöt

Lupahakemuksesta on pyydetty lausuntoa kunnan terveydensuojeluviranomaiselta, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselta, Lempäälän kunnan kaavoituspäälliköltä, Gasgrid Finland Oy:ltä ja Pirkanmaan maakuntamuseolta.

Lausunnot

Kunnan terveydensuojeluviranomainen toteaa lausunnossaan (9.4.2021), että terveydelliseltä kannalta on otettava huomioon seuraavaa:

1. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää lähimpien asuinkiinteistöjen pihassa klo 07-22 ekvivalenttimelutasoa LAeq 55 dB eikä klo 22-07 arvoa 50. Toiminnan aikana on tehtävä melumittauksia lähimmissä häiriintyvissä asuinkiinteistöissä. Varastokasat on sijoitettava meluavan toiminnan ja asutuksen väliin meluesteeksi.
2. Pölyn leviämistä on estettävä aktiivisen kastelun lisäksi esim. murskaimen ja

-
- sen kuljettimen koteloinnilla tai katoksilla. Myös varastokasoja ja/tai lähteviä kiviaineskuormia tulisi kastella kuljetuksen aiheuttaman pölyn vähentämiseksi.
3. Lähimpien talousvesikaivojen tarkkailua on jatkettava ja laskeutusaltaiden tarkkailua tehtävä vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue toteaa lausunnossaan (29.4.2021), seuraavaa:

Luontovaikutukset

ELY-keskus huomauttaa, että hakemuksen liitteenä oleva luontoselvitys ei kata hankealuetta vaan on tehty kiinteistön pohjoisosasta, Rajakankaantien pohjoispuolelta. Vuonna 2008 Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaa/Vesa Salonen on hakemuksen mukaan tehnyt hankealuetta koskevan luontoselvityksen, kun liitteenä oleva luontoselvitys on vuodelta 2015. Lausuttavana olevasta hakemuksesta ei käy ilmi, ovatko suunnitellut kaivannaisjätteen sijoitusalueet eli koko lupa-alue olleet mukana luontoselvityksessä. Hakemuksen ja ilmakuvatarkastelun perusteella ottamisalue ja kaivannaisjätteen sijoitusalueet ovat kuitenkin suurilta osin puuttomia, eikä ELY-keskuksen tiedossa ole huomioitavia luontoarvoja näiltä alueilta. ELY-keskus katsoo, että hakemukseen tulee liittää hankealuetta koskeva luontoselvitys ja ottaa se huomioon lupahakemuksta käsitellessä. Tarvittaessa luontoselvityksen riittävydestä tulee pyytää lausunto ELY-keskukselta.

Hiirihaukan pesäpuu sijoittuu lähimmillään noin 70 metrin etäisyydelle suunnitellusta ottoalueesta (3. vaihe). Nykyistä toimintaa (murskeen käsittely- ja varastointialueita) sijoittuu noin 200 metrin etäisyydelle hiirihaukan pesästä ja väli on pääosin puuton. Hiirihaukan pesintä on onnistunut vuosina 2019 (louhintaa ei vielä aloitettu) ja vuonna 2020, jolloin toiminta on ollut käynnissä aikaisemman luvan mukaisin aikarajoituksin noin 200 metrin etäisyydellä. ELY-keskus katsoo, että lupahakemuksen mukaisessa toiminnassa hiirihaukan pesäpaikka tulee huomioida seuraavasti: Luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kiellettyä on rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla. Lupahakemuksen mukaisella toiminnalla voi olla ennakoitavia häirintävaikutuksia tiedossa olevassa hiirihaukan pesäpaikassa tapahtuvaan pesintään. Lähtökohtaisesti toiminnassa tulee joko esimerkiksi meluntorjunnan tai asiantuntija-arvion avulla pystyä varmistumaan siitä, ettei kiellettyä häirintää aiheudu tai mikäli tästä ei pystytä varmistumaan, pidättäytyä häiritsevää melua aiheuttavista toimista hiirihaukan pesinnän kannalta herkimpänä aikana 15.3.-31.7. Asiantuntija-arvio tulee pyytää pesän rengastajalta tai Luonnontieteellisen keskusmuseon petolintuasiantuntijalta. ELY-keskus katsoo käytettävissä olevan tiedon perusteella, että huhtikuun aikana toiminnassa tulee pidättäytyä melua aiheuttavista toiminnoista (räjäytys, louhintaa, murskaus, rikotus) 200 metrin etäisyydellä pesäpuusta, mikäli hiirihaukka on jo aloittanut pesinnän. Murskausta ja rikotusta ei tule sallia ajanjaksolla 1.5-31.5. eikä kesä- heinäkuussa tule sallia meluavaa toimintaa (poikkeustilanteet), mikäli hiirihaukan pesintä on käynnissä. ELY-keskus katsoo, että toiminnan salliminen vuosittain 1.8. lähtien ei todennäköisesti aiheuta luonnonsuojelulaissa tarkoitettua häirintää. Lausunnossa on otettu huomioon häiriövaikutukseen liittyvät epävarmuustekijät kuten suojaavan puuston vähäisyys ja se, että touko-, kesä- ja heinäkuuhun ajoittuvien meluavien toimintojen vaikutuksista pesintään ei tässä tapauksessa ole tietoa. ELY-keskus pyytää mahdollisuutta lausua mahdollisella asiantuntija-arviolla täydennetystä hakemuksesta. ELY-keskuksen luontotietoa sisältävässä paikkatietoaineistossa ei ole tiedossa muita huomioitavia luontoarvoja hankealueelta tai sen lähiympäristöstä.

YVA-arvioinnin tarve

Hakemuksessa on ilmoitettu, että alueelle perustettavalla maankaatopaikalla otetaan vuosittain maksimissaan 49 000 tonnia vastaan puhtaita maa-aineksia. YVA-lain 252/2017 liitteen 1 kohdan 11 b mukaisesti maankaatopaikat, jotka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle, edellyttävät YVA-menettelyä. Lisäksi YVA-lain liitteen 1 kohdan 2 b mukaisesti kiven-, soran- tai hiekanotto edellyttää YVA-menettelyä, kun ottamisalueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria, tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa.

YVA-menettelyä sovelletaan YVA-lain 3 §:n 2 momentin perusteella myös hankeluettelon soveltamisalaan kuulumattomaan hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen YVA-lain liitteessä 1 mainittujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan suunnitellun maankaatopaikan puhtaiden maiden vastaanottomäärä on niin lähellä YVA-lain mukaista hankerajaa, että hankkeesta on tehtävä päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen yksittäistapauksessa. Asia tulee laittaa vireille YVA-lain 13 §:n mukaisena päätösasiana Pirkanmaan ELY-keskukselle. Mikäli hakija muuttaa hakemusta niin, että vastaanotettavien puhtaiden maa-ainesten määrä muutetaan hakemukseen pienemmäksi, YVA-yksittäispäätöksen tarve tulee erikseen varmistaa Pirkanmaan ELY-keskukselta. Lisäksi hakijan tulee tarkentaa kalliokiviaineksen enimmäisottomäärä vuodessa kiintokuutioissa.

Luvan voimassaolo

Lupaa haetaan 20 vuodeksi. Hakemuksessa on todettu, että kallion louhintatoiminta alueella kestää arviolta 10 vuotta, mutta maankaatopaikan toimintaa on tämän jälkeen tarkoitus jatkaa vielä kymmenen vuoden ajan maa-ainestenottotoiminnan päätyttyä. Maa-aineslain (1981/555) 10 § mukaan lupa aineiden ottamiseksi myönnetään määrääjäksi, kuitenkin enintään kymmeneksi vuodeksi. Kalliokiven louhinnalle voidaan kuitenkin erityisistä syistä myöntää lupa enintään 20 vuodeksi. Hakemuksen mukaan haettu lupa-aika perustuu voimassa olevan maakuntakaavan kaavamerkintään, joka mahdollistaa alueen kehittämisen tulevaisuudessa maanvastaanotto- ja kierrätystoimintoja varten. Alueella voimassa olevassa yleiskaavassa alue osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakija ei ole esittänyt sellaisia erityisiä syitä, miksi kallion louhinnalle lupa tulisi myöntää 20 vuodeksi. Hakija on hakemuksessa vaihtoehtoisesti esittänyt, mikäli lupaa ei voida myöntää 20 vuodeksi, tulee heille myöntää yhteislupa 10 vuodeksi sekä erillinen ympäristölupa ylijäämämaille toistaiseksi voimassa olevana, jotta maisemointi- ja kierrätystoiminnan on mahdollista jatkua maa-ainesten ottotoiminnan päätyttyä. Maa-aineslain 4 a §:n 1 momentin mukaan aineiden ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan lupaa myönnettäessä tulee huomioida, että jos katsotaan, maankaatopaikalla ja maa-ainespankilla olevan tekninen ja toiminnallinen yhteys louhintaan, voimassaoloon täytyy soveltaa MAL:n ja YSL:n yhteisluvan voimassaoloa. Näin ollen koko toiminnalle on oltava sama voimassaoloaika, pääsääntöisesti 10 vuotta. Toiminnanharjoittaja voi jättää tarvittaessa ympäristölupahakemuksen maankaatopaikkatoiminnan jatkamiseksi hyvissä ajoin ennen luvan päättymistä.

Muualta tuotavan louheen murskaaminen

Kunta on pyytänyt lausuntopyyntönsä ottamaan kantaa, miten hakijan esitys siitä, että joinakin vuosina kalliokiviaineksen vuoden kokonaistuotanto voi koostua pelkästään muualta tuotavan louheen murskauksesta mahdollisesti vaikuttaa luvan myöntämiseen. Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakemuksessa ei ole riittävästi osin kuvattu muualta tuotavan louheen ja valmiin murskeen varastoinnin ja liikenteen ympäristövaikutuksia silloin, jos vuoden koko kalliokiviaineksen tuotanto koostuu pelkästään muualta tuotavan louheen murskauksesta. Hakemuksesta ei käy ilmi, kuinka paljon liikenteen määrä alueella kasvaa kyseisessä tilanteessa. Hakemusta tulee täydentää näiltä osin. Hakemuksessa ei ole kuvattu varastoinnin kestoa, jos kalliokiviaineksen tuotanto on pelkästään muualta tuotavan louheen murskausta. Ympäristöministeriön muistiossa (3.7.2015 Kaivetut maa-ainekset, jäteluonne ja käsittely) on todettu, että yleensä kiviainesten vastaanotto- tai käsittelykeskukseen esimerkiksi maa- ja tierakennuskohteista tuodun, kallion räjäytyksestä ja louhinnasta peräisin olevan pilaantumattoman kiviaineksen varastointi ja murskaus eivät edellytä ympäristölupaa jätteen ammattimaisena tai laitospäiväkohtaisena käsittelynä, koska kyseistä ainesta ei luokitella jätteeksi muun ohella seuraavista syistä: kiviaines vastaa laadultaan ja ominaisuuksiltaan sellaisia kiviaineksia, joita on tarkoituksellisesti louhittu kiviainestuotannon raaka-aineksi;

---

murskatulle kiviainekselle on varmuudella ja jokseenkin välittömästi kysyntää ja kiviainesta varastoidaan vain väliaikaisesti (pääsääntöisesti alle yhden vuoden) ennen käsittelyä tai käyttöä; kiviaineksen murskaaminen käsittelylaitoksessa ja murskeen hyödyntäminen maarakentamisessa täyttävät samat tuotetta sekä ympäristön- ja terveydensuojelua koskevat vaatimukset kuin joita varsinaiselta kiviainestuotannolta edellytetään; sekä toiminnasta ei kokonaisuutena arvioiden aiheudu enempää vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle kuin varsinaisesta kiviainestuotannosta. Kiviaines voi kuitenkin olla jätettä esimerkiksi, jos aines ei täytä sille asetettuja laatuvaatimuksia tai jos aines varastoidaan pitkään odottamaan jatkokäsittelyä eikä jatkokäytöstä ole varmuutta. Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan muualta tuotavan louheen murskaaminen ei vaikuta luvan myöntämiseen, jos edellä kuvatut ehdot täyttyvät. Alueelle ei saa tuoda louhetta alueilta, joissa luontaiset taustapitoisuudet esimerkiksi arseenin osalta ovat korkeammat kuin toiminta-alueen kallioperässä.

Maankaatopaikkatoiminta ja maa-ainespankki

Hakemuksen mukaan maankaatopaikka toiminta keskittyy louhittuun syvennykseen. Hakemuksesta ei selviä maankaatopaikan täyttöalueen pinta-ala. Hakemuksessa ei ole esitetty maa-ainesten seulonnan mahdollisia ympäristövaikutuksia lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Hakemusta tulee täydentää yllä kuvatun mukaisesti. Maankaatopaikalle ei saa ottaa vastaan muita jätteitä, vaarallisia jätteitä eikä maa- ja kiviaineksia, jotka ovat peräisin alueelta, jossa on saattanut päästä haitta-aineita maaperään. Maankaatopaikalle ei tule sijoittaa kantoja, risuja tai muuta orgaanista ainesta. Alueelle ei myöskään saa ottaa vastaan maa-aineksia, joiden mukana alueelle pääsee vieraslajeja (lupiini, jättipalsami, jättiputki) ja toiminnassa tulee huolehtia siitä, että vieraslajit eivät pääse leviämään ympäristöön. Maa-ainespankki toimintaan tarkoitetut maa-ainekset on välivarastoitava erillään loppusijoitetuista maa-aineksista.

Muraus-asetus

Muraus-asetuksen mukaan kuormaaminen ja kuljetus on tehtävä arkipäivisin kello 6.00 ja 22.00 välisenä aikana, kun toiminnan etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä. Ympäristöluvassa voidaan erityisistä syistä sallia kuormaaminen ja kuljetus lauantaisin kello 7.00—18.00 välisenä aikana. Hakemuksessa ei ole esitetty erityistä syytä, jotta kuormaaminen ja kuljetus voitaisiin sallia myös hakemuksen mukaisesti lauantaina tehtäväksi.

Kalliokiviaineksen ottotoiminta

Turvallisuuskohdat tulee ottaa huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat. Räjähätyksistä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Vesien tarkkailu

Mikäli laskeutusaltaassa on virtausta, laskeutusaltaasta lähtevästä vedestä tulee ottaa vesinäyte ja lisätä öljyhiilivetyindeksi tarkkailtaviin parametreihin.

Melu

Toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa siten, että toiminnasta aiheutuva melu ei ylitä melutason ohjearvoja annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Jälkihoito

Luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:2 tai loivemmaksi.

Lempäälän kunnan kaavoituspäällikkö toteaa lausunnossaan (29.4.2021), että maakuntakaavassa on viereisen maanotopaikan kohdalla vajaan kilometrin päässä

---

kaavamerkintä tkm eli teknisen huollon kehittämisen kohdealue, maanvastaanotto ja kierrätys. Muuten alue on maaseutualuetta. Alueen lounaisosa sijaitsee vähäisessä määrin yleispiirteisen kaupunkiseudun läntisellä yritysalueiden kehittämisvyöhykkeellä (ktm). Varsin yleispiirteisen ktm -merkinnän aluevarauksia ei ole suunniteltu tarkemmin.

Alueella on voimassa maakuntakaavaa vanhempi osayleiskaava, jossa alue on merkitty M-1 alueeksi eli maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Alueen maankäyttöä ohjaavat maakuntakaava ja uudempi strateginen yleiskaava. Alueella tai lähialueella ei ole kaavojen laadintaa vireillä tai tiedossa. Aiottu hanke ei näyttäisi aiheuttavan haittaa nykyisten kaavojen ja suunnitelmien toteuttamiselle. Alueelle ei ole suunniteltu rakentamista vuoteen 2040 mennessä. On toivottavaa, että ottoalue käytetään järkevästi ja kestävästi kehityksen mukaisesti. Koska aluetta ei ole suunniteltu rakentamiseen, voi ottamisen syvyys olla suurempi ja läjitys/maakaatopaikkatoimintakin olla silloin perusteltua.

Maa-aines- ja ympäristölupapäätöksessä tulee arvioida ja antaa määräykset erityisesti melun ja hulevesien ohjaamisen kannalta. Alueen eteläpuolella sijaitsevalle Keinumäentien alueelle on kysytty hajakentämistä, mutta hakemuksia ei ole tullut. Rakentaminen alueelle ei ole toivottavaa ilman erityistä syytä. Se olisi myös muun muassa kunnan periaatteiden vastaista. Päätöksen tekee yhdyskuntalautakunta hakemuksesta. Hankkeella voi olla vaikutuksia hajakentämiseen lähialueella.

Gasgrid Finland Oy toteaa lausunnossaan (6.5.2021), että Gasgrid on muutoslupahakemuksen käsittelyn yhteydessä antanut hankkeen 1. vaiheesta lausunnon (17.1.2020, LA200002). Vaiheet 2. ja 3. voidaan toteuttaa toimimalla jo annetun lausunnon mukaisesti. Erillistä samansisältöistä lausuntoa ei ole tarpeellista hankkeelle antaa. Lausunto sisältää vaatimukset ja ohjeet siitä, kuinka läheisyydessä sijaitseva maakaasun siirtolinja tulee ottaa huomioon toiminnassa. Lausunnon sisältö on oltava mukana työmaan perehdytyksessä ja lausunto liitteineen on sisällytettävä mahdollisille aliorakoitsijoille jaettavaan aluetta koskevaan ohjeistukseen. Gasgridin turvallisuusvalvojille on varattava mahdollisuus osallistua urakoitsijoiden perehdyttämiseen. Lausunto liitteineen on oltava nähtävillä paperikopiona työmaalla sitä pyydettyäessä.

Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa lausunnossaan (7.5.2021), että Pirkanmaan maakuntamuseo on antanut aiemmin Hirvikallion maa-aineslupahakemusta koskevan lausunnon (diar. 77/2009). Lisäksi Pirkanmaan maakuntamuseon antaman lausunnon vaikutuksesta lupa-asian käsittelyyn on pidetty 13.10.2009 neuvottelu. Aineistoon tutustumisen ja arkeologin tekemän maastokatselmuksen perusteella maakuntamuseo toteaa seuraavaa.

Maanotto- ja varastointialue sijoittuu asumattomalle ja rakentamattomalle kallio- ja metsäalueelle Hulikankulman koillispuolelle. Alueelta tai lähiympäristöstä ei tunneta rakennetun tai maiseman arvoja. Alueen eteläpuolelle jää vanhoihin tielinjoihin kuuluva Savontie, jonka varrella on pientiloja ja vähäisiä peltoalueita. Pohjoispuolella on vastaava, mutta pienempi Paistinkulman asutus- ja viljelymaisema. Vaikutuksen rakennettuun ympäristöön ja maisemaan jäävät näiltä osin vähäisiksi, eikä rakennetun ympäristön osalta maakuntamuseolla ole hankkeesta huomautettavaa.

Hankealueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kohteita. Hankealuealue on historiallisten karttojen perusteella ollut korpimaastoa, ja alueen maaperä on kivistä hiekkamoreenia. Pirkanmaan maakuntamuseon 30.4.2021 tekemän maastokatselmuksen perusteella hankealueen arkeologista potentiaalia voidaan pitää vähäisenä. Maakuntamuseo ei edellytä alueen arkeologista inventointia. Jos hankkeen yhteydessä tulee kuitenkin tietoa tai havaintoja mahdollisista arkeologisista kohteista, esimerkiksi kiviröykkiöistä tai maakuopista, tulee niistä viipymättä olla yhteydessä maakuntamuseoon.

Noin 400-500 m pohjoiseen ottoalueesta sijaitsee muinaismuistolain suojaama kiinteä muinaisjäänös, Pirunlinnan linnavuori (muinaisjäänösrekisteritunnus 418010014). Pirunlinnan

---

muinaislinnaa on oletettavasti käytetty pakolinnana ja siellä olevasta luolasta on löydetty myös kivikautisia pyyntivälineitä. Pirunlinnan maasto on jyrkkää kalliovuorta, jota ympäröi kivenottoaluetta lukuun ottamatta rakentamaton metsäalue. Ympäröivä rakentamaton maisema tukee muinaisjännöksen arvoa ja ymmärrettävyyttä. Muinaislinnan laelta avautuva näkymä vaikuttaa kohteen kokemiseen ja arvoon.

Vuonna 2009 antamassaan ja alueen maa-aineslupahakemusta koskevassa lausunnossaan Pirkanmaan maakuntamuseo ei ole puoltanut lupahakemusta, koska kallioaineksen ottaminen vaikuttaa kielteisesti muinaislinnan arvoon muuttaen sen lähiympäristön luonnollista topografiaa, maapohjaa ja pakolinnalle ominaista metsäistä maisemaa. Maa-aineslupahakemusta koskevassa neuvottelussa (Muistio 13.10.2009 käydystä neuvottelusta päivätty 21.10.2009) maakuntamuseo muun muassa totesi Pirunlinnan maastoineen muodostavan kokonaisuuden, vaikkakin muinaismuistolain nojalla rauhoitettu alue on pienempi. Neuvottelussa toiminnanharjoittaja toi puolestaan esille, että maa-ainesluvan epääminen rikkoisi hakijoiden yhdenvertaisuusperiaatetta, ja että haitta maisemassa olisi väliaikainen, koska ottaminen olisi tarkoitus tehdä 10 vuodessa. Alun perin ottamisen oli tarkoitus kestää 10 vuotta, mutta nyt käsillä olevassa hakemuksessa louhinta- ja murskaustoiminnan arvioidaan kestävän 15 vuotta ja maankaatopaikkatoiminnan 20 vuotta läjitystoiminnan aloittamisesta.

Lupahakemuksen liitteen 5a mukaan kaivannaisjätteen sijoitusalue sijoittuisi ottoalueen koillispuolelle alueelle, jolle on näkymä linnavuoren laelta. Pirkanmaan maakuntamuseon 30.4.2021 tekemän maastokatselmuksen perusteella nykyisen luvan mukaisen kivenottoalueen maisemavaikutukset ovat Pirunlinnalta avautuvassa maisemassa merkittävät. Hankealueen koillisosaan suunniteltu maankaatopaikka- ja maa-ainespankkitoiminta vaikuttaisi Pirunlinnan ympäristön maisemaan kohteen arvoa ja ymmärrettävyyttä edelleen heikentävästi. Lupahakemuksessa esitetyn toiminnan aikajänteen (20 vuotta) huomioon ottaen toiminnan vaikutusta Pirunlinnaa ympäröivään maisemaan voidaan pitää suurena ja pitkäaikaisena.

Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa lupahakemuksen mukaisella toiminnalla olevan heikentävä vaikutus Pirunlinnan kiinteän muinaisjännöksen arvoon ja ymmärrettävyyteen, mitä on pidettävä valitettavana. Maakuntamuseo pitää tärkeänä, että hankkeen päättymisen jälkeen alueen maisemointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Maisemoinnissa tulisi huomioida erityisesti Pirunlinnalta avautuva maisema.

Muistutukset ja mielipiteet

Elenia Verkko Oy toteaa kuulemisen takia antamassaan vastauksessa (24.3.2021), että Ottoalue on noin 170 metrin ja varastokenttä (varakenttä) noin 40 metrin päässä Elenian 20kV sähkölinjasta, joten toiminnalle ei esteitä Elenian puolelta.

A.A:n mielipide (23.4.2021) koskee louhinnan ja murskauksen ajankohtia. Mielipiteessä tuodaan esille, että nyt kun toiminta on ollut käynnissä, meluhaitat on voinut vasta havaita. Aiemmin mielipiteen jättäjä ajatteli, että etäisyys olisi riittävä, niin ettei haittaavaa melua kiinteistölle X tulisi. Murskaamo sijaitsee korkealla paikalla ja tämä selittää haitat. Mielipiteen liitteenä on toimitettu kuva osoittamaan sitä, miten laitteisto sijoittuu meluvalliin nähden ja miten paljon pölyä tulee. Mielipiteessä todetaan myös, että kuvassa ei pölyn todellinen määrä ei välity, vaan pölyä tulee enemmän kuin kuvasta voi havaita. Kastelua murskaamot eivät yleensä käytä. Näistä syistä louhimista, kivenrikotusta, murskaamista eikä kallionporausta tule sallia toukokuussa eikä elokuussa ollenkaan eikä muulloinkaan kello 21 jälkeen. Hakemukseen sisältyy kiviaineksen vastaanottamista muualta, joten tästä syystä ei tarvita paikalta louhimista edellä mainittuina aikoina. "Poikkeukselliset" olosuhteet on tulkinnanvarainen käsite ja poikkeuksellisten toiminta-aikojen valvominen on vaikeaa. Varastokasojen melusuoja ei voi ottaa lukuun, kun hakija arvelee, että kiviaineksen menekki voi olla poikkeuksellisten suurta.

B.B vaatii muistutuksessaan (25.4.2021), että yhteislupahakemukseen ei tulisi myöntää lupaa. Lupaa ei tulisi myöntää ainakaan 20 vuodeksi kerrallaan vaan tarkastella lyhyemmissä aikajaksoissa, esimerkiksi 3 vuoden välein.

Alueella on ollut meteliä ja pölyhaittoja aiheuttavaa murskaustoimintaa jo kahdella murskaamalla yli kymmenen vuotta. On kohtuutonta, että yhtä asuinalueetta kuormitetaan jatkuvasti murskauksen haitoilla. Edellinen lupa on myönnetty, kun kyseistä asuinalueetta ei vielä ollut. Luvan myöntämistä tulisi tarkastella huomioiden alueelle muodostunut asuinalue. Murskaustoiminnasta aiheutuva meteli kuuluu asuinalueelle asti välillä jatkuvana myös asuntoihin sisälle. Lisäksi murskaustoiminta aiheuttaa meluhaitan sitä ympäröivään metsään, jonka virkistyskäyttö alenee näin huomattavasti. Murskaamon ohi kulkeva metsätie on aktiivinen maastopyöräilyreitti. Murskaamolta on lentänyt jo kiviä yli varoalueiden, mikä heikentää myös alueen metsän käyttöä virkistykseen.

Murskaamon pölyhaitat yltävät asuinalueelle asti. Alueella on tehty laajoja metsähakkuita, joten metsät eivät estä pölyn leviämistä pitkällekin. Etenkin talvella lumisena aikana näki selvästi, kuinka hanki värjäytyi pitkälle murskaamon pölystä. Murskaamon aiheuttama pöly on todettavissa myös kodin suodattimien likaantumisesta.

Alueella on jo kolme eri rekkaterminaalia (Inex Partners, Posti, Tyvi). Alueelle on valmistumassa entisten lisäksi uusi DB Schenker rekkaterminaali, joten raskas liikenne tulee entisestään lisääntymään. Hakemuksessa ilmoitetaan, että päivittäinen liikenne murskaamalla olisi noin 110 kuljetusta päivässä. Tämä on kohtuuton lisä raskasta liikennettä alueelle, jossa sitä jo ennestään on paljon. Lisäksi alueen nopeusrajoitusta rikotaan toistuvasti. Raskaan liikenteen seassa kouluun kävelevät ja pyöräilevät pienet lapset, koska Lempäälässä ei ole saatavilla koulukuljetusta alle 5 km matkalle edes koulutiensä aloittaville. Kyseiseltä asuinalueelta kulkee pieniä koululaisia kävellen ja pyöräillen jo nyt jatkuvan raskaan liikenteen keskellä, jota murskaamotoiminnan jatkaminen vielä lisäisi huomattavasti. Useat onnettomuudet Pirkanmaalla osoittavat, kuinka mahdotonta isoista autoista on huomioida pieniä koululaisia. Koulutien tulisi olla jokaiselle lapselle turvallinen. Murskaamolta tuleva liikenne käyttäisi Kalliokummuntietä, jossa pienten koululaisten on ylitettävä tie. Samaista tietä kulkee jo nyt suuri määrä rekkoja rekkaterminaaleille. Lisäksi Marjamäen liikenneympyrän asfaltti on rikkoontunut jo nykyisen raskaan liikenteen määrästä, se ei kestä yhtään enempää isojen autojen kulutusta.

Yhteislupahakemuksen tarkastelu lyhyemmissä aikajaksoissa mahdollistaa murskaamon aiheuttaman melu- ja pölyhaitan sekä liikenteen lisääntymisen seurannan. Alueella on paljon rakentamattomia teollisuustontteja. Jos niihin tulee vielä lisää raskasta liikennettä, tulisi murskaustoimintaa aina seurata näihin verraten. Alueella tulee säilyttää turvallinen liikkuminen myös pienille koululaisille. Alueen luonnonläheinen rauhallinen asuminen tulisi samoin mahdollistaa sekä metsän käyttäminen virkistykseen.

Kuivaspään ja ympäristön kyläyhdistys ry toteaa mielipiteessään (27.4.2021), että aloituslupaa ei saa myöntää muutoksenhausta huolimatta, koska hakemuksen mukainen toiminta poikkeaa merkittävästi aikarajoiltaan ja tuotantomääriltään nykyisestä luvanmukaisesta toiminnasta, ja siten aloituslupa tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi. Vuosittaisia ja päivittäisiä toiminta-aikoja ei saa muuttaa, koska olosuhteissa ja ottoalueessa ei ole tapahtunut muutoksia aiempaan verrattuna, ja nykyiset rajoitukset ovat korkeimman hallinto-oikeuden vahvistamat juuri tähän tapaukseen. Räjätysvoimakkuudelle ja -melulle on asetettava rajoituksia, koska nykyisen toiminnan räjäytykset ovat olleet kohtuuttoman kovia, kuuluen useiden kilometrien päähän, saatikka mitä häiriötä ne tuottavat lähiasutukselle ja hevosilalle.

Jos lupa toiminnalle myönnetään, se ei saa olla yli 10 vuodeksi. Louhinnalle ja murskaukselle alun perin myönnetty lupa ja tarve oli 10 vuodeksi. Louhintaa on tehty käytännössä vähän yli vuoden verran, joten alkuperäisen suunnitelman mukaisen louhinnan ja murskauksen voi tehdä loppuun 10 vuodessa. Savontietä pitkin ei saa ajaa lupa-alueen aineskuljetuksia. Se ei ole sallittua nykyluvassakaan.

C.C:n ja D.D:n sekä 7 muun allekirjoittaneen muistutus/mielipide

Hakemus kallion louhinnan ja murskauksen osalta on hylättävä. Kalliokiviainesten otto Hirvikallion alueelta on Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 (tullut voimaan 8.6.2017) sekä

maankäyttö- ja rakennuslain vastaista. Maakuntakaavan kaavaselostuksen liitteessä 2 sivulla 114 on lueteltu Lempäälän kalliokiviainesten ottoalueet. Hirvikallio ei kuulu niihin. Maakuntakaavan kaavaselostuksen liitteessä 1 sivuilla 76 ja 77 sanotaan: "Maakuntakaavassa on osoitettu koko maakuntaan kalliokiviainesvaroja vähintään nelinkertainen määrä arvioituun tarpeeseen nähden. Ylimoituksella on varauduttu siihen, että kaikkia alueita ei saada hyödynnettyä. Toimijoille on siten myös vaihtoehtoisia ottoalueita. Maakuntakaavaratkaisu antaa hyvän lähtökohdan suunnata kiviainesten ottotoiminta tulevaisuudessa alueille, joilla ottamisella ei ole merkittäviä ristiriitoja ympäristön kanssa. Kiviaineshuollon kannalta tärkeiden alueiden (EOK) osoittamisella maakuntakaavassa turvataan yhdyskuntarakenteen kehittämismahdollisuudet sekä laajassa mitassa osaltaan myös maakunnan kasvua ja kilpailukykyä." Maakuntakaavaselostuksen liitteessä 2 sivulla 125 Hirvikalliolle osoitettu toiminta on teknisen huollon kehittämisen kohdealue, maanvastaanotto ja kierrätys. Tämä ei salli kiviaineksen ottoa. Kun nyt on maakuntatasolla ja kuntakohtaisesti vihdoin määritelty kalliokiviainesten ottoalueet, ja joissa on vielä moninkertainen reservi arvioituun tarpeeseen nähden, näissä ottoalueissa tulee pitäytyä. Maankäyttö- ja rakennuslaki 32 § velvoittaa, että viranomaisten on suunnitellissaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava, maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Toiminnalle ei saa antaa aloituslupaa muutoksenhausta huolimatta. Toiminnan aloittaminen haetussa muodossaan tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi, koska haettu toiminta ei ole entisen toiminnan jatkamista sellaisenaan nykyisten lupaehtojen mukaisesti vaan oleellisesti ja huomattavasti laajempaa sekä ajallisesti että tuotantomäärältään, ja siten myös haittavaikutusten suhteen. Toiminnan luvittaminen ja aloittaminen haetussa muodossaan on Pirkanmaan maakuntakaavan vastaista. Kun nykyisen toiminnan lupa-aika loppuu, sen jälkeisen toiminnan luvittamiseen vaikuttaa myös maakuntakaava, joka nyt on erilainen kuin aiempien lupien myöntämisaikana. Väite, että keskeytyksestä aiheutuisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia luvanhakijalle, ei ole peruste välittömälle aloitusluvan myöntämiselle varsinkin, kun hakijalla olisi ollut mahdollisuus hakea jatkolupia vuodesta 2013 lähtien, jolloin tila on siirtynyt hakijan omistukseen.

Toiminta-aikoja ei saa laajentaa nykyisistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksien mukaisista toiminta-ajoista. Ei ole ilmennyt mitään syytä tai perustetta, miksi voimassa olevia hallinto-oikeuksien päätöksien mukaisia rajoituksia ja lupamääräyksiä voisi lieventää. Nykyiset (lupamääräyksessä 2) määrätyt enimmäistoiminta-ajat ovat nimenomaan "asutuksen läheisyyden ja toiminnan aiheuttaman yleismelun vuoksi" hallinto-oikeuksissa niin asetettu. Niistä ei tule poiketa sallivampaan suuntaan. Nykyinen lupa sallii porauksen, räjäytyksen, murskauksen ja muun melua aiheuttavan toiminnan kokonaisuuskäytölle 1.10. - 30.4., eli 7 kk vuodessa. Nyt hakemuksessa kaikkea on aikaistettu alkavaksi kahta kuukautta aiemmin (alkaen 1.8.) ja murskauksen ja rikotuksen osalta lopetusta myöhennetty yhdellä kuukaudella (31.5. asti). Tämän lisäksi haetaan yhtä lisäkuukautta kuutena vuotena. Näin murskauksen ja rikotuksen toiminta-aika voisi hakemuksen mukaan olla kuutena vuotena 11 kuukautta vuodessa, ja muina vuosina 10 kuukautta vuodessa. Porauksen ja räjäytyksen osalta ajat olisivat yhtä kuukautta lyhyemmät. Porauksen kellonaikaa haetaan laajennettavaksi 6 tunnilla nykyisestä klo 8-16:sta klo 7-21:een. Lempäälän kunnan ympäristöjaoston päätöksessä 27.10.2010 olleesta kellonajasta 7 - 20 porauksen osalta Vaasan hallinto-oikeus korkeimman hallinto-oikeuden vahvistamana totesi: "Asutuksen läheisyyden ja toiminnan aiheuttaman yhteismelun vuoksi annettuja määräyksiä ei ole porauksesta aiheutuvan melun osalta pidettävä riittävinä" ja rajoitti porauksen klo 8 -16:een. Jos lupaa haetaan, kuten suunnitelmaselostuksen kohdassa 3.1 sanotaan, "käynnissä olevan ottotoiminnan jatkamiseksi ja loppuun saattamiseksi", nykyisiä lupaehtoja ei saa löysentää vaan niitä on jo tehtyjen valituksienkin takia tiukennettava, varsinkin räjäytysten osalta. Hakija perustelee toiminta-aikojen muutoksia tehtyjen melumittausten tuloksilla. Mittaustulokset ovat sitä mitä mittari näyttää eivätkä ole epäilyksenalaisia, mutta merkillepantavaa oli, että juuri mittauspäivänä (ainakin 20.4.2020) louheen käsittelystä aiheutunut melu ympäristössä oli epätavallisen hiljaista verrattuna muiden päivien toimintaan.

Kuormausta ja kuljetusta ei saa tehdä viikonloppuisin eikä arkipyhinä. Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta, 800/2010, 8 § kieltää kuormauksen ja kuljetuksen viikonloppuisin ja arkipyhinä, jos toiminnan etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä.

Räjäytyksiä on viranomaisten taholta valvottava ja räjäytyksille on asetettava nykyisen räjäytystoiminnan seurannan pohjalta huomattavasti pienemmät rajat panostusmäärille ja kerralla räjäytettävälle kuutiomäärälle. Lupia ei saa myöntää toiminnalle, jolle ei osata määrittää kohtuullisuuden rajoja ja jota ei kyetä valvomaan tai haluta valvoa.

Tähän mennessä ottoalueen ympäristössä - lentävien kivien kantomatkan säteellä - ei räjäytyshetkillä ole ollut kattavaa vartointia. Kiviä on lentänyt useita kertoja ottoalueen eri puolille naapurikiinteistöjen puolelle, jopa satojen metrien päähän. Kohdalle sattuneet ulkona liikkujat olisivat olleet hengenvaarassa. Räjäytystyön ammattimaisuus ei ole toistaiseksi vakuuttanut. 27.11.2020 tapahtuneen holtittoman räjäytyksen poikkeamaraportti (hakemuksen liite D) on suppea eikä siitä ilmene asian vakavuus. Räjäytyskohta ei raportista ilmene. Oletettavasti lähimmäs hevostallia pudonneet kivet olivat lentäneet jopa 600 m. Hevostallin kulmasta lähimpien kivien putoamispaikkaan oli vain 120 m. Epäily on, että tuotakaan raporttia ei olisi tehty, jos silminnäkijät eivät olisi asiasta ensin ilmoittaneet.

Räjäytyksien äänenpaineisiin on kiinnitettävä huomiota ja impulssimelulle LCpeak [dB(C)] on määrättävä raja-arvo lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, ja ne on mitattava. Häiriön kannalta pelkkä värinäärojen mittaaminen ja niiden mukaan toimiminen ei ole riittävää. Räjäytyksien äänenpaineet ovat olleet kohtuuttomia ja aiheuttaneet hevosten säikkymistä läheisellä tallilla ja ikkunoiden ja astiakaappien helinää lähes kilometrin päässä. Vaimentavia räjäytyspeittoja ei ole käytetty, kun "ei olla taajama-alueella." Epävirallisesti mitattuna yli puolen kilometrin päässä räjäytyspisteestä äänenpaineen huippuarvo C-painotettuna on ollut 112,2 dB.

Ympäristömeluselvitykseen on mallinnettava ja arvioitava myös räjäytysten aiheuttama impulssimelu ja esitettävä toimenpiteet räjähdysmelun vaimentamiseksi. Räjäytykset ovat hetkellisesti voimakkaimmat ja kauimmaksi ulottuvat häiriöt. Niihin on voitava puuttua jo teoriatasolla ja etukäteissuunnittelulla.

Savontietä ei saa käyttää liikenneyhteytenä. Maininnassa "Alueelle kuljetaan Helsingin- ja Savontietä pitkin, josta liikenneyhteys jatkuu Kalliokummuntietä kääntyen Rajamäentielle..." Savontien mainitseminen lienee väärinkäsitys. Kalliokummuntie alkaa Helsingintiestä, joten siitä suunnasta liikennöitäessä ei Savontielle mennä ollenkaan.

Onnettomuus- ja häiriötilanteisiin on lupaviranomaisen taholta oltava velvoittava yksityiskohtainen raportointiohje ja -määräys. Suunnitelmaselostuksen kohdan 9.3 mukaan. Onnettomuuksista ja häiriötilanteista raportoidaan lupaviranomaisen edellyttämällä tavalla." Ellei tällaista viranomaisohjetta ole, toimija voi käyttää sen puuttumista perusteena ja olla raportoimatta.

Toiminta on aiheuttanut kaivoveden pilaantumisen. Tarkkailussa olevan talousvesikaivon K3 (sijainti näkyy karttaliitteessä 10a) vesi oli 22.9.2020 otetun näytteen mukaan hyvää talousvettä. 5 kuukauden päästä 22.2.2021 otetun näytteen mukaan vesi oli pilaantunutta eikä ole enää hyvää talousvettä.

Lupahakemuksessa (suunnitelmaselostuksen kohta 6.1) on todettu, että toiminnalla ei ole haitallisia vaikutuksia yleiseen viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen. Tämä ei pidä paikkaansa. Varsinkin räjäytykset ovat olleet yllätyksellisen kovia ja aiheuttaneet lääkäri- ja eläinlääkärikäyntejä. Räjäytykset vaikuttavat yleiseen viihtyvyyteen monen kilometrin säteellä, herättäen levottomuutta ja pelkoja siitä, mitä on tapahtunut ja missä (esim. keskustelut Facebook-sivustoilla). Hakemuksessa on todettu, että alueella ei kulje virkistysreittejä tai luontopolkuja. Tämä on totta vain siinä mielessä, että toiminta-alueen välittömässä läheisyydessä ei ole virallisesti määriteltäviä ja kartoissa esitettyjä virkistysreittejä ja

luontopolkuja. Käytännössä alueen eteläpuolella oleva peltoalue on ratsastusalueita osan vuotta, ympäröivät metsät polkuineen ja teineen (Hirvenkuruntie, Rajakankaantie) ovat ulkoilu-, marjastus-, sienestys-, pyöräily-, ratsastus- ja koirien ulkoilutuskäytössä.

Lupahakemuksessa (suunnitelmaselostuksen kohta 6.1) todetaan, että toiminnalla ei ole haitallista vaikutusta luontoon. Tämänkään ei pidä paikkaansa. Toiminta-ajan pidentyessä 7 kuukaudesta jopa 10 kuukauteen vuodessa ja varsinkin yhden kuukauden toiminta-ajan poikkeusajan käyttö vaikuttaa ainakin monien lintulajien (monien rastaslaajien, käenpiian, metsäkyyhkyjen) pesintään lähialueella. Alue kuuluu myös ilveksen, ketun, metsäkauriin, valkohäntäkauriin ja hirven elinpiiriin. Havainnot niistä ovat vähentyneet huomattavasti.

Lisäksi muistutuksessa todetaan, että lupahakemuksessa mainittua liitettä 10 b ei ole ja että hakemuksessa on kirjoitusvirheitä mm. taulukoiden numerointien, että kiinteistötunnusten osalta.

E.E ja F.F sekä 34 muuta allekirjoittanutta ovat jättäneet muistutuksen/mielipiteen, joka on hyvin samansisältöinen kuin C.C:n ja D.D:n sekä 7 muun allekirjoittaneen muistutus/mielipide. Edellä auki kirjoitettuun muistutukseen/mielipiteeseen nähden tuodaan lisäksi esille seuraavia seikkoja:

Hakemukseen liittyviä oikeuden päätöksiä tulee kunnioittaa ja noudattaa lupakäsittelyssä. Alkuperäiset lupaehdot on sovittu oikeudessa, eikä oikeuden päätöksien vastaisia hakemuksen lupaehtoja tule hyväksyä.

Maakuntakaavan lisäselvityksessä, ”Maanvastaanotto- ja kierrätysalueiden lisäselvitys Lempäälän, Sastamalan ja Tampereen alueilla 2016” soveltuvuuden arvioinnissa mainitaan, että ”Asutuksen läheisyyden takia ja koska ympäristössä on jo olemassa olevaa ottamistoimintaa, on asutukseen kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseen perusteltua panostaa.” Toiminta-aikojen laajentaminen ei ole asutukseen kohdistuvien vaikutusten ehkäisyä.

Muistutuksen liitteenä on toimitettu otteita maakuntakaavaselostuksesta ja sen liitteistä sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle osoitettu ilmoitus ja kantelu hengenvaaran ja muun vaaran sekä kohtuutonta rasitusta aiheuttaneista räjäytyksistä kiviaineksen louhinnassa.

Hakijan kuuleminen; vastine

Hakijalle varattiin tilaisuus tulla kuulluksi annetuista lausunnoista, muistutuksista ja mielipiteistä. Hakija toimitti kirjallisen vastineen 19.5.2021.

Vastineessaan hakija toteaa yleisesti, että ylijäämämaiden osalta hakemusta muutetaan siten, että keskimääräinen vuotuinen vastaanotettava määrä on 30 000 t/a ja enimmäismäärä 40 000 t/a. Lisäksi hakemuksen mukaisia tuotantomääriä muutetaan siten, että arvioitu vuotuinen tuotanto on keskimäärin 260 000 t/a ja enimmäistuotantomäärä on 400 000 t/a, kuten nykyisessäkin ympäristöluvassa. Enimmäisottomäärä kuutioissa on edellä esittämämme määrämuutos huomioon ottaen 150 000 k-m³/a. Nämä muutokset pienentävät ympäristövaikutuksia hakemuksessa esitettyyn nähden, eikä muutoksilla ole vaikutusta asianosaisten asemaan tai etuun.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto (9.4.2021)

Toiminnan aiheuttamaa melua on jo mitattu lähimmissä häiriintyvissä asuinkiinteistöissä 20.4.2020 ja 30.4.2020. Tällöin toiminta oli alkuvaiheessa ja murskauslaitos ei ollut vielä edennyt louhitun alueen pohjalle louhintarintausten suojaan. Hakija esittää, että melumittaukset tehdään, kuten nykyisessä luvassa on edellytetty eli kun toiminta on käynnissä vaiheen 2 alueella ja kun toiminta on siirtynyt vaiheen 3 alueelle.

Murskauksen pölyä torjutaan kastelun lisäksi koteloinnein. Kuten hakemuksessa on mainittu, varastokasoja ja teitä kastellaan tarvittaessa. Lisäksi tiestö suolataan tarpeen mukaan riittävän pölyntorjunnan ja liikenneturvallisuuden varmistamiseksi.

Luontovaikutukset ja haukka

Luontovaikutusten osalta hakija toteaa, että kuten Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnossa on todettu, koko hankealue on suurelta osin puuton. Kiinteistölle on kohdistettu voimakkaita metsälain mukaisia metsänkäsitteilytoimenpiteitä (viimeksi v. 2020) ja suurella osalla on myös tehty erilaisia ottotoimintaan liittyviä toimenpiteitä (mm. työmaateiden rakentamista). Hankealueella ei ole ollut, eikä nykyisen toiminnan seurauksena ole muodostunut sellaisia luontoarvoja, jotka olisivat hakemuksen mukaisen toiminnan esteenä. Hakija toimittaa vastineen liitteenä vuoden 2008 luontoselvityksen.

Hiirihaukkaan liittyvän asiantuntijalausunnon on laatinut asiantunteva ulkopuolinen konsultti. Arvion tehneellä henkilöllä on takanaan aktiivista lintuharrastusta yli 25 vuoden ajalta, rengastuslupa ja kokemusta rengastuksesta vuodesta 2014 lähtien sekä kokemusta linnustonselvityksistä ja linnustovaikutusten arvioinnista FCG:n palveluksesta vuodesta 2011. Tätä ennen hän on toiminut mm. Metsähallituksella lintulaskijana. Rengastuksen osalta erityisasiantuntija Mäkelän kokemus painottuu päiväpetolintuihin ja pöllöihin. Mäkelän asiantuntemus on siten täysin riittävä asiantuntija-arvion laatimiseen, eikä uudelle arviolle ole tarvetta. Kilpailulainsäädäntö huomioon ottaen viranomaisen ei voi määrätä käytettäväksi tiettyä tahoa / konsulttia, koska tämä vääristää kilpailua ja voi ääritapauksessa muodostaa monopolin. Pirkanmaan ELY-keskus ei myöskään ole pyynnöstä huolimatta kertonut pesän rengastaneen henkilön tietoja hakijalle, joten tästä näkökulmasta on ristiriitaista, että ELY edellyttää juuri hänen konsultointipalvelunsa käyttöä. FCG:n asiantuntijalausunnossa on todettu, että asiassa on konsultoitu Helsingin yliopiston rengastustoimiston intendentti Jari Valkamaa, jolta on saatu asiassa kirjallinen tiedonanto 25.4.2020. Myös tämän perusteella hakemuksessa esitetty asiantuntijalausunto on täysin riittävä.

Asiantuntijoiden näkemyksen mukaan tilannetta tulee tarkastella nyt kyseessä olevan haukkaparin kannalta. Haukkaparin pesintä on onnistunut sekä v. 2019, jolloin toiminta ei ollut vielä alkanut, sekä v. 2020, jolloin louhintaa oli luvan mukaisesti 30.4. saakka. Haukkahavaintoja on tehty NCC:n henkilöstön toimesta myös tänä keväänä. Nykyinen ottotoiminta ei häiritse haukan pesintää. FCG:n lausunnossa esitetty haukan tarkempi tarkkailu ja toiminnan mahdollinen sopeuttaminen haukan pesinnän vuoksi tulee tehdä pesäpuun läheisyydessä lausunnossa esitetyllä tavalla ja tähän hakija on sitoutunut. Kun ottotoiminta tulee 200 m etäisyydelle tai lähemmäs haukan pesäpuuta, selvitetään pesinnän tilanne erikseen ja mikäli pesinnän havaitaan olevan käynnissä, ei suojavyöhykkeellä (200 m pesäpuusta) tehdä tuotantotoimintaa toukokuussa. Näin menetellään myös hakemuksen mukaisessa poikkeuksellisen kysynnän tilanteessa, mikäli tuotantoa on kesä- tai heinäkuussa.

YVA:n tarve

Pirkanmaan ELY-keskuksen tämän hankkeen yhteydessä esittämä lausunto ei ole linjassa mm. noin vuosi sitten Pirkanmaan ELY-keskuksen antaman lausunnon kanssa koskien maankaatopaikkatoimintaa Kangasalan kaupungissa. Kyseisen luvan mukainen enimmäisvastaanottomäärä on 49 000 t/a ja läjitettävien ylijäämämaiden kokonaismäärä on 830 000 m³-rtr (Kangasalan kaupunki, KLA/516/55.00/2020, asia 2020-60-YLH). Tällöin Pirkanmaan ELY-keskus lausunnossaan ei ole katsonut ko. maankaatopaikan pilaantumattomien maiden vastaanottomäärän olevan niin lähellä YVA-lain mukaista hankerajaa, että hankkeesta olisi tehtävä päätös YVA-menettelyn soveltamista yksittäistapauksessa. YVA-arvioinnin tarpeen osalta hakija viittaa myös vastineen yhteydessä esitettyihin muutoksiin pilaantumattomien maiden vastaanottomäärässä, kalliokiviaineksen kokonaisottomäärässä sekä murskeiden vuosittaisen tuotannon määrässä.

Toiminta-aika

Hakija on ennakoanut, että viimevuotisen erinomaisen kysynnän jatkuessa louhinta on mahdollista saada valmiiksi noin 10 vuodessa. Mikäli kysyntä heikkenee, vaikuttaa tämä merkittävästi myös louhinnan etenemiseen ja aikatauluun. Jotta voimme varmistua sekä

louhinnan, että ottoalueen maisemoinnin valmistumisesta lupa-aikana, on 20 vuoden lupa-aika tarpeellinen. Koko hakemuksen mukainen ottoalue on jo aikaisemmin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä (31.8.2011, dnro 4456/1/10) todettu ottotoimintaan soveltuvaksi, joten tämä sekä nyt esitetty suunnitelma huomioon ottaen pidempi lupa-aika on perusteltu.

Liikennevaikutukset ja lauantaikuljetukset

Muualta tuotavan louheen liikennevaikutukset sisältyvät jo hakemuksessa esitettyyn (110 kpl/pv) eli liikennemäärä ei kasva hakemuksessa esitetystä. Liikennevaikutusten arvio ympäristölupahakemukseen on tehty enimmäismäärien mukaisesti ja liikennemäärää yliarvioimalla. Nykyisin suuri osa ottoalueelle materiaalia (joko louhetta tai ylijäämämaata) tuovista ottaa paluukuormaansa mukaan mursketuotteita. Olettaessa, että alkuperäisessä hakemuksessa esitetyt kaikki enimmäistuotantomäärät (515 000 t mursketuotteita, 49 000 t pilaantumattomia ylijäämämaita) toteutuvat ja alueelle tuotaisiin koko vuoden enimmäistuotantomäärän mukainen määrä louhetta (eli 515 000 t), tulee 110 kuljetuksesta noin 20 – 30 kpl olla meno-paluu kuormia. Todellisuudessa meno-paluukuormien määrä on suurempi. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että edellä esitetty tilanne on erittäin epätodennäköinen eikä se ennalta arvioiden esiinny kuin enintään kerran lupa-ajan (20 vuotta) aikana, jos kertaakaan. Arvion mukainen ylijäämälouheen enimmäismäärä edellyttää mittavaa kalliorakentamishanketta lähialueella, eikä nykyiset maankäytön suunnitelmat huomioon ottaen sellaista ole näköpiirissä. Edellä esitetystä liikennemäärän arviossa ei ole huomioitu tässä vastineessa ilmoitettua määrien muutosta.

Työmaat voivat toimia satunnaisesti myös lauantaisin (mm. Väylä-viraston ja yksityisten omakotirakentajien työmaat), joten lauantaikuljetukset ovat tarpeen, jotta tällaisten kohteiden rakentamismateriaalien tarve voidaan turvata. Ottoalueelle liikennöidään teollisuusalueen läpi, joten liikenteen vaikutukset eivät kohdistu lähimpiin häiriintyviin kohteisiin (asutus ja loma-asutus). Tämän vuoksi lauantaikuljetukset on perusteltu sallia.

Muualta tuotavan louheen laatu

Muualta tuotava louhe ohjataan jatkojalostukseen, kun siitä voidaan valmistaa mursketuotteille asetetut laatuvaatimukset täyttäviä mursketuotteita. Muussa tapauksessa se ohjataan läjitykseen ja hyödynnetään siellä esim. läjitysalueen kulkuväylien rakenteissa. Hakemuksessa on esitetty tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että alueelle tuotavasta louheesta ei aiheudu ympäristöön haitallisia vaikutuksia (louheen syntypaikan varmistus ennen vastaanottoa ja tarvittaessa testaus etukäteen).

Maankaatopaikkatoiminnan ja maa-ainespankin vaikutukset

Maankaatopaikan pinta-ala on noin 4,5 ha. Hakemuksessa on esitetty louhinnan ja murskauksen vaikutusten arviointi. Seulonnan aiheuttamat vaikutukset ovat huomattavasti vähäisemmät, kuin kiviaineksen murskauksen ja murskauksen ollessa käynnissä seulonnan vaikutukset ovat merkityksettömät. Pelkän seulonnan ollessa käynnissä, sen vaikutukset eivät aiheuta haittaa lähimpiin häiriintyviin kohteisiin. Hakemuksen mukaisesti alueelle otetaan vastaan vain pilaantumattomia maa-aineksia. Maa-ainespankin maa-ainekset välivarastoidaan erillään, sillä loppusijoitettavat maa-ainekset sijoitetaan suoraan läjitykseen, jotta koneellinen käsittely ja sen päästöt minimoidaan.

Kalliokiviaineksen ottotoiminta, vesitarkkailu, melu ja maisemointi

Räjätys- ja louhintatyön osalta on lainsäädännössä säädetty erikseen ja kyseisessä työssä noudatetaan alan lainsäädäntöä ja ohjeistusta. Räjätystyö on ankaran vastuun alaista ja toimenpiteet sen mukaisia. Ottoalueen vieressä sijaitseva maakaasuputkilinja on louhintaräjätysten kannalta määräävä ja se otetaan kaikessa toiminnassa huomioon. Maakaasuputkilinjan lisäksi tärinää mitataan lähimmästä rakennuksesta. Mittauksista vastaa ulkopuolinen tärinään erikoistunut konsultti.

Ottoalue tullaan aitaamaan ja mikäli alueella säilytetään polttoaineita, tullaan niitä varten rakentamaan Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa BAT-oppaan (Suomen ympäristö 25/2010) mukainen tankkauspaikka. Hakija suhtautuu myönteisesti öljyhiilivetyindeksiin

---

lisäämiseen laskeutusaltaan vedestä tarkkailtaviin parametreihin. Hakija on esittänyt melumallinnuksen sekä teettänyt mittauksia, joiden perusteella on luotettavasti todennettu, että toiminnasta aiheutuvat melutasot alittavat sille säädetyt asetuksen mukaiset raja-arvot. Hakemuksessa on esitetty alueen jälkihoito (mm. luiskaaminen kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi) ja palauttaminen maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Täydennyksessä olemme esittäneet, että maisemointi suunnitellaan myöhemmin NCC:n Kielo-konseptin mukaisesti. Vaihtoehtoisesti alue on myös mahdollista palauttaa hakemuksessa esitettyyn metsätaloustalouteen tavanomaisella tavalla istuttamalla 2500 taimea / ha.

Lempäälän kunnan kaavoituspäällikön lausunto (29.4.2021)

Hakijalla ei ole kommentoitavaa kaavoituksen lausunnosta.

Gasgridin Finland Oy:n lausunto (6.5.2021)

Hakijalla ei ole kommentoitavaa Gasgridin lausunnosta.

Pirkanmaan maakuntamuseon lausunto (7.5.2021)

Pirunlinnan linnavuoren muinaisjäännöksen alueelta avautuvaan maisemakuvaan tulevat muutokset ovat merkittävältä osin jo toteutuneet. Hakija suhtautuu myönteisesti siihen, että Pirunlinnalta avautuva maisema huomioidaan myöhemmin laadittavassa Kielo-konseptin mukaisessa maisemointisuunnitelmassa.

Elenian vastaus (24.3.2021)

Hakijalla ei ole kommentoitavaa Elenian vastauksesta.

Mielipiteet ja muistutukset

Hakija antaa yhteisen vastineen muistutuksiin ja mielipiteisiin aihealueittain:

Kaavoitus

Maakuntakaava on yleispiirteinen kaava, joka ohjaa kunnan tarkempaa kaavoitusta. Maakuntakaavan EO-merkintä ei ole maa-ainesluvan myöntämisen edellytys. Lisäksi viittaamme Lempäälän kunnan kaavoituksen lausuntoon.

Melu

Kuten edellä on todettu, hakemuksen liitteenä on esitetty melumallinnus sekä tehdyn melumittauksen tulokset. Kummankin perusteella toiminnasta aiheutuva melu ei ylitä sille asetettuja asetuksen mukaisia raja-arvoja.

Melumallinnus on tehty asianmukaisesti siten, kuin nykyinen lainsäädäntö edellyttää. Melumittauksesta esitettyyn kritiikkiin toteamme, että häiriintyvissä kohteissa tehtyjen melumittauksien aikana melua mitattiin koko ajan myös ottoalueella ja mittaja tarkkaili ja dokumentoi kulloinkin käynnissä olleen toiminnan.

Hakija on esittänyt tehtäväksi melumittauksia myös jatkossa vaiheiden II ja III osalta. Nämä mittaukset ovat nyt esitetyt selvitykset ja aikaisemmat mittaustulokset huomioon ottaen riittävät.

Pöly

Toiminnasta aiheutuva pöly ei ylitä lainsäädännössä asetettuja raja-arvoja. Suotuisissa olosuhteissa pöly voi levitä laajallekin, mutta tällöin laimeneminen on niin suurta, että pitoisuudet ovat huomattavasti alle raja-arvojen.

Räjäytykset

Räjäytysten osalta nykyisen lainsäädännön asettamat vaatimukset ovat riittävät. Räjäytysten kannalta ottoalueen viereinen maakaasuputki on määräävä. Tärinää mitataan myös lähimmästä kiinteistöstä, jotta tärinävaikutuksien kohtuullisesta tasosta voidaan varmistua myös lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Muistutuksissa mainittu räjäytys 27.11.2020 on raportoitu asianmukaisesti valvovalle viranomaiselle (Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto) ja tämä on laatinut asiasta tarkastuskertomuksen. Hakija luottaa asiassa sitä valvovaan viranomaiseen ja hänen asiantuntemukseensa.

Liikenne

Liikennöinti alueelle tapahtuu teollisuusalueen läpi, joka on rakennettu kestävänsä raskasta liikennöintiä. Kyseisillä katuosuuksilla on kevyenliikenteen väylät. Liikenneturvallisuuden osalta toteamme, että se ei kuulu yhteisluvassa käsiteltäviin vaikutuksiin.

Toiminta-alueelle ei liikennöidä Savontien kautta, vaan hakija on parantanut kiinteistölle johtavaa metsäautotietä (Rajakankaantie), jota pitkin asiakkaat liikennöivät. Savontielle liikenne suuntautuu ainoastaan siinä tapauksessa, että mursketuotteiden kuljetus on tulossa ko. alueelle.

Toiminta-ajat

Päivittäiset toiminta-ajan muutokset ovat perustellut, sillä tehty meluselvitys osoittaa, että niiden mukaisesti toimittaessa melutasot alittavat sille säädetyt raja-arvot. Päivittäisten toiminta-aikojen pidentäminen lyhentää tuotantojakson kestoa eli meluisten päivien määrää.

Vuotuisen tuotantoajan laajentamisella haetaan mahdollisuutta vastata paremmin kysyntään. Tämänhetkinen tuotantoaika rajoitus tekee käytännössä mm. ELY-keskusten hankkeisiin reagoimisen mahdottomaksi, koska tarjouspyynnöt hankkeista tulevat usein huhtikuussa. Tällöin on tuotannossa viimeiset päivät meneillään, eivätkä muutokset käytännössä ole enää mahdollisia. Murskauksen salliminen toukokuussa mahdollistaisi ELY-hankkeisiin materiaalin tuottamisen.

Vaikka haetut toiminta-ajan muutokset mahdollistavat tuotannon 10 kuukautta vuodessa, ei 10 kuukauden vuotuinen tuotanto käytännössä toteudu tässä vastineessa esitetyt määrämuutokset huomioon ottaen lainkaan. Vuotuisen toiminta-ajan laajennus on kuitenkin tarpeen rakennushankkeisiin tarvittavien materiaalien tuottamisen mahdollistamisen kannalta. Tällä hetkellä maanrakentamisen sesongin aikaiset materiaalit täytyy tuottaa ilman tarjouspyynnöistä saatavia tietoja mursketuotteiden menekistä.

Hakija on ennakoanut, että viimevuotisen erinomaisen kysynnän jatkuessa louhinta on mahdollista saada valmiiksi noin 10 vuodessa. Mikäli kysyntä heikkenee, vaikuttaa tämä merkittävästi myös louhinnan etenemiseen ja aikatauluun. Jotta voimme varmistua sekä louhinnan, että ottoalueen maisemoinnin valmistumisesta lupa-aikana, on 20 vuoden lupa-aika tarpeellinen. Koko hakemuksen mukainen ottoalue on jo aikaisemmin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä (31.8.2011, dnro 4456/1/10) todettu ottotoimintaan soveltuvaksi, joten tämä sekä nyt esitetty suunnitelma huomioon ottaen pidempi lupa-aika on perusteltu.

Aloituslupa

Koska hakemuksen mukainen ottoalue on jo aikaisemmin todettu korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä (31.8.2011, dnro 4456/1/10) ottotoimintaan soveltuvaksi, eikä lainsäädännössä ole tällä välin tapahtunut sellaisia muutoksia, joiden vuoksi olisi perusteltua syytä arvioida asiaa toisin, ei aloituslupa tee mahdollista muutoksenhakua turhaksi. Tämän vuoksi aloituslupa toiminnalle tulee myöntää, jotta vältytään toiminnan etenemisen tarpeettomalta viivästyimiseltä.

Muut asiat

Kaivon K3 osalta helmikuun 2021 tarkkailukerran laatu poikkeama liittyi veden mikrobiologiseen laatuun, johon toiminnalla ei ole vaikutusta. Hakemuksessa ja sen liitteissä oleva toiminnan vaikutusarvio on tehty ympäristöhallinnon ohjeistuksen mukaisesti ja siinä on otettu kattavasti huomioon alueelliset arvot. Liite 10b sisältää yksityishenkilöitä koskevia tietoja ja ei käsityksemme mukaan siksi ole julkinen. Tekstissä mainitut viittaukset taulukoihin ovat virheelliset. Taulukoiden otsikoiden mukainen numerointi on oikea. Hakija on toimittanut korjatun liite 2b on vastineen liitteenä.

Pirkanmaan ELY-keskuksen YVA-menettelyä koskeva tarkastelu 24.5.2021

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti pyydettiin erillistä varmennusta YVA-yksittäispäätöksen tarpeesta hakijan muuttaessa vastaanotettavien puhtaiden maa-ainesten määrää pienemmäksi. Pirkanmaan ELY-keskus toteaa 24.5.2021 lähettämässään kirjeessä, että hakija vastineen mukaan maankaatopaikkatoiminnan enimmäisvastaanottomäärä on vuodessa 40 000 tonnia ja myös kalliokiviaineksen ottomäärää muutetaan siten, että enimmäisottomäärä on vuodessa 150 000 k-m³. Muutetut määrät ovat nyt selkeämmin pienempiä kuin hankeluettelossa YVA-menettelyä vaativat hankekoot (kiviaineksen ottomäärä 75 % hankekoosta ja maankaatopaikka 80 %), joten ei ole todennäköistä, että hankkeesta aiheutuisi hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Näin ollen näillä tiedoilla päätöstä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa ei ole tarpeen tehdä.

Vaasan hallinto-oikeuden päätös

Viranomaislautakunnan päätöksestä 17.6.2021 § 31 on valitettu ja Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 27.3.2023 nro 349/2023 valitukset enemmälti hyläten kumonnut kummankin valituksen johdosta lupamääräykset 22 ja 23 ja palauttanut asian mainituissa lupamääräyksissä käsiteltäviä asioita koskevilta osin Lempäälän viranomaislautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus toteaa, että julkisella kuulutuksella annettuun maa-aines- ja ympäristölupapäätökseen tehdyt muutokset eivät vastaa päätöspöytäkirjan tekstiä. Päätöspöytäkirjasta ei käy ilmi, että viranomaislautakunta olisi tarkoittanut kohdistaa kaikki tai osan esittelijän ehdotukseen tekemistään muutoksista vain osaan päätöstä siten, että muutosten viimeinen kohta koskisi täytäntöönpanopäätöstä ja muut osiot lainvoimaista lupapäätöstä. Asiassa jää päätöspöytäkirjaa ja maa-aines- ja ympäristölupapäätöstä verrattaessa epäselväksi, mitä toiminta-aikoja koskevia määräyksiä asiassa on tarkoitettu noudatettavaksi.

Tällä epäselvyydellä voi olla merkitystä myös muiden kuin muutoksenhakijoina olevien haitankärsijöiden ja toiminnanharjoittajan oikeuksien kannalta. Hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja vaatimuksia päätöksen selkeydestä ja ymmärrettävyydestä ei tämän kaltaisen ristiriidan käsillä ollessa voida korjata jälkikäteen annettavilla selvityksillä siitä, mitä päätöksellä oikeastaan on tarkoitettu. Epäselvyydestä ja ristiriitaisuudesta johtuen myöskään muutoksenhakutuomioistuimien ei kykene ottamaan kantaa päätöksen lainmukaisuuteen louhinnan ja murskauksen toiminta-aikoja koskevien lupamääräysten osalta.

Hallinto-oikeus on kumonnut lupamääräyksen 22 kokonaisuudessaan, koska katsoo, että asiassa saadun selvityksen perusteella hiirihaukan pesäpuu on hallinto-oikeusprosessin aikana tuhottu ja koko pesäpuun lähialue on nykyään hakkuuaukeata eikä hiirihaukkaa koskeva määräys ole enää tarpeellinen.

Hallinto-oikeuden antaman uusi lupamääräys 22 a koskee louhintaa ja murskausta ja vastaa Lempäälän kunnan ympäristöjaoston 27.10.2010 antaman päätöksen (20.10.2010 § 54) lupamääräystä 2, sellaisena kuin se kuuluu Vaasan hallinto-oikeuden 17.8.2012 antamalla päätöksellä nro 12/0386/3 ja korkeimman hallinto-oikeuden 2.6.2014 antamalla päätöksellä taltionumero 1755 muutettuna. Mainitulla määräyksellä on pyritty varmistamaan, että toimintaa koskien on riittävät ja selkeät määräykset myös sen ajan, kuin asiaa on uudelleen käsiteltävänä.

Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että hallinto-oikeus on tulkinut, että lautakunnan päätöslauselma huomioon ottaen lupamääräys 24 koskee kaikkea kuormausta ja kuljetusta. Lupamääräyksen 23 tultua kumotuksi lautakunnan on otettava uudelleen kanta siihen, mitä se on tarkoittanut lupamääräyksessä 23 mainitulla kuormauksella ja siirtelyllä suhteessa lupamääräykseen 24. Kun lautakunnan pöytäkirjan päätöslauselman mukaan kuljetusten ja kuormausten toiminta-aikaa koskee tämän lupapäätöksen lupamääräys 24, ei päätöstä tuolta

---

osin ole syytä pitää epäselvänä ja ristiriitaisena, vaikka päätöspöytäkirjassa aiemmin onkin rajattu toiminta-ajat päätymään kello 20.00.

Viranomaislautakunnan päätöksen epäselvyydestä lausuttuun nähden valituksenalaista päätöstä ei kuitenkaan ole syytä kumota kokonaan. Hallinto-oikeus hylkää yksityishenkilöiden esittämän täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen lainvoimaisuuden varmistaminen

Lempäälän kunnan ympäristönsuojelu on selvittänyt puhelimitse 4.5.2023 korkeimmasta hallinto-oikeudesta Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen lainvoimaisuuden. Puhelimitse saadun tiedon perusteella Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä 27.3.2023 nro 349/2023 ei ole jätetty valituksia korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Hakemuksen käsittely uudelleen käsittelyyn palauttamisen jälkeen

Hakemuksen vireilläolosta ei ole kuulutettu uudestaan uudelleen käsittelyyn palauttamisen jälkeen, koska hakemusta ei ole muutettu aikaisemmin kuulutetusta. Aiemmin tehdyt selvitykset, käsittelyvaiheet sekä annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet huomioidaan edelleen tässä päätöksessä. Myöskään lausuntoja ei ole katsottu tarpeelliseksi pyytää uudestaan, sillä hakemus ei ole muuttunut ja aiemman käsittelyn yhteydessä saadut lausunnot huomioidaan edelleen tässä päätöksessä.

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN RATKAISU

Viranomaislautakunta päättää myöntää NCC Industry Oy:lle kiinteistöä Hirvikallio 418-423-2-121 koskien:

1. Määräaikaisen 23.6.2031 voimassa olevan maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisen yhteisluvan kalliokiviaineksen ja moreenin ottamiseen sekä kiviaineksen (ml. muualta tuotava louhe) louhintaan ja murskaukseen. Kyseessä on toiminnan olennainen muutos. Jälkihoitotoimenpiteet on tehtävä viimeistään 23.6.2033 mennessä.
2. Määräaikaisen 23.6.2033 voimassa olevan ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan maankaatopaikkatoiminnalle sekä pilaantumattomien maa- ja kiviainesten vastaanottoon, käsittelyyn ja välivarastointiin (maapankkitoiminta). Maankaatopaikan sulkemistoimenpiteet tulee olla saatettuna loppuun 23.6.2033 mennessä. Lupapäätöksen määräykset 1, 7, 8, 10, 13-23, 27, 30-42, 44, 49, 50, 52-55 koskevat toimintaa luvan voimassa oloon saakka. Kyseessä on uudet toiminnat.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §)

Viranomaislautakunta määrää, että toiminta voidaan aloittaa tämän päätöksen lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta. Toiminnan aloittamislupaan sisältyvät maa-ainesten ottotoiminta sekä louhinta- ja murskaustoiminta 11,64 hehtaarin suuruisella alueella, jolle on aiemmin myönnetty maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaiset luvat. Aloituslupa myönnetään oton ulottamiseen aiemman maa-ainesluvan mukaiseen tasoon + 119.50 (N2000).

Toiminnassa tulee noudattaa hallinto-oikeuden lisäämää lupamääräystä 22 a louhinnan ja murskauksen osalta.

Louhintaa ja murskausta ja muuta näihin liittyvää melua aiheuttavaa toimintaa saa alueella tehdä 1.10.–30.4. välisenä aikana siten, että:

- Louhintaa saadaan harjoittaa alueella arkipäivisin maanantaista torstaihin klo 7.00–20.00 ja perjantaisin sekä aattopäivinä klo 7.00–18.00, arkipyhät pois lukien.
- Kalliota saa porata arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 8.00–16.00 arkipyhät pois lukien. Räjähdykset tulee rajoittaa arkipäiviin maanantaista perjantaihin arkipyhät pois lukien klo 13.00–15.00 väliseen aikaan
- Kallioaineksen rikotusta (rammerointia) saa tehdä arkipäivisin maanantaista torstaihin klo 7.00–19.00 väliseen aikaan ja perjantaisin

---

sekä aattopäivinä klo 7.00–18.00, arkipyhät pois lukien, ei kuitenkaan samanaikaisesti porauksen kanssa.

- Murskauslaitoksen päivittäinen toiminta-aika voi olla arkipäivisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–20.00
- Alueella ei saa olla louhinta- tai murskaustoimintaa lauantaisin, sunnuntaisin eikä arkipyhäisin.

Kuljetusten ja kuormausten toiminta-aikaa koskee tämän lupapäätöksen lupamääräys 24.

Aloittamislupa ei koske oton ulottamista ottoalueen pohjoisosassa (vaihe II) ottotason +119.50 alapuolelle, pohjoisen varastokentän (varakenttä) perustamista eikä maankaatopaikka- ja maapankkitoimintaa.

Luvan haltijan on ennen aloittamislupaan sisältyvän toiminnan aloittamista asetettava 15 000 euron suuruinen vakuus kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen eduksi ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Toiminta on toteutettava lupahakemuksen, sekä täydennyksissä ja vastineessa esitettyjen tietojen mukaisesti, ellei lupamääräyksissä toisin määrätä. Toiminnassa on noudatettava myös valtioneuvoston asetuksen (800/2010) vaatimuksia, ellei lupamääräyksissä toisin määrätä.

Vastuuhenkilöä koskeva lupamääräys

1. Tämän lupapäätöksen mukaista toimintaa varten on nimettävä vastuuhenkilö, joka vastaa mm. toiminnan käyttötarkkailusta, muualta tuotavan maa- ja kiviaineksen laadun tarkkailusta, jäte- ja polttoainehuollon asianmukaisuudesta, hulevesien keräily- ja käsittelyjärjestelmien hoidosta sekä työmaapäiväkirjan pidosta. Toiminnalle on oltava nimettynä myös onnettomuus- ja häiriötilanteita varten vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön (tai henkilöiden) nimi ja yhteystiedot sekä pätevyys tehtävän hoitoon on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluun. Vastuuhenkilön vaihtumisesta on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle.

Maa-aineslain nojalla annettavat lupamääräykset

Vakuus ja aloituskatselmus

2. Hakijan tulee asettaa hyväksyttävä 60 000 euron suuruinen hyväksytty vakuus luvassa maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamiseksi (jälkihoitotoimenpiteet). Vakuus on asetettava luvassa osoitetun lupaviranomaisen eduksi ennen tämän lupapäätöksen mukaisen ottamistoiminnan aloittamista. Vakuutta voidaan purkaa sitä mukaa kuin alueen jälkihoitotoimenpiteet etenevät. Vakuuden on oltava 1/5 suuruisella osalla voimassa vähintään vuosi yli alueen lopputarkastuksen, jossa kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämät toimenpiteet on hyväksytty.

Lupaviranomainen voi tarvittaessa hyväksyä muutoksen annettuun vakuuteen.

Lupaviranomainen voi myös määrätä lisävakuuden asettamisesta, mikäli vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä jälkihoitotoimenpiteiden suorittamiseksi.

3. Ennen tämän lupapäätöksen mukaisen ottamistoiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan aloituskatselmus, missä lupamääräykset 1, 2, 6, 7, 37 ja 41 todetaan asianmukaisesti järjestetyksi.

Alueen käyttö

4. Kalliokiviaineksia saa ottaa enintään 1 500 000 kiinto-m³ ja moreenia enintään 307 500 kiinto-m³. Ottamisalueen rajaus ja etenemissuunnat sekä ottotasot (N2000 - korkeusjärjestelmä) ovat tämän päätöksen liitteenä 5 olevan Toimintojen sijoittelu (Liite 5e) mukaisia.

5. Louhittavan alueen pintamaiden kuorintaa ja kalliopinnan puhdistusta saa tehdä 1.9. – 14.4 välisenä aikana maanantaista perjantaihin klo 7.00–22.00.
6. Ottamisalueen rajat tulee olla merkittynä selvästi maastoon. Ottamistoiminnan aikana louhoksessa on oltava selkeästi merkittyinä korkeuskiintopisteet. Alimmat sallitut ottotasot tulee olla merkittyinä maastoon.
7. Kaikki ottamisalueen loiventamattomat kallio- ja maaleikkaukset, jotka ovat yli kaksi (2) metriä korkeita, tulee suojata sellaisilla leikkauksen yläreunaan sijoitettavilla aidoilla (teräsverkkoaita tms.) tai maa- tai kivivalleilla, jotka estävät tehokkaasti tahattoman pääsyn leikkauksen reunalle. Putoamisvaarasta on varoitettava kyltein, jotka sijoitetaan ympäröivään maastoon reunan lähelle. Koko ottamisalue tulee merkitä maastoon lippusiimalla tai varoitusnauhalla sekä louhinta-alueesta varoitettavilla kylteillä. Luvan saajan tulee pitää merkinnät ja suojausrakenteet kunnossa.

Ottamisalueen jälkihoito

8. Jälkihoitotoimenpiteisiin tulee ryhtyä sitä mukaa, kun ottaminen edistyy. Luvanhaltijan on toimitettava Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun hyväksyttäväksi koko lupa-alueetta koskeva maisemointisuunnitelma viimeistään 23.6.2026 mennessä. Maisemointisuunnitelmassa tulee esittää Pirunlinnalta avautuvan maiseman huomioiminen. Maisemointisuunnitelmassa tulee tarkastella mm. kiinteistön Hirvikallio pohjoisosan metsittymistä sekä puuston tai muun kasvillisuuden palauttamista mahdollisesti jo ottotoiminnan aikana. Ympäristönsuojeluviranomainen voi suunnitelman perusteella antaa tarkentavia maisemointia koskevia määräyksiä. Kaikki alueen maisemointi- ja jälkihoitotyöt tulee tehdä lupahakemuksen ja hyväksytyin maisemointisuunnitelman mukaisesti viimeistään 23.6.2033.

Ottajan korvausvelvollisuus

9. Maa-aineksen ottaja on velvollinen korvaamaan ympäristön tonteille, rakennuksille ja tiestölle otosta mahdollisesti aiheutuvat haitat ja vahingot, mikäli niitä todetaan. Kunta ei osallistu ottotoiminnasta aiheutuviin haitan- tai vahingonkorvauksiin. Lisäksi luvan saajaa muistutetaan siitä, että vaikka etukäteen arvioiden toiminnasta ei syntyisikään haittoja, on luvanhaltija eri lakien, mm. maa-ainelaki, ympäristönsuojelulaki ja luonnonsuojelulaki, mukaisissa vastuissa toiminnasta mahdollisesti aiheutuvista haitoista ja rikkomuksista sekä velvollinen tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Ympäristönsuojelulain nojalla annettavat lupamääräykset

Yleiset määräykset pilaantumisen ja haittojen ehkäisemiseksi

10. Toiminnat alueella tulee järjestää niin, ettei niistä aiheudu haittaa terveydelle tai ympäristölle eikä epäsiisteyttä tai roskaantumista. Toiminnassa on myös huolehdittava, että haitallisia vieraslajeja (mm. lupiini, jättipalsami, jättiputki) ei pääse leviämään ympäristöön. Luvanhaltijan on seurattava toimialansa parhaan taloudellisesti käytettävissä olevan tekniikan kehittymistä sekä energiatehokkuuden parantumista ja varauduttava tällaisten tekniikoiden käyttöönottoon.

Toiminnan laajuus ja kapasiteetti

11. Alueelta irrotettua kalliokiviainesta ja muualta tuotua louhetta saa murskata enintään yhteensä 400 000 t/a (keskimäärin 260 000 t/a).
12. Vastaanotettavan louheen ominaisuudet tulee selvittää riittävässä laajuudessa. Vähintään niistä kohteista, joista tuodaan enemmän kuin 500 tonnia louhetta, tulee pystyä esittämään ympäristönsuojelulle kirjanpito louheen ominaisuuksien selvittämistavasta ja tuloksista. Kuitenkin aina, jos on tiedossa, että muualta tuotava kiviaines on todennäköisesti hyvin arseenipitoista tai happamoittavaa, kiviaines tulee tutkia ennen sen vastaanottamista. Alueelle ei saa tuoda louhetta alueilta, joissa arseenin ja rikin luontaiset taustapitoisuudet ovat korkeammat kuin toiminta-alueen kallioperässä.

Alueella vastaanotettavat ja käsiteltävät jätteet

13. Alueella saa ottaa maankaatopaikka- ja maapankkitoimintaan liittyen vastaan jäteluokkaan 17 05 04 kuuluvia pilaantumattomia maa- ja kiviaineksia yhteensä enintään 40 000 tonnia (keskimäärin 30 000 tonnia) vuodessa.

Alueelle läjitettävät/maisemoinnissa hyödynnettävät maa-ainekset eivät saa sisältää jätemateriaaleja. Vastaanotettavien maa-ainesjätteiden haitallisten aineiden pitoisuuksien tulee alittaa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007, PIMA-asetus) mukaiset alemmat ohjeavot. Jätteen pilaantumattomuus tulee varmistaa ennen toiminta-alueelle kuljettamista. Jäte ei saa olla peräisin kohteista, joissa tiedetään tai on aihetta epäillä maaperän olevan pilaantunutta (esim. pilaantuneen maaperän kohteet, teollisuustontit, jakeluasemat, pysäköintialueet) tai joissa on todettu haitallisia vieraslajiesiintymiä.

14. Toimintaan liittyen alueella saa varastoida hyödyntämiskäyttöön tarkoitettuja pilaantumattomia maa-ainesjätteitä enintään 40 000 tonnia vuodessa ja varastointiaika saa olla enimmillään 3 vuotta.

Vastaanotettavien jätteiden jätehuollon järjestäminen

15. Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan tulee ennen toiminnan aloittamista asettaa Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen eduksi hyväksytty 67 500 euron vakuus asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun, maankaatopaikan sulkemistoimenpiteiden ja jälkihoidon varmistamiseksi. Vakuuden on oltava voimassa vähintään kolme kuukautta vakuuden kattamien toiminnan lopettamiseen liittyvien toimenpiteiden suorittamisesta ja niiden ilmoittamisesta valvontaviranomaiselle. Vakuus voidaan palauttaa, kun alue on lopputarkastuksessa hyväksytty.
16. Pilaantumattomien maa-ainesten läjitys alueelle tulee tehdä lupahakemukseen liitettyjen suunnitelmapiirustusten (Liite 5c.Lopputilanne ja Liite 5d.Leikkaukset A-D) mukaisesti. Alueelle voi tuoda vain suunnitelmiin perustuvan, tarvittavan määrän pilaantumattomia maa-aineksia muualta (arviolta noin 582 500 m³). Maankaatopaikan täyttö tulee suunnitella, toteuttaa ja jälkihoitaa siten, että alueella ei pääse tapahtumaan sortumia tai vesien lammikoitumista alueelle.
17. Kuormia voidaan vastaanottaa alueelle ainoastaan jätehuollosta vastaavan, riittävän asiantuntemuksen omaavan henkilökunnan läsnä ollessa. Alueelle tuotavat maa-ainekuormat on tarkastettava vastaanotettaessa. Kuormien osalta on varmistuttava, että saadaan riittävä ja luotettava selvitys aineserien alkuperästä, määrästä ja laadusta. Kuormista on esitettävä tarvittaessa tutkimustulokset ja asiantuntijalausunto jätteen laadusta.
18. Mikäli alueelle tuodaan jätettä tai muuta ainesta, jonka vastaanottoa ei ole sallittu, on jäte tai aines viipymättä palautettava sen tuottajalle tai toimitettava käsittelylaitokseen tai paikkaan, jonka ympäristöluvassa ko. jätteen vastaanotto on hyväksytty. Myös mikäli kuorma sisältää merkittäviä määriä orgaanista ainesta, kuten kantoja ja risuja tulee ne erotella ennen läjitystä ja toimittaa säännöllisesti asianmukaiseen vastaanottopaikkaan. Alueesta ei saa muodostua sinne kelpaamattomien tai sinne kuulumattomien jätteiden varastoaluetta.
19. Alueelle tuotavista kuormista tulee pitää käyttöpäiväkirjaa, josta ilmenee maa- ja kiviainesten tuontipäivämäärä, syntypaikka ja tuoja, määrä, laatu, sekä jätteen käsittelytapa/sijoituspaikka louhosalueella. Kirjanpito on pyydettyä esitettävä ympäristönsuojeluviranomaiselle ja säilytettävä vähintään kuuden vuoden ajan.
20. Maa-ainesten vastaanottoa koskevat rajoitukset tulee saattaa alueen käyttäjien tietoon. Alueen tulotien varressa tulee olla selkeästi näkyvillä ilmoitustaulu, josta ilmenevät toiminta-ajat, riittävässä määrin toimintaperiaatteet ja toiminnasta vastaavan yhteystiedot.

Asiaton pääsy ja jätteen luvaton sijoittaminen alueelle on estettävä riittävällä valvonnalla tai rakenteellisilla keinoin.

21. Lupahakemuksen liitteen 14 mukaista jätteen käsittely- ja seurantasuunnitelma on tarvittaessa päivitettävä jätteen laadun, määrän tai käsittelyn järjestelyiden muutosten takia ja tästä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Toiminta-ajat

22. Kalliokiviaineksen louhintaa (porausta ja räjäytykset), alueelta otetun louheen ja moreenin sekä muualta tuodun louheen rikotusta ja murskausta sekä pilaantumattomien maa- ja kiviainesten käsittelyä (seulontaa) saa alueella tehdä ajalla 16.9.–30.4. maanantaista perjantaihin arkipyhät ja aattopäivät pois lukien.

23. Toiminnassa on noudatettava seuraavia päivittäisiä kellonaikoja:

- poraaminen on tehtävä maanantaista perjantaihin klo 7.00–20.00
- räjäytykset on tehtävä maanantaista perjantaihin klo 13.00–15.00
- rikotus on tehtävä maanantaista perjantaihin klo 8.00–18.00
- murskaus ja seulonta on tehtävä maanantaista perjantaihin klo 7.00–20.00
- kalliokiviaineksen käsittelyyn liittyvä kuormausta ja siirtelyä on tehtävä maanantaista perjantaihin klo 7.00–20.00

24. Pilaantumattomien maa- ja kiviainesten vastaanottoa sekä valmiiden tuotteiden kuljetusta ja siihen liittyvää toimintaa (kuormausta) saa tehdä ympäri vuoden arkisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–22.00 arkipyhät ja aattopäivät pois lukien. Erityisistä syistä, joista on vähintään viikko etukäteen ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluun, alueella voi olla valmiiden tuotteiden kuormaamista ja kuljetuksia tarvittaessa arkilauantaisin klo 7.30–18.00, kuitenkin enintään 10 lauantaina vuodessa.

Toiminnasta ilmoittaminen

25. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa etukäteen Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun ja vähintään alle 500 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta sijaitsevien asuinkiinteistöjen ja muiden häiriintyvien kohteiden (mm. hevostallitoimintaa harjoittavan kiinteistön) omistajille, kun uusi toimintajakso aloitetaan sekä toimintajakson arvioitu kesto-aika. Lisäksi räjäytyksistä on ilmoitettava erikseen vähintään 24 tuntia ennen räjäytysten suorittamista esimerkiksi puhelimitse valvontaviranomaiselle sekä vähintään alle 500 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta sijaitsevien asuinkiinteistöjen ja muiden häiriintyvien kohteiden omistajille, mikäli he haluavat/tarvitsevat tiedotteen (antavat yhteystietonsa). Räjäytyksistä on varauduttava ilmoittamaan myös kauempana oleviin kohteisiin erikseen niin pyydettyäessä.

26. Ympäristönsuojeluun tulee ilmoittaa hyvissä ajoin etukäteen, jos lupakauden aikana toteutuu hanke, jonka myötä lupa-alueella murskataan muualta tuotavaa louhetta yli 50 000 tonnia. Ilmoitukseen tulee liittää tiedot/tutkimustulokset muualta tuotavan louheen määrästä, alkuperästä sekä laadusta ja haitattomuudesta.

Melun torjunta

27. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää asumiseen käytettävillä alueilla päivällä (klo 7–22) ekvivalenttimelutasoa 55 dB (LAeq). Loma-asumiseen käytettävillä alueilla melu ei saa ylittää päivällä (klo 7–22) ekvivalenttimelutasoa 45 dB (LAeq). Jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen on lisättävä 5 dB ennen sen vertaamista edellä määrättyihin raja-arvoihin.

28. Toiminnasta aiheutuvaa melua on ehkäistävä toimintaa koskien laadittujen meluselvitysten ja valtioneuvoston asetuksen 800/2010 mukaisesti.

Meluselvityksen mukaisesti:

- Alueen luoteisreunaan tulee toteuttaa vähintään 4 m korkea meluvalli.

- Mikäli vaiheen 3 alussa käytetään kahta murskauslaitosta, tulee melun leviämistä pohjoissuuntaan vaimentaa sijoittamalla murskauslaitokset pohjoisesta katsottuna vähintään 5 metrin korkeisten varastokasojen suojaan.
- Vaiheessa 3 meluntorjunnassa tulee käyttää eteläreunaan sijoitettavaa vähintään 4 metriä korkeaa maavallia niin, että loma-asunnoilla päästään melutason raja-arvoon (45 dB).

Tärinä

29. Räjätystyöt on tehtävä ammattitaitoisesti, suunnitelmallisesti ja varovaisuutta noudattaen, niin että räjäytyksistä ei aiheudu vaaraa tai haittaa. Louhintatöissä tulee noudattaa alueelle laadittua (19.12.2020) louhintatöiden riskianalyysejä sekä Gasgrid Finland Oy:n kulloinkin voimassa olevaa lausuntoa/ohjeistusta (17.1.2020, LA200002). Luvan haltija on velvollinen toimittamaan/tiedottamaan Gasgrid Finland Oy:n lausunnon liitteineen asianosaisten (louhintaurakoitsijoiden) käyttöön.

Ilmaan joutuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittaminen

30. Luvanhaltijan on järjestettävä toimintansa siten, että lähimpien asuinrakennusten pihaluoteilla eivät ylitä hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta ilmanlaadusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (79/2017) annetut raja-arvot (50 µg/m³, 24 h keskiarvona).
31. Pölyämistä on estettävä varastokasojen sijoittelulla ja pitämällä murskattavan ja kuormattavan aineksen putoamiskorkeus mahdollisimman pienenä sekä koteloimalla laitteistoja tai käyttämällä kastelua tai pölyn talteenottolaitteita tai muuta pölyn torjumiseksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa.
32. Varastokasojen, alueen ja teiden pölyntorjunnassa on tarvittaessa käytettävä vettä. Myös ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä. Mikäli maa-ainesta ja pölyä kulkeutuu alueen toiminnoista yleiselle tielle, luvanhaltijan on huolehdittava tien puhdistamisesta välittömästi.
33. Pölyntorjuntatoimenpiteet tulee olla käytössä myös talvella. Mikäli pölyntorjunta ei ole mahdollista ja pölyhaittaa syntyy, tulee toiminta keskeyttää, kunnes olosuhteet mahdollistavat toiminnan uudelleen käynnistämisen.

Hulevedet ja pintavesien suojele

34. Valumavesien johtamisesta maastoon ei saa aiheutua pinta- tai pohjavesien pilaantumisaavaa eikä vettymis- tai muuta haittaa viereisillä tiloilla. Valuma- ja suotovedet tulee kerätä ja johtaa mitoitukseltaan riittävien laskeutusaltaiden kautta alueen ulkopuolelle. Laskeutusaltaissa tulee olla suodatuspato ja ylivirtaamaputki ylivirtaamatilanteita varten. Yksityiskohtainen toteutus suunnitelma selkeytysaltaasta on toimitettava ympäristönsuojelun vähintään kuukausi ennen altaan rakentamisen aloittamista.
35. Myös jätteenkäsittelytoimintojen alueella muodostuvat hulevedet on käsiteltävä niin, että hienoainesta ei kulkeudu toiminta-alueen ulkopuolisiin ojiin. Käsittelyssä voidaan käyttää samoja rakenteita kuin louhittavan alueen hulevesien käsittelyssä.
36. Selkeytysaltaan toimintaa ja altaan pohjalle kertyvää lietemäärää on seurattava säännöllisesti. Selkeytysallas on tyhjennettävä sinne laskeutuneesta kiintoaineesta tarvittaessa, kuitenkin viimeistään siinä vaiheessa, kun se on puolillaan hienoainesta. Selkeytysaltaasta poistettava liete tulee sijoittaa siten, että se ei uudelleen ajaudu selkeytysaltaaseen.

Maaperän ja pohjaveden suojele

37. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Tukitoiminta-alueen maarakenteet on

---

tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty.

Polttoaineiden, kemikaalien ja vaarallisten jätteiden säiliöt, astiat tai varastot on suojattava (valuma-allas, kaksoisvaipparakenne, tai vastaava rakenne) siten, että aineet eivät mahdollisen vuodon sattuessa pääse ympäristöön ja lukittava niin, että niiden asiaton käyttö voidaan estää. Säiliöt, astiat ja varastot on merkittävä asianmukaisesti (varastoitavan aineen nimi ja varoitusmerkinnät). Polttoainesäiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.

38. Alueella saa tehdä vain niitä huolto- ja korjaustoimenpiteitä, jotka ovat laitoksen normaalin toiminnan kannalta välttämättömiä. Muut koneiden pesu- tai huoltotoimenpiteet on kielletty. Kaluston tankkaus- ja huoltotoimenpiteissä tulee estää haitallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen esim. käyttämällä imeytysmattoja tai vastaavia alustoja.

Häiriö- ja poikkeustilanteisiin sekä onnettomuuksiin varautuminen

39. Mikäli laitteisiin tulee vikoja tai häiriöitä, jotka lisäävät päästöjen määrää tai muuttavat niiden laatua haitallisemmiksi, laitteet on saatettava normaaliin toimintakuntoon niin pian kuin se on teknisesti mahdollista.
40. Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun on viipymättä ilmoitettava häiriötilanteista, vahingoista tai onnettomuuksista, joista aiheutuu määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä tai toimia jätehuollon järjestämisessä. Mikäli alueella tapahtuu öljyvahinko tai muu siihen rinnastettava vahinko, on siitä välittömästi ilmoitettava hätäkeskukseen (112) ja ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin päästöjen ja niiden aiheuttamien haittojen sekä tapahtuman uusiutumisen ehkäisemiseksi.
41. Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa. Vuotoina ympäristöön päässeet kemikaalit, polttoaineet ja muut aineet on kerättävä välittömästi talteen ja toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn.

Jätehuolto

42. Omassa toiminnassa syntyvää tavanomaista jätettä varten tulee alueella olla asianmukainen, riittävän lajittelun ja jätteiden hyödyntämisen mahdollistava jätehuolto. Erilaiset vaaralliset jätteet, kuten öljyiset jätteet ja akut on pidettävä erillään toisistaan ja muista jätteistä sekä merkittävä ominaisuuksiensa mukaan ja varastoitava suljetuissa astioissa vesitiiviisti. Kaikki toiminnassa syntyvät jätteet on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. Tavanomaiset jätteet on toimitettava eteenpäin riittävän usein. Vaaralliset jätteet tulee toimittaa käsiteltäväksi luvanvaraiseen paikkaan vähintään kerran vuodessa.
43. Maa-ainesten otosta syntyvän kaivannaisjätteen käsittelyssä, varastoinnissa ja hyödyntämisessä tulee toimia hakemukseen liitetyn kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman (liite 6a ja 6b) mukaisesti. Jätehuoltosuunnitelmaa on tarvittaessa päivitettävä, jos kaivannaisjätehuollossa tapahtuu oleellisia muutoksia.

Tarkkailu

Käyttötarkkailu

44. Kaluston, polttoaineiden tankkaus- ja varastointipaikan, meluvallien, laskeutusaltaiden, ottoalueen suojausten sekä merkintöjen kuntoa ja alueen yleistä siisteyttä on tarkkailtava säännöllisesti. Mahdolliset vauriot ja puutteet on korjattava viipymättä. Vastaanotettavien pilaantumattomien maa- ja kiviainesten tarkkailu ja kirjanpito on järjestettävä lupamääräysten 17 ja 19 mukaisesti.

Laitoksen melu- ja pölypäästöjä on tarkkailtava myös aistinvaraisesti toiminta-aikoina.

Tärinä

45. Tärinävaikutusten tarkkailua on tehtävä katselmuksin ja räjäytystöiden aikaisilla tärinämittauksilla lupamääräyksen 29 mukaisen louhintatöiden riskianalyysin mukaisessa laajuudessa. Talokatselmuksia on kuitenkin tehtävä vähintään 500 m säteellä ottamisalueen reunasta olevilla kiinteistöillä ennen toiminnan aloittamista, aina louhintaurakoitsijan vaihtuessa, toiminnan päätyttyä sekä tarvittaessa louhinnan aikana. Katselmuksissa on kartoitettava rakennusten sen hetkinen kunto sekä talousvesikaivojen sijainti ja vesipinnan korkeusasema. Tehtyjä katselmuksia on verrattava ennen töiden aloitusta suoritettuihin katselmuksiin. Tärinämittauksia on tehtävä maakaasuputkella sekä vähintään lähimmässä asuinkiinteistössä. Tärinämittauksessa saatuja tuloksia on verrattava esitettyihin heilahdusnopeuksien raja-arvoihin ja mikäli ne ylittyvät, toiminnanharjoittajan tulee esittää valvontaviranomaiselle selvitys tilanteesta. Kenttäkohtaiset räjäytysuunnitelmat on säilytettävä ja pyydettyä esitettävä kunnan ympäristönsuojeluun.

Melu

46. Melua on mitattava hakemuksessa esitetyn mukaisesti ottotoiminnan vaiheissa 2. ja 3. aiemman mittausraportin (Promethor 25.5.2020) mukaisissa mittauspisteissä 1-5. Mittaukset on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa laitoksen vaiheen 2 toiminnan aloittamisesta ja toistettava vaiheen 3 otto- ja purkauksen etelän suunnassa edettyä maastossa korkeuskäyrän +128 tuntumaan. Mittauksissa on selvittävä kallion louhinnan (porauksen), kiviaineksen rikotuksen ja murskauksen aiheuttamaa yhteismelua; keskiäänitaso (LAeq) ja enimmäisäänitaso (LAFmax). Melumittaukset tulee suorittaa ympäristöministeriön ohjeen 1/1995 "Ympäristömelun mittaaminen" mukaisesti.

Mittausraporttiin on merkittävä, mitkä työvaiheet, toiminnot ja meluntorjuntatoimenpiteet olivat käynnissä mittausajanjaksolla. Raporttiin on liitettävä kartta, jossa on esitetty mittauspisteiden, melulähteiden ja meluesteiden sijainnit.

Pöly

47. Toiminnan vaikutuksia on seurattava mittaamalla pölyn hengitettävien hiukkasten (PM10) pitoisuutta laitosalueella ja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mittausuunnitelma on toimitettava Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun hyväksyttäväksi vähintään kuukausi ennen mittauksen aloittamista. Mittaukset on tehtävä kuuden-yhdeksän kuukauden kuluessa laitoksen vaiheen 2 toiminnan aloittamisesta laitoksen toiminnan ollessa normaali ja toistettava vaiheen 3 otto- ja purkauksen etelän suunnassa edettyä maastossa korkeuskäyrän +128 tuntumaan.

Pohja- ja pintavesien tarkkailu

48. Pohjaveden pinnan korkeuden seurantaan valitusta talousvesikaivosta K3 (418-406-2-23, Keinumäentie 50) on seurattava pohjaveden pinnankorkeutta ja laatua vuosittain. Muista alle 500 m etäisyydellä olevista talousvesikaivoista on seurattava talousveden laatua kahden vuoden välein ja samalla on mitattava myös pohjaveden pinnan korkeus. Kiinteistöillä 418-406-2-179 olevasta kahdesta rengaskaivosta voidaan valita tarkkailuun vain toinen kaivo esim. kaivo K2A. Talousvesikaivojen vedestä on tutkittava sameus, väri, sähkönjohtavuus, permanganaattiluku, pH, rauta, mangaani, nitraatti, nitriitti, ammonium, kloridi, sulfaatti ja bakteerit sekä arseeni.

49. Pintavesitarkkailua on tehtävä laskeutusaltaasta lähtevästä vedestä sekä kauempana pintavesien valumasuunnassa olevista ojista vähintään kerran vuodessa. Vaikutusten seuraamisen kannalta edustava pintavesien tarkkailupiste/pisteet tulee esittää ympäristönsuojeluun ennen vesinäytteiden ottamista. Vesinäytteistä tulee määrittää sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyyppi ja nitraattityyppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, CODMn, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhilivedyt (C10-C40) (vain laskeutusaltaasta). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama.

Tarkkailujen toteutus, raportointi ja huomioinnin ottaminen

50. Tarkkailut on tehtävä puolueettoman asiantuntijan toimesta. Mittaukset, näytteenotto ja analysointi on tehtävä yleisesti käytössä olevan standardin mukaisesti. Mittausraportit tulee toimittaa viipymättä niiden valmistumisen jälkeen kunnan ympäristönsuojeluun. Kaivovesitarkkailun tulokset on toimitettava myös kiinteistöjen haltijoille.

Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin, mikäli tarkkailutulosten perusteella havaitaan, että toiminnasta aiheutuu asetettujen raja-arvojen ylityksiä tai ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa sekä annettava selvitys toimenpiteistä aikatauluineen kunnan ympäristönsuojeluun.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa mittaustulosten tai suorittamansa valvonnan perusteella tarvittaessa edellyttää lisätarkkailua tai tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa.

Kirjanpito- ja raportointimääräykset

51. Vuotuisesta maa-ainesten ottomäärästä ja jälkihoitotoimenpiteiden edistymisestä tulee tehdä ilmoitus valvontaviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

52. Luvan saajan on pidettävä toiminnastaan kirjaa. Laitoksen toiminnasta on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun edellistä vuotta koskeva ympäristönsuojelun vuosiyhteenveto, josta ilmenee:

- tiedot tuotantopäivistä ja toiminta-ajoista (eriteltynä maa-ainelain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan toiminnot, jätteen vastaanotto- ja käsittelytoiminnot)
- räjäytysten ajankohdat ja käytetyt räjähdysaineet
- tiedot alueella louhitun ja murskatun kiviaineksen määrästä
- tiedot muualta vastaanotetun louheen määrästä ja murskausmäärästä
- tiedot varastossa olevasta murskaamattoman kiviaineksen määrästä vuoden lopussa
- vastaanotettujen pilaantumattomien maa- ja kiviainesjätteiden määrä, alkuperä ja laatu sekä käsitelty ja läjitykseen ohjattu määrä
- vuoden lopussa välivarastossa olevien pilaantumattomien maa- ja kiviainesjätteiden määrä
- tehdyt tarkkailutoimenpiteet ja niiden tulokset
- tiedot selkeytysaltaiden pohjalle kertyvän lietemäärän seurannasta ja lietteen poistamisesta
- selvitys mahdollisista poikkeuksellisista päästöjä ympäristöön lisänneistä tapahtumista ja niiden johdosta tehdyistä ympäristönsuojelutoimenpiteistä
- tiedot toiminnassa syntyneistä jätteistä ja niiden toimituspaikasta

Kirjanpidon perusteena olevat asiakirjat, kuten laitoksen käyttöä ja valvontaa koskevat tallenteet, häiriökirjanpito, huoltotodistukset, jätekirjanpito ja jätteiden siirtoasiakirjat, vastaanotettaviin maa- ja kiviaineksiin sekä louheen laatuun liittyvät selvitykset ja tutkimustulokset, kemikaali- ja polttoainetoimitukset tulee säilyttää vähintään kuuden vuoden ajan ja ne tulee voida pyydetessä esittää valvontaviranomaiselle.

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

53. Toiminnan muutoksista, toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä tai toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluun hyvissä ajoin. Toiminnan päättymisestä on ilmoitettava valvontaviranomaiselle lopputarkastuksen pitämistä varten.

54. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin, viimeistään neljä kuukautta ennen toiminnan lopettamista, esitettävä valvontaviranomaiselle suunnitelma toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista ja lopettamisen jälkeisestä ympäristön tilan tarkkailutarpeesta. Suunnitelman tulee sisältää mm. tiedot jätehuoltoon ja hulevesien johtamisjärjestelyihin

---

liittyvistä toimenpiteistä, maaperän mahdollisesta pilaantuneisuudesta ja puhdistamistarpeesta.

55. Alue tulee siistiä välittömästi toimintojen päätyttyä poistamalla alueelta jätteet ja muut alueen jatkokäytössä tarpeettomat laitteet tai rakenteet. Hulevesien käsittelyrakenteet ja tulee kuitenkin säilyttää ja niiden toimivuus tulee varmistaa toiminnan päättyessä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen yleiset edellytykset

Luvan voimassaolo

Maa-aineslain 4 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Maa-ainesten ottamista sekä kallion louhintaa ja murskausta koskeva hakemus ratkaistaan samalla päätöksellä.

Maa-aineslain 10 §:n mukaan yhteislupa maa-ainesten ottamiseen, kallion louhintaan ja kiviaineksen murskaukseen myönnetään 10 vuodeksi, ellei ole erityisiä syitä pidemmälle toiminta-ajalle. Maa-aineslain ja valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta perusteella jälkihoitotoimenpiteiden suorittamiseen ottamisen jälkeen voidaan antaa muu määräaika.

Viranomaislautakunta katsoo, ettei hakija ole esittänyt sellaisia erityisiä syitä, joiden perusteella lupa voitaisiin myöntää 20 vuodeksi. Aluetta ei ole maakuntakaavassa eikä osayleiskaavassa osoitettu kalliokiviainesten ottoalueeksi. Pilaantumattomien maa-ainesten läjitys- ja käsittelytoiminnoille sekä maankaatopaikan sulkemistoimenpiteille ja alueen jälkihoitotoimenpiteille on katsottu perustelluksi antaa kaksi vuotta pidempi lupa-aika. Tällöin hakijalle jää varsinaisen ottotoiminnan jälkeen aikaa toteuttaa suunnitellut läjitykset ja saattaa alue jälkihoitovaatimusten mukaiseen kuntoon. Luvan voimassaoloajassa on otettu huomioon Pirkanmaan maakuntamuseon lausunto toiminnan heikentävästä vaikutuksesta Pirunlinnan ympäristön maisema-arvoon ja ymmärrettävyyteen.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Hakemus toiminnan aloittamiseen ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa hyväksytään osittain.

Aloittamislupa katsotaan perustelluksi myöntää jo aiemmin luvitetulle 11,64 hehtaarin suuruiselle alueelle noudattaen aiemman maa-ainesluvan mukaista ottotasoa. Aiemman maa-aineslain mukaisen lupapäätöksen voimassaolo on umpeutumassa 31.8.2021, jolloin aloittamislupa mahdollistaa ottotoiminnan sekä louhinnan ja murskauksen jatkumisen keskeytyksettä eikä toiminnan aikajänne ja maisemavaikutukset pitene tarpeettomasti. Ottotason syventämiselle, aiemmin luvittamattomille jätteiden käsittelytoiminnoille, pohjoisen varastokentälle ja toiminta-aikojen muuttamiselle (lukuun ottamatta kuljetuksia ja kuormausta) ei myönnetä ennakkolaituslupaa, koska täytäntöönpanon katsotaan tekevän muutoksenhaun hyödyttömäksi. Kallion louhintaa ja murskausta koskevat toiminta-ajat katsottiin perustelluksi pitää aiemman lupapäätöksen mukaisina, kunnes uusi päätös saa lainvoiman. Kallion louhinnan ja murskauksen toiminta-ajat vastaa hallinto-oikeuden päätöksessä (27.3.2023 nro 349/2023) asetettua lupamääräystä 22 a ja Lempäälän kunnan ympäristöjaoston 27.10.2010 antaman päätöksen (20.10.2010 § 54) lupamääräystä 2, sellaisena kuin se kuuluu Vaasan hallinto-oikeuden 17.8.2012 antamalla päätöksellä nro 12/0386/3 ja korkeimman hallinto-oikeuden 2.6.2014 antamalla päätöksellä taltionumero 1755 muutettuna.

Hakijaa on edellytetty asettamaan hyväksyttävä vakuus niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Vaasan hallinto-oikeus ei ole päätöksellään kieltänyt päätöksen täytäntöönpanoa eikä tästä ole valitettu edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jolloin täytäntöönpanon kieltämistä ei ole tuotu enää esille.

Toiminnan sijoittuminen

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Viranomaislautakunta katsoo, että luparatkaisun mukainen toiminta ei vaikeuta alueen käyttämistä Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitettuun tarkoitukseen. Suurelta osin suunnittelualue on Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 (hyväksytty 27.3.2017) maaseutualuetta. Merkinnällä osoitetaan alueet, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Maaseutualuetta koskevassa suunnittelumääräyksessä todetaan, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä. Merkintää koskevan suunnittelumääräyksen ei katsota olevan kalliokiviainesten ottoa rajoittava. Toiminnalla ei katsota olevan merkittävää heikentävää vaikutusta MK-merkinnällä olevaan alueeseen (maa- ja metsätalousvaltainen alue, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä) ottaen huomioon MK-merkinnällä osoitetun alueen laajuuden, merkintöjen yleispiirteisyyden sekä sen että suunnittelualueen koillisosan ulottuu vain pieneltä osin (varastokentän osalta) MK-merkinnän rajalle. Maakuntakaavassa 2040 (hyväksytty 27.3.2017) suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu teknisen huollon kehittämisen kohdealuemerkintä, maanvastaanotto ja kierrätys (tkm).

Maakuntakaavassa EOk-merkinnällä olevat kiviaineshuollon kanalta tärkeät alueet eivät automaattisesti tarkoita, että niiden mukaisille alueille voidaan osoittaa kalliokiviainesten ottotoimintaa. Maakuntakaavan selostuksessa todetaan, että maa- ja kiviainesten ottaminen (pois lukien kotitarveotto) edellyttää aina vähintään maa-aineslain mukaisen luvan siitkin huolimatta, että alue olisi osoitettu maakuntakaavassa. EOk-merkinnät eivät myöskään poissulje kalliokiviainesten ottotoimintojen sijoittamista muualle, jollei maakuntakaavan merkintä ja suunnittelumääräys sitä rajoita. Maakuntakaavan selostuksessa todetaan, että Pirkanmaan maakuntakaavan varausten toivotaan vaikuttavan siihen, että kiviainesten ottaminen suuntautuisi tulevaisuudessa kaavassa osoitetuille aluekokonaisuuksille. Maa-aineslain 10 § mahdollistaa sen, että maakuntakaavassa osoitetuihin kohteisiin voidaan myöntää ottamislupa tavanomaista kymmentä vuotta pidemmäksi ajaksi. Toiminnan suuntautuminen tulevaisuudessa kaavassa tätä varten osoitetuille alueille auttaisi vähentämään ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia erityisesti tiiveimmin rakennetuilla alueilla. Maakuntakaavaratkaisussa on pyritty löytämään uusia ottamiseen soveltuvia alueita, joilla on maakunnallista tai seudullista merkitystä. Paikallisesti merkittäviä ottamisalueita ei ole osoitettu. Myöskään olemassa olevia ottamisalueita ei ole katsottu tarpeelliseksi selvittää ja osoittaa kaavassa kattavasti. Maakuntakaavan kiviainesvaraukset eivät aiheuta muutosta olemassa oleviin ottamislupiin. Maakuntakaavaselostuksessa lisäksi todetaan, että erityisesti kasvavalla Tampereen ydinkaupunkiseudulla tulisi tavoitella sitä, että avattavat kiviainesten ottoalueet hyödynnetään mahdollisimman kattavasti ja näin voitaisiin vähentää tarvetta uusien kohteiden avaamiseen.

Alueella on voimassa maakuntakaavaa vanhempi Kulju-Marjamäki-Moision-Keskustan osayleiskaava (17.12.2001), jossa alue merkitty maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueeksi (M-1). Merkintään sisältyy täsmäntävä määräys mahdollisen hajakentän osalta. Viranomaislautakunta katsoo, että kiviaineksen ottotoiminnan jatkaminen ei vaikeuta alueen käyttämistä osayleiskaavassa osoitettuun tarkoitukseen, koska ottamistoiminnan jälkeen alue on mahdollista palauttaa osayleiskaavan mukaiseen käyttöön metsittämällä. M-1 merkinnällä on osoitettu pinta-alallisesti isot aluevaraukset ja haettu toiminta koskee yhteensä 11,64 hehtaarin suuruista aluetta. Myöskään jätteenkäsittelytoimintojen sijoittumisen osayleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle ei katsota vaikeuttavan alueen käyttämistä osayleiskaavassa osoitettuun tarkoitukseen, kun lupa on myönnetty määräaikaisena. Alue on suunniteltu

---

palautettavan kokonaisuudessaan kaavan mukaiseen käyttöön (maa- ja metsätalousvaltainen alue) lupakauden loppuun mennessä. Lempäälän kunnan kaavoituspäällikkö on lausunnossaan katsonut, että aiottu hanke ei aiheuta haittaa nykyisten kaavojen ja suunnitelmien toteuttamiselle.

Maa-aineslain 4a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukainen yhteislupa
Ottamistoiminnan tai sen järjestelyjen ei katsota olevan ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa ja hakija on esittänyt asianmukaisen ottamissuunnitelman, joten lupa maa-ainesten ottamiseen voidaan myöntää.

Toiminnasta ei katsota aiheutuvan kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista eikä huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei ole erityisiä luonnonarvoja eikä luonnonuojelulain perusteella erityisesti suojeltavia luontotyyppisiä. Alueen läheisyydessä pesivä hiirihaukka on otettu huomioon lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa ilmenevällä tavalla.

Pirunlinnan maisema-arvojen huomioimista on tarkasteltu jo aiempien lupakäsittelyjen yhteydessä. Tällöin todettiin, että ei ole olemassa sellaisia oikeudellisesti sitovia selvityksiä, jotka määrittäisivät Pirunlinnan muinaismuistoalueelle varsinaista rauhoitusalueita laajemman suojavyöhykkeen. Tilanne ei ole tältä osin muuttunut. Pirkanmaan arvokkaiden kallioalueiden nykytilan selvityksessä 2015 tarkistettiin 1990-luvulla inventoitujen kallioalueiden arvot. Selvityksen perusteella Pirunlinnan arvoluokka säilyi ennallaan sen kuullessa arvoluokkaan 4. Alkuperäisessä inventoinnissa Pirunlinna on saanut arviointikriteereissä historia-arvoiltaan (geologis-geomorfologiset arvot) korkean arvon (1), maisema-arvot, luonnontilaisuus, lähiympäristö ei niin korkeita (3). Kallioalueiden arvoluokkaa määritettäessä kaikki kallioalueiden suojelumerkityksen arvioinnissa käytettävät neljä osatekijää (geologis-geomorfologiset, biologis-ekologiset, maisemalliset ja muut arvot) arvetetaan asteikolla 1-4, jossa 1 on erittäin merkittävä ja 4 vähemmän merkittävä. Näiden arvojen yhdistelmästä määräytyi alueen arvoluokka, joka saa arvoja välillä 1-7 seuraavasti: 1) ainutlaatuinen kallioalue, 2) erittäin arvokas kallioalue, 3) hyvin arvokas kallioalue, 4) arvokas kallioalue, 5) kohtalaisen arvokas kallioalue, 6) jonkin verran arvokas kallioalue, 7) kallioalueen maisema- ja luontoarvot vähäiset. Edellä mainituista luokituksista 1-4 viittaavat kallioalueisiin, joilla voidaan katsoa olevan valtakunnallista arvoa. Luokkiin 5-7 arvoitetuilla kallioalueilla on lähinnä seudullista/paikallista merkitystä.

Edellä olevaan viitaten viranomaislautakunta ei katso perustelluksi hylätä toimintaa jo avatulla louhosalueella, jossa toiminta myös maisemavaikutusten osalta on perustunut hyväksytyihin lupiin. Pirunlinnan arvoihin tai suojeluun ei ole tullut muutoksia. Maankaatopaikkatoiminta keskittyy ottosyvennykseen ja läjitys ei siten kohoa erottuvasti olemassa oleviin maanpinnan tasoihin nähden. Päätöksessä rajataan toiminnan aikajänne 10-12 vuoteen hakemuksessa esitetyn 20 vuoden sijaan, jotta vaikutukset Pirunlinnan maisema-arvoon ja ymmärrettävyyteen jäävät lyhyemmiksi. Lisäksi jälkihoitoa koskevalla lupamääräyksellä 8 pyritään rajaamaan maisemavaikutuksia jo ottotoiminnan aikana.

Alue ei sijaitse pohjaveden käytön ja suojelun kannalta merkittävillä pohjavesialueiksi luokitelluilla alueilla. Lähimpien luokiteltujen pohjavesialueiden sijainti on hankealueeseen nähden niin kaukana, että niille ei katsota aiheutuvan muutoksia nykytilanteeseen verrattuna. Pohjaveden muodostuminen alueella on vähäistä, koska maaperä on kalliota. Vaikutukset pohjaveden latuun ja virtaussuuntiin yksityisten talousvesikaivojen osalta on arvioitu lieviksi. Lupamääräyksissä edellytetään talousvesikaivoihin liittyvää säännöllistä tarkkailua.

Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 3 §:ssä on säädetty kivenlouhimon ja murskauslaitoksen vähimmäisetäisyyksistä asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai pihalle alueeseen. Hakemuksessa esitettyjen toimintojen sijainti täyttää asetuksen mukaisen vähimmäisetäisyysvaatimuksen, 300 m. Lähimmät vapaa-ajan rakennukset sijaitsevat noin 365 m ja 400 m etäisyydellä ottoalueen lounais- ja eteläpuolilla sekä noin 380 m etäisyydellä

---

ottoalueen luoteispuolella. Lähin asuinrakennus sijaitsee etelässä noin 500 metrin etäisyydellä suunnittelualueen rajasta.

Ympäristölupa, maa- ja kiviainesjätteiden vastaanotto, välivarastointi ja käsittely

Alueella ei oteta vastaan eikä käsitellä pilaantuneita eikä pilaantuneiksi epäiltyjä materiaaleja. Lupaan sisältyy määräykset toiminnan aiheuttaman pöly- ja meluhaitan torjunnasta. Maa- ja kiviainesten käsittely- ja läjitystoiminnasta aiheutuvaa pölyhaittaa voidaan pitää pienempänä verrattuna kalliokiviaineksen louhinta- ja murskaustoimintoihin, koska maa-ainekset ovat pääosin melko kosteita. Myös seulonasta syntyvä melu on vähäisempää kallion louhinnan ja murskauksen meluun nähden. Lupaan sisältyy määräys myös varastokasojen, alueen ja teiden ja ajoneuvojen kuormien kastelusta tarvittaessa. Hakemukseen on sisällytetty jätelain (646/2011) 120 §:n mukaiselta jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmalta vaadittavat tiedot. Toiminnanharjoittaja on esittänyt riittävän asiantuntemuksen käytettävyyden luvan mukaiselle toiminnalle. Luvan myöntäminen edellyttää jätteen hyödyntämis- ja käsittelytoimintaa harjoittavalta toiminnalta vakuutta. Toiminnan laajuus ja käsiteltävien jätteiden laatu on otettu huomioon toiminnalle asetetun vakuuden määrässä ympäristöhallinnon Jätevakuusoppaan (ohje 5/2012) mukaisesti.

Yhteenveto

Kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja annettuja määräyksiä noudattaen, toiminta täyttää maa-ainelain, ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä luonnonsuojelulain ja sen nojalla säädetyt vaatimukset. Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan terveystahaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän ja pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä naapurussuhteista annetun lain 17 § 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun tärkeän käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä korvattavaa, vesistöön tai sen käyttöön kohdistuvaa haittaa. Toiminta täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset.

Alueen läheisyydessä on hevostallitoimintaa, johon maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaiset toiminnat vaikuttavat. Annettujen lupamääräysten katsotaan suojaavan haitoilta ja rasitukselta myös hevostallitoimintaa. Eläinten pitopaikkaa koskevan eläinsuojelulain 4 §:n nojalla annetun hevosten suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (588/2010) 4 §:n 1 momentin mukaan hevonen ei saa olla jatkuvasti alltiina melulle, joka ylittää 65 dB(A). Meluselvityksen (Promethor, 13.11.2020) perusteella harjoitettaessa louhinta- ja murskaustoimintaa lupapäätöksen mukaisesti eläinten pitopaikassa olevat hevoset eivät ole jatkuvasti alltiina yli 65 desibelin melulle.

Toiminnasta ei katsota aiheutuvan vaikutuksia, jotka vaikuttaisivat Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa esitettyyn hyvän tilatavoitteen saavuttamiseen. Louhosalueelle kertyvät hulevedet johdetaan rakennettavien laskeutusaltaiden kautta ensivaiheessa metsä- /latvaajiin. Suunnittelualueen pohjoisosa laskeutusaltaineen kuuluu valuma-alueeseen, jonka veden purkavat Linnajokeen ja edelleen Ruotasjärveen. Alueen eteläosa laskeutusaltaineen kuuluu puolestaan valuma-alueeseen, jonka vedet purkautuvat Kylälamminojaan ja edelleen Herralanvuolteeseen. Hulevesien esikäsittely laskeutusaltaissa sekä hulevesien kulkema reitti ja matka huomioon ottaen on epätodennäköistä, että hulevesien mahdollisesti sisältämiä epäpuhtauksia kulkeutuisi vesistöön asti. Luvassa on määrätty erikseen pintavesien tarkkailusta.

Lupaviranomainen katsoo, että määräykset eivät ole luvansaajalle kohtuuttomia, kun otetaan huomioon toiminnan luonne sekä läheisyydessä sijaitsevat häiriintyvät kohteet.

Lupamääräysten perustelut

Vastuuhenkilöä koskeva lupamääräys 1

Toiminnan ja jälkihoidon järjestäminen sekä haittojen ennaltaehkäisy ja rajoittaminen edellyttävät, että toiminnasta on vastuussa riittävän ammattitaitoinen henkilökunta. Määräys on annettu lisäksi toiminnanharjoittajan ja lupaa valvovan viranomaisen yhteydenpitoon ja valvonnallisista syistä. Jätelain (646/2011) 141 §:n mukaan jätteenkäsittelylaitoksen tai -paikan toiminnanharjoittajan on nimettävä vastuuhenkilö toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan seuranta ja tarkkailua varten. Vastuuhenkilön on oltava toiminnanharjoittajan palveluksessa ja hänellä on oltava tehtävien hoitamiseksi riittävä ammattitaito. Vastuuhenkilöllä on oltava tietoa jätteiden ja käsittelytoiminnan ympäristövaikutuksista sekä lainsäädännön ja lupa- ja valvontaviranomaisten asettamista vaatimuksista. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava vastuuhenkilön riittävästä koulutuksesta.

Maa-ainesten otto koskevat lupamääräykset 2-12

Maa-aineslain 12 §:n mukaan lupaviranomainen voi määrätä vakuuden antamisesta jälkihoitotoimenpiteiden toteuttamisen varmistamiseksi. Ympäristöhallinnon julkaisun 24/2020 ”Maa-ainesten ottaminen - opas maa-ainesten kestäväseen käyttöön” mukaan jälkihoitotöiden kustannukset vaihtelevat 5000 euroa - 20 000 euroa /hehtaari. Kohteessa on käytetty noin 5000 euroa/hehtaarille kustannusta. Vakuuden asettamisessa kyseiselle alueelle on otettu huomioon myös maankaatopaikka toiminnalle asetettava vakuus. Alueen jälkihoito kytkeytyy maankaatopaikkatoimintaan. (lupamääräys 2)

Alkutarkastus on tarpeen, jotta voidaan varmistua siitä, että lupamääräysten edellyttämät, ennen toiminnan aloittamista vaadittavat toimenpiteet on toteutettu. (lupamääräys 3)

Lupa on myönnetty sille kokonaisottomäärälle, jonka hakija on esittänyt. Lupamääräyksellä asetetaan toiminnan kapasiteettirajat ja varmistetaan, että toiminta pysyy suunnitelman mukaisena. (lupamääräys 4)

Pintamaiden kuorintaa koskevassa määräajassa on otettu huomioon aiempien lupien mukainen määräaika syksyn osalta ja kevään osalta metsäympäristöissä lintujen tärkein pesimäaika (15.4-31.7) (lupamääräys 5)

Louhinta-alueen rajojen merkitsemisellä varmistetaan, ettei louhinta epähuomiossa ulotu ulkopuoliselle alueelle. Riittävät alueen rajojen ja korkotasojen merkinnät ovat tarpeen, jotta toimintaa voidaan valvoa maa-aineslain ja maa-ainesasetuksen edellyttämällä tavalla. (lupamääräys 6)

Alueen merkitsemisestä ja suojaamisesta on määrätty turvallisuussyistä ja ulkopuolisille aiheutuvan vaaran minimoimiseksi. Määräykset yli 2 metrin korkuisten jyrkänteiden aitaamisesta ovat tarpeen turvallisuuden vuoksi kuten mm. putoamisvaaran estämiseksi. (lupamääräys 7)

Alueen jälkihoitoa koskevien määräysten tavoitteena on sopeuttaa ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan sekä edistää jälkikäytön turvallisuutta. Ottamisalueen osalta on katsottu tarpeelliseksi, että jälkihoitotoimenpiteet tarkastellaan tarkemmin myöhemmin toimitettavaan maisemointisuunnitelmaan perustuen. Suunnitelma on katsottu perustelluksi pyytää riittävän ajoissa, jotta mm. maisemavaikutuksia Pirunlinnan osalta on mahdollista torjua jo oton aikana. Maa-aineslain (11 §) perusteella voidaan antaa määräyksiä puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista jo ottamisen aikana. Maa-aineslain 11 §:n ja maa-ainesasetuksen 8 §:n perusteella luvassa voidaan määrätä ajasta, jonka kuluessa alueen maisemointi- ja jälkihoitotyöt tulee suorittaa. Ajankohta (23.6.2033) on katsottu perustelluksi määrä samaksi kuin, mikä on maankaatopaikkatoiminnan sulkemisajankohta. (lupamääräys 8)

Korvausvelvollisuudesta määrätään informatiivisista syistä. (lupamääräys 9)

Ympäristönsuojelulain nojalla annettavat lupamääräykset 13-56

Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja -riskeistä sekä pyrittävä kaikessa toiminnassaan vähentämään haitallisia vaikutuksia mm. parhaan käyttökelpoisen tekniikan avulla. (lupamääräys 10)

Kalliokiviaineksen ja muualta tuotavan louheen murskaukselle on asetettu enimmäismäärää vuodessa koskevat raja hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Lupamääräyksellä varmistetaan, että toiminta pysyy suunnitelman mukaisena. (lupamääräys 11)

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä riittävästi vastaanottamansa louheen laadusta haittojen ennaltaehkäisemiseksi. Louheen laadun selvittämiseksi tarkoitetaan esim. sen kohteen, josta louhetta tuodaan kallioperän kivilajeihin perustuvaa tarkastelua. Jos on tiedossa, että muualta tuotava kiviaines on todennäköisesti hyvin arseenipitoista tai happamoittavaa, kiviaines tulee kuitenkin aina tutkia ennen sen vastaanottamista. Kirjanpitovelvollisuus on annettu valvonnallisista syistä. (lupamääräys 12)

Lupamääräyksellä on asetettu jätteiden vastaanoton kapasiteettiraja toiminnanharjoittajan hakemuksen mukaisesti sekä vastaanotettavien jätelajien laatua koskevat vaatimukset. Lupamääräyksellä varmistetaan, että toiminta pysyy suunnitelman mukaisena. Lupamääräys on annettu maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisen estämiseksi. Alueelle ei saa ottaa vastaan maita esimerkiksi sellaisilta alueilta, joita on käytetty ampumaratana, huoltoasema-, korjaamo- tai peselatoimintaan, romun tai jätteiden käsittelyyn tai teolliseen toimintaan tai muuhun vastaavaan toimintaan. Pilaantumattomilla maa-aineksilla tarkoitetaan tässä päätöksessä sellaisia maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet ovat valtioneuvoston asetuksen (214/2007) maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista tarkoittaman alemman ohjearvon alittavia. (lupamääräys 13)

Alueella varastoitavan maa- ja kiviainesjätteen varastomäärää on rajoitettu, jottei kiinteistölle kerry suhteettoman suuria jätevarastoja eivätkä varastossa olevat jätteet aiheuta epäsiisteyttä. Lainsäädännön (331/2013) mukaan kaatopaikaksi luokitellaan alue, jossa jätettä varastoidaan yli kolme vuotta ennen sen hyödyntämistä tai esikäsittelyä. (lupamääräys 14)

Ympäristönsuojelulain mukaisesti (§ 59) jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuudella katettavia kustannuksia toimintaa lopetettaessa ei katsota jätteen määrä, laatu ja muut seikat huomioon ottaen niin vähäisiksi, että vakuus voitaisiin jättää vaatimatta. Vakuuden suuruus on määrätty hakijan esittämän määrän ja perusteluiden mukaisesti. (lupamääräys 15)

Maankaatopaikan täyttöä koskeva lupamääräys 16 on hakemuksen mukainen ja on tarpeen maankaatopaikka-alueen sopeuttamiseksi käytön jälkeen ympäröivään maastoon. Maa- ja kiviainesten sijoittamisella suunnitelmallisesti ja pengertämällä penkka muun muassa riittäväällä luiskankaltevuudella estetään ympäristö- ja maisemahaittojen sekä vaaratilanteiden syntyminen. (lupamääräys 16)

Jätteiden käsittelyä koskevat määräykset on annettu jätteiden asianmukaisen käsittelyn ja hyötykäyttöön ohjaamisen varmistamiseksi sekä alueen roskaantumisen estämiseksi. Alueelle tuotavan materiaalin seurannalla ja valvonnalla voidaan varmistaa, että alueelle tuotavan jätteen laatu ja määrä ovat luvan mukaiset. Seurannalla ehkäistään ja vähennetään ympäristön pilaantumista ja sen vaaraa. Kirjanpitomääräys on annettu valvonnallisista syistä. (lupamääräykset 17-19)

Määräyksellä varmistetaan, että alueelle sijoitettavan jätteen laatu pysyy luvan mukaisena sekä rajataan asiattomien pääsyä alueelle ja jätteiden luvatonta sijoittamista alueelle. (lupamääräys 20)

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan katsotaan esittäneen lupaviranomaiselle jätelainsäädännön mukaisesti riittävät tiedot jätteen käsittelyn seurannan ja tarkkailun

---

järjestämisestä. Jätelain 120 §:n mukaan, jos käsiteltävän jätteen laatu tai määrä taikka käsittelyn järjestelyt muuttuvat, toiminnanharjoittajan on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava suunnitelmaa ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle. (lupamääräys 21)

Toiminta-aikoja on rajoitettu hakemukseen nähden asutukselle ja ympäristölle aiheutuvien melu- pölyhaittojen ja lieventämiseksi ja kohtuuttoman rasituksen estämiseksi. Vastamäen alueella asutus on lisääntynyt ensimmäisestä lupapäätöksestä. Vuosittaista toiminta-aikaa on kuitenkin laajennettu jonkin verran aikaisempiin lupiin nähden ottaen huomioon hakijan tarpeet sekä eri toiminnanharjoittajien tasapuolinen kohtelu. Lempäälässä on myönnetty 1.10-30.4 välisestä ajanjaksosta pidempiä toiminta-aikoja myös muihin kohteisiin, joissa lähimmät asuinkiinteistöt ovat vastaavalla etäisyydellä. Hakija on esittänyt melumallinnuksen, jonka perusteella toiminnasta aiheutuva melu saadaan pysymään raja-arvoissa ja jonka perusteella päivittäisiä toiminta-aikoja on mahdollista muuttaa aiempiin lupiin nähden jonkin verran. Asetukseen nähden toiminnanharjoittaja on esittänyt räjäytysten rajaamista maanantaista perjantaihin kello 13.00-15.00 väliseksi ajaksi. Hiirihaukan pesäpuu on hallinto-oikeusprosessin aikana tuhottu ja koko pesäpuun lähialue on nykyään hakkuuaukeata. Tästä johtuen hiirihaukan pesinnän seuranta ja huomioimista koskeva määräyksen osa on poistettu. Lupamääräyksen 23 sisältyvä kalliokiviaineksen käsittelyä koskeva kiviaineksen kuormauksen ja siirtelyn toiminta-aika koskee louheen kuormaamista ja siirtämistä murskauslaitokseen käsiteltäväksi. Koska murskauslaitoksen toiminta-aika on rajattu päätöksellä klo 20.00 se jo itsessään rajaa tätä toiminta-aikaa. Lupamääräykseen 23 sisältyvällä kiviaineksen kuormauksen ja siirtelyn toiminta-ajan on tarkoitus olla tätä käytäntöä täsmentävä. Muutoin alueella tapahtuvaa kuljetusta ja kuormausta mm. valmiiden tuotteiden kuormausta ja kuljetusta sekä pilaantumattomien maa- ja kiviainesten vastaanottoa koskee lupamääräys 24. (lupamääräykset 22 ja 23).

Kuljetusten ja niihin liittyvän kuormauksen toiminta-aikaa ei ole katsottu perustelluksi myöntää klo 6.00-7.00 väliseksi ajaksi ottaen huomioon toiminnan volyymin sekä lähiympäristön häiriintyvät kohteet ja niihin kohdistuva rasitus. Häiriötä aiheuttavat etenkin kuormaukseen ja kuormien purkuun sekä peruutuspiippaukseen liittyvät äänet. Lauantaikuljetusten osalta määräys on samansisältöinen kuin voimassa olevassa ympäristöluvassa. Ilmoitusvelvollisuutta on kuitenkin kevennetty siten, että lähikiinteistöille ei tarvitse ilmoittaa vaan valvonnallinen ilmoitus ympäristönsuojeluun riittää. (lupamääräys 24)

Toiminnasta ilmoittaminen etukäteen lähimmille häiriintyville kohteille katsotaan tarpeelliseksi. Esimerkiksi kallion räjäyttämistä aiheutuu ympäristöön äkillistä melua ja tärinää, joihin tulee voida varautua. Määräys toimintajaksoista sekä suuremmista määristä muualta tuotavaa louhetta ilmoittamisesta viranomaiselle on annettu valvonnallisista syistä (lupamääräykset 25)

Määräykset melu- ja pölyhaittojen ehkäisystä on annettu terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi sekä naapuruussuhdelain tarkoittaman haitan ehkäisemiseksi. Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Meluntorjuntaa tulee tehdä valtioneuvoston asetuksen 800/2010 6 §:n sekä laadittujen meluselvitysten mukaisesti. Laskennallisen melumallinnuksen tulosten perusteella on määräyksellä tarkennettu meluntorjunnan tehostamista meluvälillä sekä varastokasoilla. Lähimmät vapaa-ajan asunnot eivät ole yhdyskuntarakenteen mukaisella taajama-alueella (ympäristöhallinnon YKR-taajamarajaus), joten päiväajan (7.00-22.00) melutason raja-arvo on niiden osalta 45 dB. Tämän raja-arvon saavuttaminen edellyttää meluselvityksen mukaan vaiheessa 3. eteläreunaan tehtävää vähintään 4 m korkeaa maavallia. Meluselvityksessä on lisäksi todettu, että meluntorjuntaa voidaan tarvittaessa tehostaa esim. korottamalla meluvälillä tai käyttämällä meluvaimennettuja poravaunuja. (lupamääräykset 27 ja 28)

Lupamääräyksessä halutaan korostaa, että toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolo-velvollisuus) myös louhintatöiden tärinän osalta.

Kohteeseen on laadittu louhintatöiden riskianalyysi ja saatu Gasgrid Finland Oy:ltä louhintatöitä koskevat vaatimukset maakaasulinjan läheisyydessä toimittaessa. Toiminnanharjoittajan tulee toiminnassaan noudattaa näitä. (lupamääräys 29).

Pölyntorjunnassa on huolehdittava siitä, että poraamisesta, louhinnasta, murskauksesta ja työmaaliikenteestä aiheutuvat pölypäästöt pidetään mahdollisimman pieninä. Pölyntorjuntaa on tehtävä valtioneuvoston asetuksen 800/2010 4 §:n mukaisesti. Ilmanlaadusta alueilla, joilla asuu tai oleskelee ihmisiä ja joilla ihmiset saattavat altistua ilman epäpuhtauksille säädetään Valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta 79/2017. Asetuksessa on säädetty raja-arvot mm. hiukkasille (PM10) terveyshaittojen ehkäisemiseksi. (lupamääräykset 30-33)

Johtamalla alueen hulevedet hallitusti selkeytysaltaan/-altaiden kautta vähennetään toiminnan vaikutuksia pintavesiin. Hakemuksessa on esitetty rakennettavien laskeutusaltaiden mitoitus, sijainti ja toteutusajankohta. Asianmukaisesti toteutetuilla ja ylläpidettävillä laskeutusaltailla voidaan ehkäistä mm. kiintoaineen sekä hulevesiin mahdollisesti joutuneiden haitta-aineiden pääsyä edelleen alueen ulkopuolelle. Hulevesien viivyttämisellä estetään myös vettymishaittoja viereisille tiloille. (lupamääräykset 34-36)

Toiminnassa käytettävien polttoaineiden ja kemikaalien sekä syntyvien jätteiden varastointi- ja käsittelymääräykset on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjavesien puhtauden säilyttämiseksi. Lisäksi on noudatettava mitä valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 9 §:ssä säädetään maaperän ja pohjaveden suojelusta. Alueelle on toteutettava tiivis ja reunoiltaan korotettu tukitoiminta-alue poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointiin ja käsittelyyn riippumatta siitä kauanko niitä säilytetään alueella. (lupamääräykset 37 ja 38)

Laitteiden ja varusteiden hyvä kunto ja virheetön toiminta vähentävät päästöjä ympäristöön. Toiminnanharjoittajan on varauduttava häiriö- ja poikkeustilanteisiin. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta häiriö- ja poikkeustilanteissa on annettu viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten annettavien viranomaisohjeiden vuoksi. Poikkeuksellisen suurista häiriöistä ja onnettomuuksista on tiedotettava, jotta tarvittaviin torjuntatoimiin päästään välittömästi ja ympäristölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. (lupamääräykset 39-41)

Jätteiden käsittelyä koskeva määräys on annettu jätteiden hyötykäyttöön ohjaamisen ja asianmukaisen käsittelyn varmistamiseksi sekä alueen roskaantumisen estämiseksi. (lupamääräys 42)

Määräys on annettu kaivannaisjätteiden asianmukaisen säilyttämisen varmistamiseksi. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa on muutettava, jos kaivannaisjätteen määrä tai laatu taikka jätteen käsittelyn tai hyödyntämisen järjestelyt muuttuvat merkittävästi. (lupamääräys 43)

Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksista ympäristöön. Tarkkailut ovat tarpeen toiminnan vaikutusten ja mahdollisen pilaantumisen havaitsemiseksi ajoissa. Tarkkailusta on annettu tarkentavia määräyksiä. Tärinän osalta katsotaan perustelluksi, että tärinää mitataan kaasulinjan lisäksi vähintään lähimmästä häiriintyvistä kohteesta kaikkien räjäytysten osalta. Tällöin saadaan tietoa kaikkien räjäytysten vaikutuksista. Tämä on ollut yleinen mittauskäytäntö myös muissa vastaavissa toiminnoissa ja myös kohteessa on mitattu tärinää useina räjäytyskertoina jo tähänkin asti. Toiminta sijaitsee oleellisesti 500 metriä lähempänä pölylle alttiita kohteita eikä maasto-olosuhteet ole erityisen suojaavat. Etenkin etelän suunnassa toiminnan ja häiriintyvien kohteiden väliin jää vain peltoa sekä avohakattua metsää. Tämän perusteella ei ole katsottu perustelluksi luopua aiempaan ympäristölupaan sisältyneestä pölymittauksesta. Muistutuksissa esille nostetut pölyhaitat on tarpeen selvittää. Pintavesitarkkailusta määrättäessä on otettu huomioon maankaatopaikka sekä maapankkitoiminta. Vesien laadun kattavammalla seurannalla (öljyhiilivedyt) pystytään varmistamaan, että alueelle tuotavat maa-ainekset eivät aiheuta ympäristön pilaantumista. Pelkästään laskeutusaltaista tehtävien näytteiden perusteella ei pystytä arvioimaan ja seuraamaan pintavesivaikutuksia, jonka vuoksi näytteenottoa on edellytetty myös kauempaa

---

vesien virtaussuunnassa. Taukoja pohja- ja pintavesitarkkailuissa ei nähdä perustelluksi ottaen huomioon uutena luvittavat maa-ainesjätteisiin liittyvät toiminnot ja se että vaikutukset voivat näkyä vasta viiveellä. Ympäristönsuojelulain 65 §:n mukaan lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa antamiaan tarkkailumääräyksiä luvan voimassaolosta huolimatta.

Ympäristönsuojelulain 209 §:n mukaan muun muassa mittaukset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. (lupamääräykset 44-50)

Lupamääräykset on annettu valvonnallisista syistä. Maa-aineslainsäädäntö edellyttää ottomäärien ilmoittamista valvontaviranomaiselle tammikuun loppuun mennessä. Ottomäärät voi ilmoittaa valtakunnalliseen NOTTO -järjestelmään sähköisesti. Kirjanpito ja raportointi ovat tarpeen, jotta luvan saaja/toiminnanharjoittaja ja viranomaiset ovat selvillä laitoksen toiminnasta. Lupamääräysten noudattamisen seuranta sekä toiminnan ympäristövaikutusten arviointi edellyttävät kirjanpitoa ja siitä raportointia. (lupamääräykset 51 ja 52)

Toiminnassa tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin, jotta muutoksia voidaan seurata ja valvoa sekä tarvittaessa arvioida mahdollinen uuden lupakäsittelyn tarve. Toiminnanharjoittajaa koskevat myös toiminnan lopettamisen jälkeiset ympäristönsuojeluelvoitteet, joihin on varauduttava etukäteissuunnittelulla. Toiminnanharjoittaja on vastuussa ympäristövaikutuksista, niiden torjunnasta ja tarkkailusta myös toiminnan päätyttyä. Toiminnan lopettaminen edellyttää mm. sitä, että toimintaan liittyneet ympäristöriskit (maaperän pilaantumisriski) ja varastoidut jätteet on poistettu. Kun toiminta on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, alueella toteutetaan lopputarkastus. (lupamääräykset 53-55)

VASTAUS LAUSUNTOIHIN, MUISTUTUKSIIN JA MIELIPITEISIIN

Luparatkaisun perusteluosassa ilmenevillä perusteilla luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa. Lausunnoissa ja muistutuksissa esiin tuodut asiat on otettu yhteisluvassa huomioon alla esitetyllä tavalla.

Vastaus lausuntoihin

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen lausunnon osalta viitataan luparatkaisuun ja sen perusteluosaan. Lausunto on otettu erityisesti huomioon lupamääräyksissä 27, 28, 30-33, 46, 48 ja 49.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ympäristö ja luonto vastualueen) lausunnon osalta viitataan luparatkaisuun ja sen perusteluosaan. Luontovaikutusten osalta ei ole katsottu tarpeelliseksi edellyttää uutta luontoselvitystä. Kuten ELY-keskus lausunnossaan itsekään toteaa, ottamisalue ja kaivannaisjätteen sijoitusalueet ovat suurilta osin puuttomia, eikä tiedossa ole huomioitavia luontoarvoja näiltä alueilta. Kiinteistölle on kohdistettu voimakkaita metsälain mukaisia metsänkäsittelytoimenpiteitä ja suurella osalla on myös tehty erilaisia ottotoimintaan liittyviä toimenpiteitä. Hankealueella ei ole ollut, eikä nykyisen toiminnan seurauksena ole muodostunut sellaisia luontoarvoja, jotka olisivat hakemuksen mukaisen toiminnan esteenä tai joita tarvitsisi selvittää. ELY-keskuksen luvan voimassa oloa koskevat seikat on otettu huomioon ja perusteltu tarkemmin ratkaisuosan kohdassa Luvan voimassaolo. Toiminnanharjoittaja on vastineessaan esittänyt perusteet lauantakuljetusten tarpeeseen ja lupamääräys 22 on annettu vastaavan sisältöisenä kuin viime ympäristölupapäätöksessä. Lisäksi lausunto on otettu erityisesti huomioon lupamääräyksissä 7, 8, 12, 13, 17-20, 24, 26-29, 37, 40 ja 49.

Lempäälän kunnan kaavoituspäällikön lausunnon osalta viitataan luparatkaisuun ja sen perusteluosaan. Lausunto on otettu erityisesti huomioon lupamääräyksissä 27-28, 34, 46 ja 49.

Pirkanmaan maakuntamuseon lausunnon osalta viitataan luparatkaisuun ja sen perusteluosaan. Lausunto otettu huomioon etenkin rajaamalla luvan voimassaoloa, jota on perusteltu tarkemmin ratkaisuosan kohdassa Luvan voimassaolo. Maisemavaikutusten huomioon ottamisen osalta viitataan ratkaisuosan kohtaan Luvan myöntämisen yleiset

---

edellytykset, Maa-aineslain 4a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukainen yhteislupa. Lisäksi lausunto on otettu erityisesti huomioon lupamääräyksessä 8.

Gasgrid Finland Oy:n lausunnon osalta viitataan luparatkaisuun ja sen perusteluosaan. Lausunto on otettu erityisesti huomioon lupamääräyksissä 29 ja 45.

Vastaus muistutuksissa ja mielipiteissä esitettyihin vaatimuksiin

Yhteisesti muistutuksiin ja mielipiteisiin todetaan, että Soraset Yhtiöt Oy haki aikoinaan vuosittaiseksi toiminta-ajaksi 1.10-30.4 välistä aikaa. Lupa myönnettiin hakemuksen mukaisesti ja se vahvistui hallinto-oikeuksien päätösten myötä. Hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa ei ole tarkasteltu pitemmän vuosittaisen toiminta-ajan edellytyksiä. Vuosittaista toiminta-aikaa on laajennettu jonkin verran aikaisempiin lupiin nähden ottaen huomioon hakijan tarpeet sekä eri toiminnanharjoittajien tasapuolinen kohtelu. Lempäälässä on myönnetty 1.10-30.4 välisestä ajanjaksosta pidempiä toiminta-aikoja myös muihin kohteisiin, joissa lähimmät asuinkiinteistöt ovat vastaavalla etäisyydellä. Vuosittaista toiminta-aikaa on kuitenkin rajattu varsin merkittävästi hakemuksessa esitetystä.

Vastaavasti Soraset Yhtiöt Oy haki aikoinaan erilaisia päivittäisiä toiminta-aikoja eli mm. lounasta ja murskausta maanantaista torstaihin klo 7-20, perjantaisin ja aattopäivinä klo 7-18 arkipyhät pois lukien. Toiminta-aikaa rajattiin sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen että hallinto-oikeuksien päätöksillä. Rajaaminen perustui toiminnasta aiheutuvaan meluun, jota oli mallinnettu meluselvityksessä (Ramboll, 25.3.2010).

NCC Industry Oy on esittänyt uuden meluselvityksen (Promethor 13.11.2020), jonka perusteella toiminnasta aiheutuva melu saadaan pysymään ns. Muraus-asetuksen (800/2010) mukaisissa melutason raja-arvoissa meluselvityksessä esitetyillä meluntorjuntaratkaisuilla. Melulaskennan perusteella myös samanaikaisesti tehtävä poraus ja rikotus on mahdollista ja toiminnassa voidaan käyttää kahta murskauslaitosta. Uudemmassa meluselvityksissä mm. mallinnetut meluntorjuntarakenteet (meluvallit, varastokasat) ovat erilaiset, minkä lisäksi vaiheessa 2. toimitaan ottosyvyydestä johtuen alemmalla tasolla (+105).

Päätöksessä on asetettu aikaisempaan lupaan nähden tiukemmat melutason raja-arvot, sillä lähimmät loma-asunnot eivät sijaitse taajama-alueella, vaikka meluselvityksessä niin todetaan. Meluselvityksen perusteella myös näihin tiukempiin melutason raja-arvoihin päästään käytettävillä ja lupapäätöksessä edellytetyillä meluntorjuntaratkaisuilla. Melutason raja-arvoihin pääseminen varmistetaan melumittauksilla ja tarvittaessa voidaan edellyttää mm. meluntorjunnan tehostamista. Muutokset päivittäisiin toiminta-aikoihin perustuvat hakemuksen liitteenä esitettyyn meluselvitykseen (Promethor 13.11.2020) ja ns. Muraus-asetuksen (800/2010) mukaisiin melua aiheuttavien työvaiheiden aikarajoihin.

A.A:n mielipiteen osalta viitataan luparatkaisuun ja sen perusteluosaan sekä yllä olevaan muistutuksia ja mielipiteitä yhteisesti koskevaan vastaukseen. Mielipide on otettu erityisesti huomioon pölyntorjuntaa sekä tarkkailua koskevissa lupamääräyksissä 30-33 ja 47.

B.B:n muistutuksen osalta viitataan luparatkaisuun ja sen perusteluosaan sekä yllä olevaan muistutuksia ja mielipiteitä yhteisesti koskevaan vastaukseen. Lupaa ei ole myönnetty 20 vuodeksi. Luvan voimassa oloa on tarkemmin perusteltu ratkaisuosan kohdassa Luvan voimassaolo. Ottaen huomioon haetun hankkeen laajuus ja mitä maa-aineslaissa (10 §) säädetään luvan voimassaolosta, luvan voimassaoloaika ei ole katsottu perustelluksi rajoittaa enempää (esim. muistutuksessa esitettyyn 3 vuoteen). Muistutus on otettu erityisesti huomioon melun- ja pölyntorjuntaa sekä niiden tarkkailua koskevissa lupamääräyksissä 27, 28, 30-33, 46 ja 47. Toiminnasta aiheutuva liikenneturvallisuuden heikentyminen ei kuulu ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisessa luvassa ratkaistaviin kysymyksiin. Maantiejä yksityistielainsäädännön mukaisilla tiealueilla liikenteeseen liittyvien määräysten antaminen kuuluu tienpitäjälle.

Kuivaspään ja ympäristön kyläyhdistys ry:n mielipiteen osalta viitataan luparatkaisuun ja sen perusteluosaan sekä yllä olevaan muistutuksia ja mielipiteitä yhteisesti koskevaan vastaukseen. Ennakoaloituslupaa ja luvan voimassaoloaika on perusteltu tarkemmin ratkaisuosan kohdissa Luvan voimassaolo ja Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta. Louhintaan liittyvien räjäytysten ja tärinän seurannan osalta on annettu lupamääräykset 29 ja 45. Ympäristönsuojelu valvoo louhintatöiden osalta syntyvän tärinän (päästö-) vaikutuksia. Melun hetkelliselle enimmäisäänitasolle ei ole lainsäädännössä raja-arvoa eikä sellaista siten ole perusteltua määrätä.

C.C:n ja D.D:n sekä 7 muun allekirjoittaneen ja

E.E:n ja F.F:n sekä 34 muun allekirjoittaneen muistutuksen osalta viitataan luparatkaisuun ja sen perusteluosaan sekä yllä olevaan muistutuksia ja mielipiteitä yhteisesti koskevaan vastaukseen. Ennakoaloituslupaa ja luvan voimassaoloaika on perusteltu tarkemmin ratkaisuosan kohdissa Luvan voimassaolo ja Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta. Muistutuksissa esille nostettua maakuntakaavan huomioon ottamista on tarkasteltu kohdassa Toiminnan sijoittuminen. Louhintaan liittyvien räjäytysten ja tärinän seurannan osalta on annettu lupamääräykset 29 ja 45. Ympäristönsuojelu valvoo louhintatöiden osalta syntyvää tärinää (päästö). Melun hetkelliselle enimmäisäänitasolle ei ole lainsäädännössä raja-arvoa eikä sellaista siten ole perusteltua määrätä. Tärinän osalta maakaasulinjan ja lähimpien häiriintyvien kohteiden asettamat vaatimukset (mm. heilahdusnopeuden raja-arvot) edellyttävät jokaisen räjäytyksen yhteydessä mm. panostusmäärien ja kerralla räjäytettävän kuutiomäärän suunnittelua. Ympäristönsuojelu ei katso perustelluksi määrätä näistä yksityiskohtaisemmin vaan toiminnanharjoittajan on varmistuttava, että louhintatöistä vastaa ammattitaitoinen henkilöstö, joka suunnittelee räjäytykset, niin että haitoilta vältytään. Kenttäkohtaiset räjäytysuunnitelmat on tarvittaessa esitettävä ympäristönsuojelulle. Räjäytys- ja louhintatöiden turvallisuuden valvonta ei kuulu ympäristönsuojelun valvottaviin asioihin. Toiminnanharjoittaja on vastineessaan esittänyt perusteet lauantaikuljetusten tarpeeseen ja lupamääräys 23 on annettu vastaavan sisältöisenä kuin viime ympäristölupapäätöksessä. Häiriö- ja poikkeustilanteisiin liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta on säädetty lupamääräyksessä 40. Ottoalueen läheisyydessä olevien neljän rengaskaivon veden laatua on tarkkailtu vuonna 2020 ennen ottamistoiminnan alkua, että sen jälkeen. Tuloksissa ei todettu viitteitä ottotoiminnan vaikutuksista, sillä mm. typpipitoisuuksissa tai sähköjohtavuudessa ei todettu kohoamista. Kahden kaivon osalta todettu talousveden heikentynyt mikrobiologinen laatu viittaa pintavesien pääsyyn kaivoon. Lupapäätös sisältää määräykset pohjavesien tarkkailuista myös jatkossa. Alueella ei ole sellaisia virkistysalueita esim. yleisessä käytössä olevien retkeilyreittien tauko- tai nuotiopaikkoja, joissa viivytään pidemmän aikaa ja jotka voitaisiin ottaa huomioon lupapäätöksessä mm. melun osalta. Yleensä huomioon otettaviin virkistysalueisiin liittyy myös se, että paikat on kaavoihin tai muihin sopimuksiin perustuen varattu ko. tarkoituksiin.

LUVAN VOIMASSAOLO

Päätöksen voimassaolo

1. Maa-ainelain 4 a § ja ympäristönsuojelulain 47 a § mukainen yhteislupa kalliokiviaineksen ja moreenin ottamiseen sekä kiviaineksen (ml. muualta tuotava louhe) louhintaan ja murskaukseen on määräaikainen ja voimassa 23.6.2031 saakka. Jälkihoitotoimenpiteet on tehtävä viimeistään 23.6.2033 mennessä.
2. Ympäristönsuojelulain 27 §:n mukainen ympäristölupa maankaatopaikkatoiminnalle sekä pilaantumattomien maa- ja kiviainesten vastaanottoon, käsittelyyn ja välivarastointiin (maapankkitoiminta) on määräaikainen ja voimassa 23.6.2033 asti. Maankaatopaikan sulkemistoimenpiteet tulee olla saatettuna loppuun 23.6.2033 mennessä.

Toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa. Tarvittaessa Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi ympäristönsuojelulain 89, 90 ja 93 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa lupaa tai peruuttaa luvan.

Korvattavat päätökset

Tämä päätös korvaa sen saatua lainvoiman seuraavat päätökset kokonaisuudessaan:

- Lempäälän kunnan ympäristöjaoston (YMPJAOS 21.10.2009 § 61) myöntämä, 31.8.2021 voimassa oleva maa-aineslupa kalliokiviaineksen ottamiseen. Antopäivä 28.10.2009. Lupa on myönnetty Soraset Yhtiöt Oy:lle.
- Lempäälän kunnan ympäristöjaoston (YMPJAOS 20.10.2010 § 54) myöntämä, 2.6.2024 asti voimassa oleva ympäristölupa kalliokiviaineksen louhintaan ja murskaukseen. Antopäivä 27.10.2010. Lupa on myönnetty Soraset Yhtiöt Oy:lle.
- Viranomaislautakunnan päätös (VIRLA 22.1.2020 § 4) poiketa vähäisesti maa-ainesluvan ottamissuunnitelmasta ja lupamääräyksistä 10, 12 ja 18 sekä aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Päätös on tehty NCC Industry Oy:n hakemuksesta.
- Ympäristöpäällikön viranhaltijapäätös 10.2.2020 § 3 kiviaineksen louhintaa ja murskausta koskevan ympäristöluvan selventämisestä ja tarkkailumääräysten muuttamisesta. Päätös on tehty NCC Industry Oy:n hakemuksesta.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 70 §:n mukaisesti on noudatettava asetusta.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Ratkaisussa viranomaislautakunta on määrännyt, että NCC Industry Oy voi aloittaa toiminnan osittain tämän päätöksen lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §). Toiminnan aloittamislupaan sisältyvät maa-ainesten ottotoiminta sekä louhinta- ja murskaustoiminta 11,64 hehtaarin suuruisella alueella, jolle on aiemmin myönnetty maa-ainesta ja ympäristönsuojelulain mukaiset luvat. Aloituslupa myönnetään oton ulottamiseen aiemman maa-ainesluvan mukaiseen tasoon + 119.50 (N2000). Kunnes tämä päätös on täytäntöönpano kelpoinen, tulee toiminnassa noudattaa kallion louhinnan ja murskauksen vuosittaisten ja päivittäisten toiminta-aikojen osalta Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä (27.3.2023 nro 349/2023) asetettua lupamääräystä 22 a ja Lempäälän kunnan ympäristöjaoston 27.10.2010 antaman päätöksen (20.10.2010 § 54) lupamääräystä 2, sellaisena kuin se kuuluu Vaasan hallinto-oikeuden 17.8.2012 antamalla päätöksellä nro 12/0386/3 ja korkeimman hallinto-oikeuden 2.6.2014 antamalla päätöksellä taltionumero 1755 muutettuna. Pilaantumattomien maa- ja kiviainesten vastaanottoa sekä valmiiden tuotteiden kuljetusta ja siihen liittyvää toimintaa (kuormaus) koskee kuitenkin tämän lupapäätöksen lupamääräyksen 24 mukainen toiminta-aika.

Päätös on muutoin täytäntöönpanokelpoinen, kun se saa lainvoiman.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 6-8, 11, 12, 14-17, 19, 20, 27, 34, 39, 40, 41-44, 47 a, 48, 49, 51-53, 58-66, 70, 83-85, 87, 89, 93, 94, 123, 133-135, 190, 198, 205, 209 ja 217 §
 Maa-aineslaki (555/1981): 3, 4, 4 a, 5, 5 a, 6, 7, 9-13, 16 b, 19, 20, 21, 23 ja 23a §
 Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (468/1994): 13 §
 Jätelaki (646/2011): 8, 12, 13, 15, 16, 17, 28, 29, 72, 73, 118-122 §
 Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)
 Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)
 Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)
 Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)
 Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)
 Valtioneuvoston päätös ilmanlaadusta (79/2017)
 Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)
 Valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta (588/2010)

MAA-AINESLAIN 6 §:N MUKAINEN MERKINTÄ

Tämän päätöksen perusteena on NCC Industry Oy:n 4.12.2020 päivätty maa- aines ja ympäristölupahakemus, johon sisältyvät suunnitelmapiirustukset Liite 5a. (Nykytilanne

---

Lempäälä Hirvikallio), Liite 5b. (Louhintatilanne Lempäälä Hirvikallio), Liite 5c. (Lopputilanne Lempäälä Hirvikallio), Liite 5d. (Leikkaukset A-D Lempäälä Hirvikallio) ja Liite 5e. (Toimintojen sijoittelu Lempäälä Hirvikallio).

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu 32 143,75 euroa määräytyy Lempäälän kunnan maa-ainestaksan (YHDLTK 13.8.2019 § 121) kohdan 2.1 mukaan (500 € + 0,025 €*500 000 m³ + 0,0125*1 307 500 m³) ja Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan (YHDLTK 13.8.2019 § 120) kohtien 3.1 ja 5.4 mukaan. Ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitetun lupa-asian käsittelystä peritään yhdistetty maksu siten, että perusmaksultaan kalleimman toiminnan lupamaksuun lisätään muiden toimintojen osuutena 50 prosenttia näiden toimintojen maksusta. Maa-ainesten otto, kallion louhinta ja murskaus muodostavat kalleimman lupamaksun. Maankaatopaikkatoiminnasta peritään 50 % maksutaulukon mukaisesta maksusta (50 % 2800 € eli 1400 €) ja pilaantumattoman maa-ainesjätteen muusta kuin kaatopaikkakäsittelystä peritään 50 % maksutaulukon mukaisesta maksusta (50 % 2800 € eli 1400 €).

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisten yhteiskäsittelylupien käsittelystä kunnalle perittävästä maksusta määrätään maa-aineslain mukaisessa taksassa eikä taksa sisällä maksua asian uudelleen käsittelylle. Lempäälän kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti, mikäli tuomioistuin palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi, peritään asian käsittelystä maksu, josta vähennetään se, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksestä on peritty. 1.1.2023 voimaan tulleen ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti maankaatopaikkatoiminnasta peritään 50 % maksutaulukon mukaisesta maksusta (50 % 2940 € eli 1470 €) ja pilaantumattoman maa-ainesjätteen muusta kuin kaatopaikkakäsittelystä peritään 50 % maksutaulukon mukaisesta maksusta (50 % 2940 € eli 1470 €). Kun näin saadusta yhteissummasta (2940 €) vähennetään aiemmin ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaan peritty maksu (2800 €), **maksuksi muodostuu 140 €**.

Maa-aines- ja ympäristöluvanvaraisia toimintoja valvotaan säännöllisesti valvontasuunnitelmaan ja valvontaohjelmaan perustuvien määräaikaistarkastuksin. Valvonnasta peritään kulloinkin voimassa olevan taksan mukainen maksu.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ote päätöksestä

Hakijalle

Tiedoksi

Lempäälän kunnan kunnanhallitus

Lempäälän kunnan kaavoituspäällikkö, teija.makela@lempaala.fi

Pirkanmaan ELY –keskus, kirjaamo.pirkamaa@ely-keskus.fi

Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö, ymparistoterveys@pirkkala.fi

Pirkanmaan maakuntamuseo, pirkanmaan.maakuntamuseo@tampere.fi

Gasgrid Finland Oy, tero.lehtinen@gasgrid.fi

Ilmoitus päätöksestä

Tieto päätöksen antamisesta ilmoitetaan erikseen niille, joille on annettu tieto hakemuksen jättämisestä sekä niille, jotka ovat esittäneet hakemuksen johdosta muistutuksia tai vaatimuksia.

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustaululla ja lehdissä

Päätöksestä kuulutetaan Lempäälän kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla. Tieto päätöksestä julkaistaan Lempäälän-Vesilahden Sanomissa.

Käsittelymaksun laskutus

Lempäälän kunnan taloustoimisto

MUUTOKSENHAKU

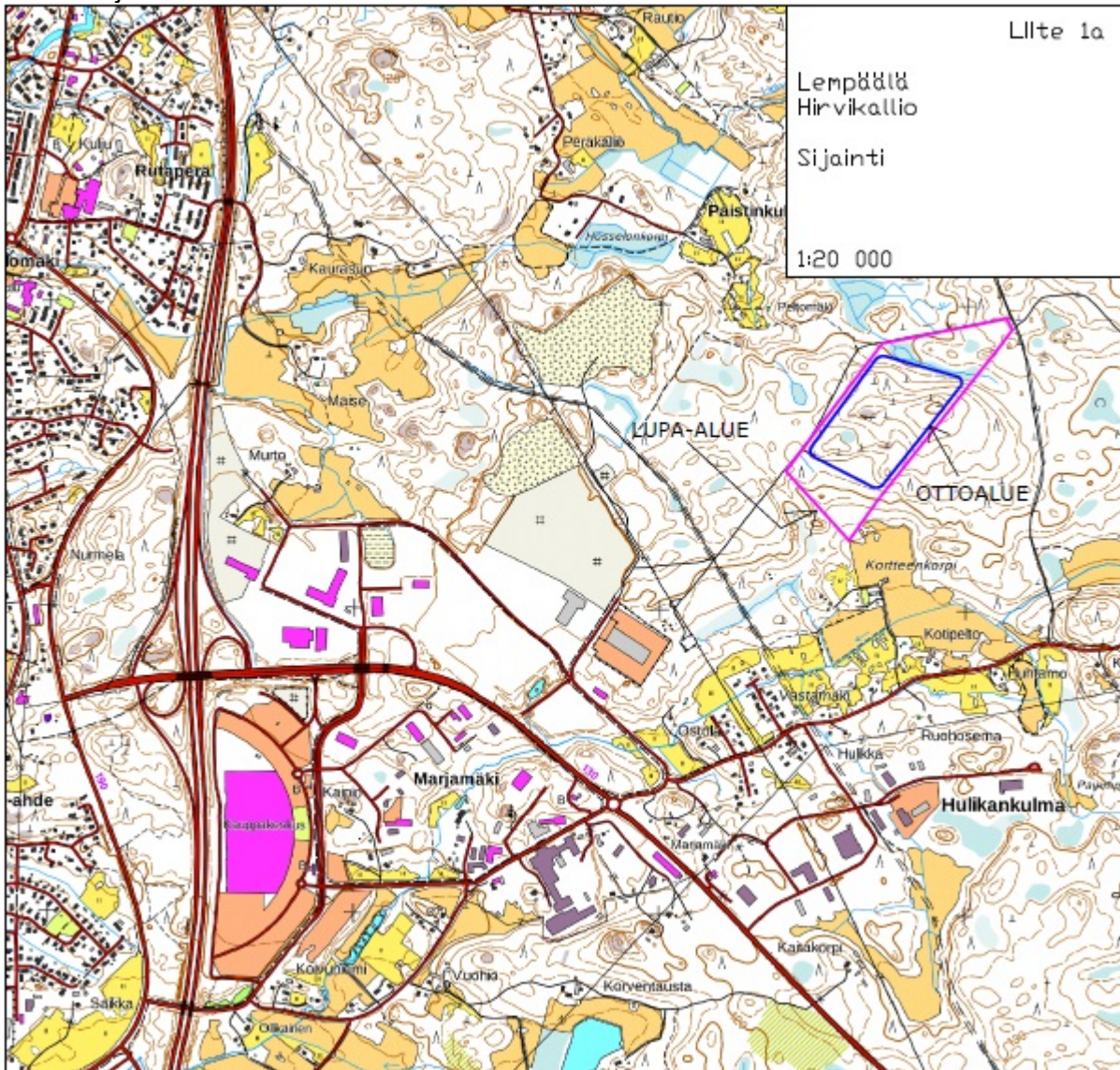
Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Päätös annetaan julkipanon jälkeen. Päätöksen antopäivä on 17.5.2023. Muutoksenhakuaikaa varten valitusaika päättyy 22.6.2023.

LIITTEET

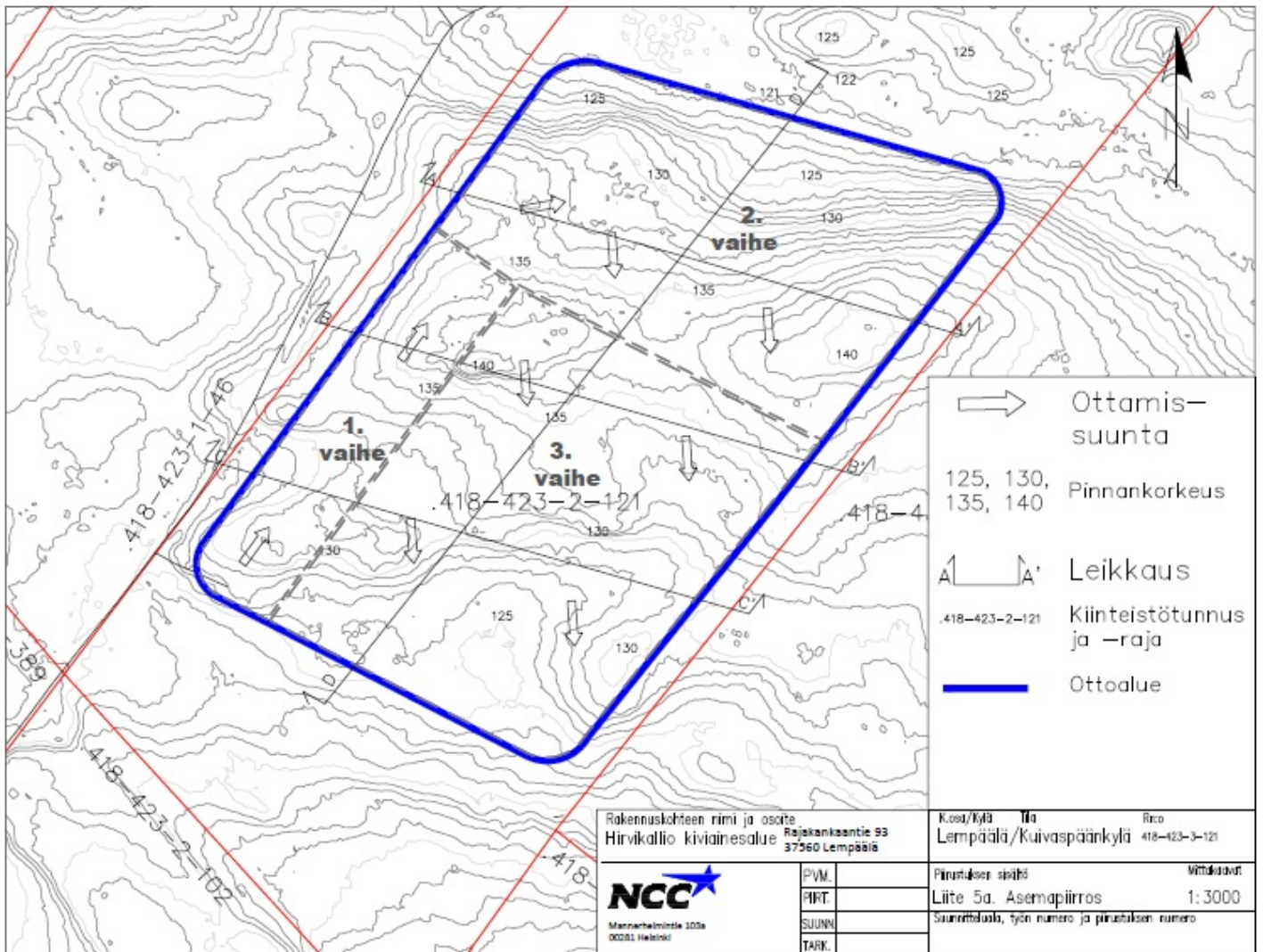
1. Sijaintikartta
2. Nykytilanne (Liite 5a)
3. Louhintatilanne (Liite 5b)
4. Lopputilanne (Liite 5c)
5. Toimintojen sijoittelu (Liite 5e)

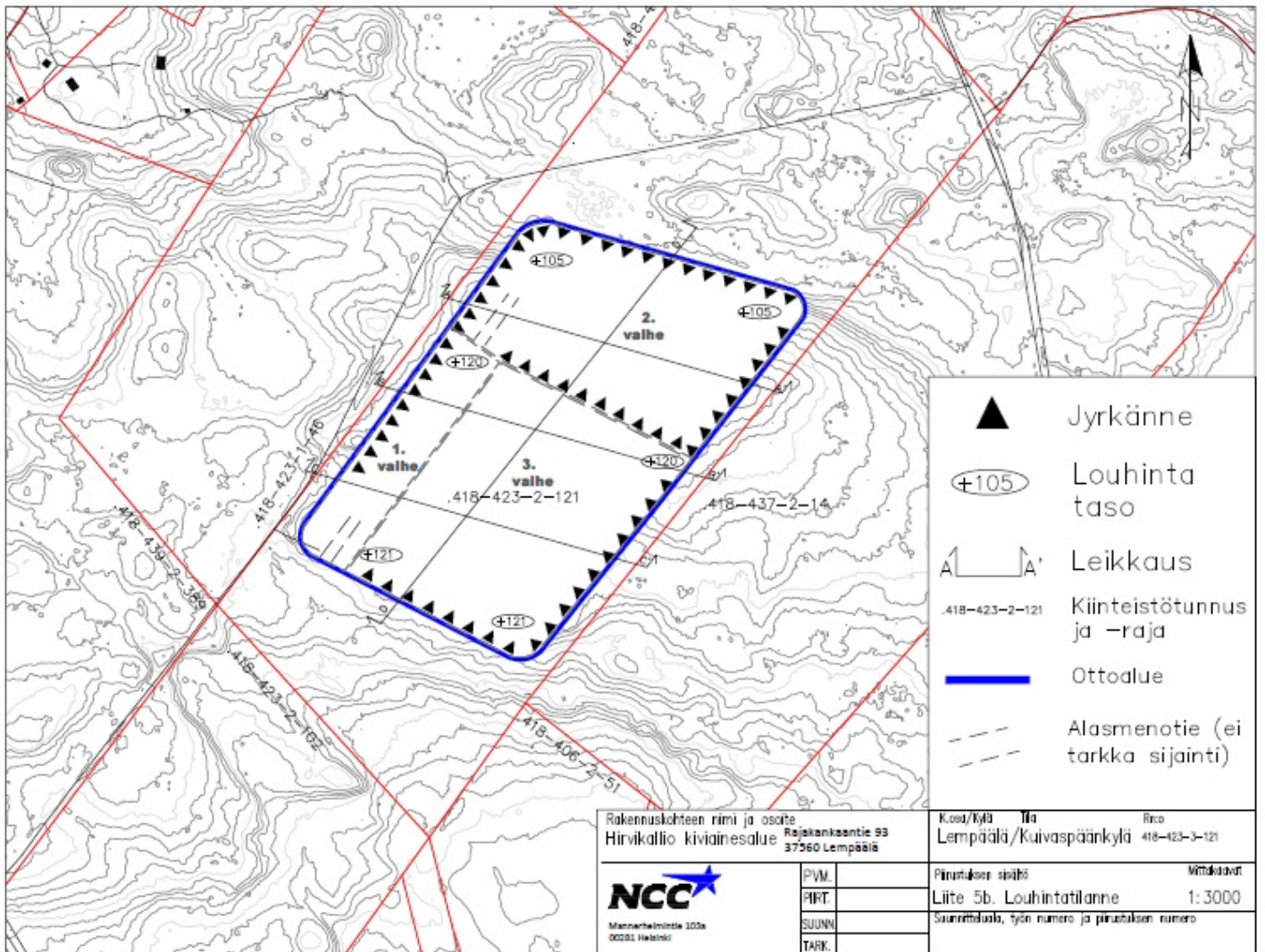
Liite 1. Sijaintikartta

Liite 2. Nykytilanne

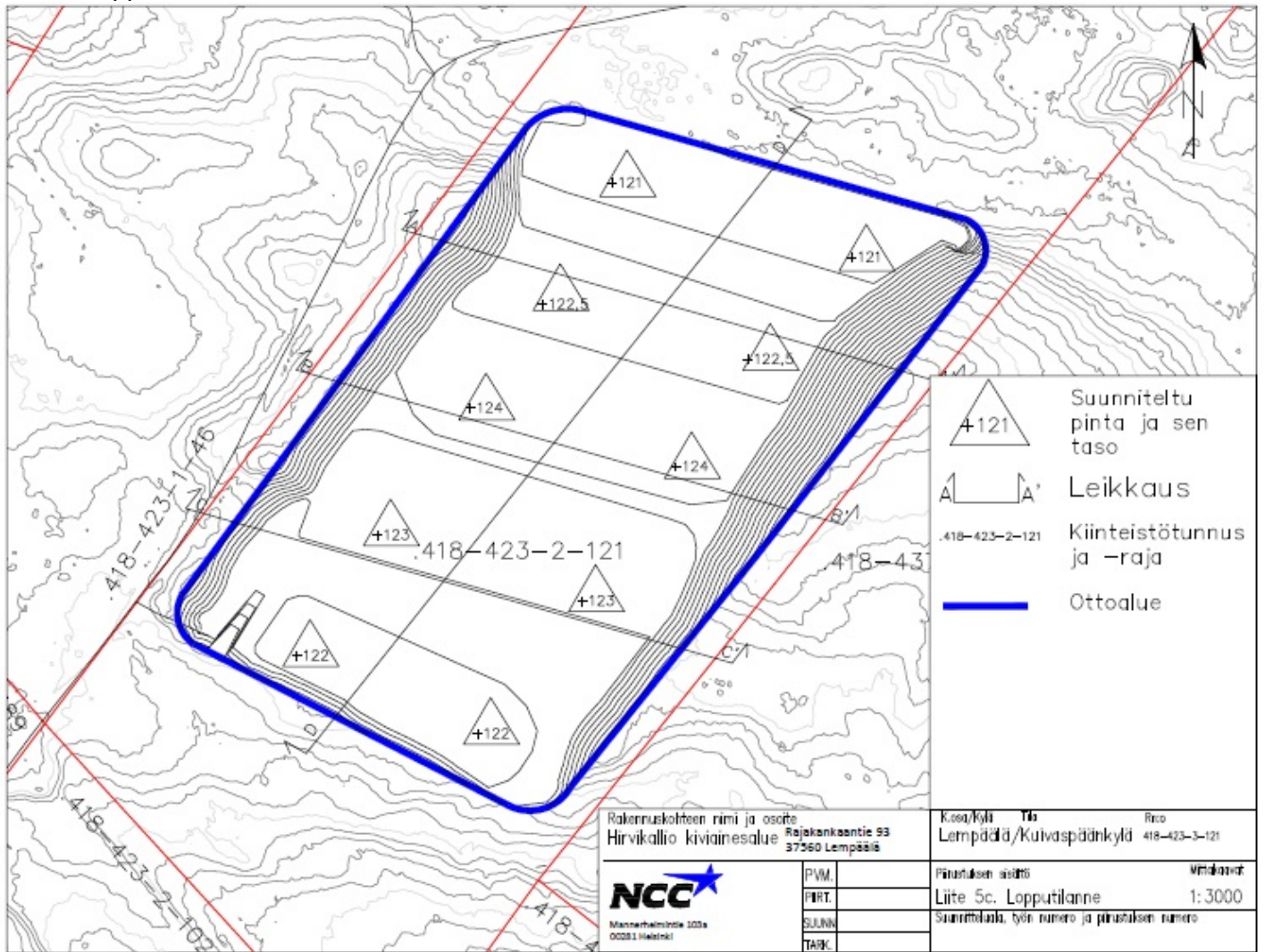

Liite 3. Louhintatilanne

Rakennuskohteen nimi ja osoite Hirvikallio kiviainesalue Rajakankaantie 99 37560 Lempäälä		Koodi/Kylä Lempäälä/Kuivaspaänkylä	Rico 418-423-3-121
 Mannerheimintie 20B 00281 Helsinki		PVM.	Päivitettyä sisältä
		PIK.	Liite 5b. Louhintatilanne
		SUUNN.	1:3000
		TARK.	Suunnittelu-, työn numero ja piirustuksen numero

Liite 4. Lopputilanne

Liite 5. Toimintojen sijoittelu

